לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י' בניסן תשמ"ז, 9 באפריל 1987 / שנה מ"ד מס' 13316 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

„ענן כבד" מעיב על שיחות שולץ במוסקבה

וושינגטון. — שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ אמר אתמול כי הוא „רוגז מאד" על פרשת הריגול בשגרירות ארה"ב במוסקבה, וציין כי אירועים אלה מטילים „ענן כבד" על שיחותיו הקרובות עם מנהיגי בריה"מ במוסקבה.

עם זאת אמר שולץ במסיבת עתונאים, כי יש הכרח לקיים את הביקור שיתחיל ב־13 באפריל. „אנו גורסים כי יש דברים חשובים מבחינה פוטנציאלית, שעלינו לשוחח עליהם. אם ניתן לעשות משהו קונסטרוקטיבי, אנו רוצים לעשות זאת".

שולץ הוסיף כי הוא מקווה להיפגש גם עם מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב. (ע"צ)

המחלוקת ברומא בין ישראל לרוסים — מה קודם למה

הסובייטים השיבו לפרס: ועידה בינלאומית קודמת לחידוש יחסים

הבהירו בכך עמדתם ביחס לטענתו של פרס שלשום כי חידוש היחסים יקדם הוועידה ● הנציגים הסובייטים ביקשו להמעיט בחשיבות המגעים, אך אמרו כי ייתכן שיימשכו היום ● פרס אמר לאחר השיחות אתמול: לא הוחלט דבר, אבל נמשיך לבחון את הבעיות בשקט לעומקן

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה וכתבי סוכנויות הידיעות

רומא. — מה חייב לקרות קודם — חידוש יחסיה הדיפלו־מטיים של ברית־המועצות עם ישראל בטרם תכונס ועידה בין־לאומית לשלום במזרח התיכון, בהשתתפות הסובייטים, או כי־נוס הוועידה כמבוא לחידוש היחסים? נראה, כי שאלה זו היא שעמדה אתמול במוקד שיחותיו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס עם שני הנציגים הסובייטים ברומא.

פרס שוחח אתמול פעמיים, בשולי ועידת האינטרנציונל הסוצ־יאליסטי ברומא, עם קארן ברוטנס, סגן יו"ר ועדת החוץ של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ועם עוזרו אלכסנדר זוטוב. שיחה אחת התנהלה בוועדה לענייני המזה"ת של האינטרנציונל, בנוכחות הנציגים הסוציאליסטים ושני נציגים פלשתיניים, והשיחה השנייה התנהלה בדלתיים סגורות.

(המשך בעמוד 4)

הרוסים — עדיין לא באים

בני־שיחו של שמעון פרס, הסובייטים אלכס זוטוב וקארן ברוטנס, בהגיעם אתמול למושב־הפתיחה של האינטרנציונל הסוציאליסטי ברומא. (צילום: איי.פי.)

חוסיין ינסה לגייס את תאצ'ר לוועידה הבי"ל

ריפאעי בוושינגטון: ארה"ב הסכימה עקרונית לרעיון – המחלוקת על הפרטים

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזרח התיכון וכתבי סוכנויות הידיעות

לונדון. — המלך חוסיין ייפגש היום עם ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, כשעל סדר־היום שני נושאים עיקריים: הוועידה הבין־לאומית למזה"ת וניסיון ירדני להביא לפיוס בין סוריה לבריטניה.

חוסיין הגיע ללונדון ביום ג', לאחר סידרת פגישות עם מנהיגים אירופיים. בטרם יצא לאירופה, קיים חוסיין בדמשק מיפגש־בזק עם נשיא אסאד, כדי לתאם עימו עמדות ובעיקר כדי לנסות לפייס בין האירופים, ובריטניה בראשם, לבין הסורים.

כינוסה האפשרי של ועידת־השלום נדון ביום ג' בפגישת שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ וראש ממשלת ירדן, אך לפי כל הסימנים, לא הצליחו השניים ליישב את חילוקי־הדעות בין וושינגטון לרבת־עמון בנושא זה. א־ריפאעי אמר לכתבים בתום השיחה, כי צומצמו חילוקי־הדעות בין ירדן לארה"ב בכל הנוגע לוועידת השלום. ההתקדמות משמעה, לדבריו, על־ידי הבטחת תמיכה אמריקנית בעצם הרעיון של כינוס הוועידה הבין־לאומית. „כבר אין אנו מדברים על העקרון, אלא על הפרטים", אמר א־ריפאעי.

מפ"ם תובעת לחדול מהיד הקשה כלפי האסירים הבטחוניים ● עמוד 3

הבחירות במצרים ● עמודים 5, 7

פרס ישוב היום — צפוי לקבלת פנים כעוסה על־ידי שמיר

שר־החוץ אמור למסור דיווח מפורט על שיחותיו לרה"מ, שכבר הביע אתמול את דעתו כי כל הפגישות הללו הן חסרות חשיבות ● שרי הליכוד יצאו אתמול בהתקפה חריפה על פרס ואמרו כי הוא גורם נזק לישראל

מאת כתבנו המדיני בירושלים, ומאת דורית גפן כתבתנו לענייני מפלגות

מ"מ רה"מ ושר־החוץ, שמעון פרס ישוב היום בצהריים מ־ביקור בספרד ובאיטליה וידווח לרה"מ יצחק שמיר על המגעים שקיים שם, ובעיקר על השיחות עם הפקידים הסובייטים. פרס שוחח קצרות בנושא זה טלפונית עם שמיר והבטיח למסור לו דיווח מפורט יותר מייד עם שובו ארצה. אין להסתיר בחשיבות בלשכת רה"מ, קידמו בברכה את

(המשך בעמוד 2)

בעקבות פרשת ואנונו: התעוררה פרשה משנות 1959

שליח נורווגי ביקש לברר מה עשתה ישראל „במים הכבדים"

מאת לילה שחורי, שליחת „על המשמר" בנורווגיה

אוסלו. — שליח מטעם משרד החוץ הנורווגי ביקר בישראל לפני חודש וביקש לברר באופן לא־פורמאלי כיצד השתמשה ישראל במים הכבדים, שנורווגיה סיפקה לה ב־1959. כן ביקש השליח את הסכמת ישראל להעברת הפיקוח על השימוש במים הכבדים לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

השליח, סמנכ"ל משרד החוץ הנורווגי, נילס דיד, יחד עם שגרירת נורווגיה בישראל, נפגש עם המנכ"ל לענייני אירופה במשרד החוץ, ישעיהו ענוג, שמונה בינתיים למשנה למנכ"ל. התשובות הלא־פורמאליות, שקיבל השליח הנורווגי מישראל, לא היו מספקות. עתה ממתינה נורווגיה לתשובתה הרשמית של ישראל לשתי שאלות: מה השימוש שישראל עשתה במים הכבדים, הדרושים לייצור כורים גרעיניים, ואם ישראל תסכים להעברת הפיקוח בנושא זה לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, כפי שנורווגיה מחייבת בהסכם שעליו חתמה עם נורווגיה.

(סוף בעמוד 2)

רומא, במוסקווה ובירושלים

השיחות הממושכות, שניהל אתמול ושלשום שר החוץ, שמעון פרס עם נציגי משרד החוץ הסובייטי, שהגיעו לרומא ללמוד מפיו את עיקרי העמדה הישראלית השפויה, לא היו הרצאת דברים חד־צדדית בלבד. אף שמטבע הדברים, בני־שיחו של פרס, אינו מכשיר אותם לבשר על מעשה חידוש יחסים דיפלומטיים או התרת עלייה חופשית של יהודים, הם באו לפגישה זו עם מגדט ברור לבחון את מעשיותה של מדיניות חדשה של ברית־המועצות, ובמסגרת זאת לחתחיל כבר בניסיון לגבש רעיונות מעשיים. הדיונים של ברית־המועצות, המדיניות הישנה, הייתה כישלון גמור: רגליהם של הסובייטים נדחקו מן הזירה של המזה"ת, עד כדי תיעלמם כגורם בעל־משקל. ניתוק היחסים עם ישראל ב־1967 ודאי נחשב על־ידי המנהיגות הסובייטית הנוכחית כטעות. מהטעות ברית־המועצות למלא תפקיד פעיל באזור הקרוב כל כך לגבולה.

ישנן כי התהליך חדה: בדזנייב־יוצאת בקרמלין מתקדם במהירות הרבה. ... עליהם מופקד שר חוץ מן הדגם החדש, עונייני המזרח־התיכון בכלל, והיחס לסכסוך הישראלי־ערבי בפרט, הם מן הרגישים ביותר בין חומות הקרמלין. אף משמשים כנייר־לאקמוס בהתמודדות על התמורות. ... כלפי ישראל וסירוב מוחלט כלפי ... הוא מן המחנה הסטאלוניסטי חשמרני.

... לישראל, רק טובה יכולה לצמוח לנו משיחותיו של פרס עם ... ומכל שינוי במדיניותם. ברית־המועצות מסוגלת להביא — להגשמת העמדה הסרבנית של סוריה, ואף ... בישראל. חשיבותו גם לשמש בסיס לקהילה להסכם ... שיכלול בין חותמיו את כל המעצמות הגדולות, ולכן ... לישראל. במחיר של ויתורים ניכרים. גישת הציבור ... המועצות, חבטיחותיה ואמינותה, עשויה אף היא ... כשיוצרו לכך הנסיבות המתאימות. כפי שקרה עם ... לירושלים. בהרחיבו את המגע עם ברית־המועצות עושה ... ראש הממשלה מלאכה ישראלית ויהודית חשובה ... לצד שרי הליכוד בממשלת האחדות ... מדיניות ברורות מצידה של ישראל.

נדמה, כי שעתם של יוזמות אלו קרבה ובאה, והקפאון עלים שוחרים שרי הליכוד כנכס יקר מפז, עשוי להופשר בקרוב לא רק במוסקווה, אלא גם בירושלים.

על המשמר

על המשמר

ביקורת הצגות

100 אחוז שמאליץ

הוא נראה כמו רב־מלצרים במסעדה מפוארת: מכנסיים שחורים, ז'קט לבן ותיוך מקצועי. כמעט בא לשאול אותו מה בתפריט היום. במסורת תחזה חוזה אין הרבה חדש — שמאליץ, זה מה שהולך, במנות גרושות עד להתפקע.

היכל התרבות, אמש, הפך לשעה קלה לסניף של לאס וגאס, בהיקף אם לא בתפאורה. הרבה נגנים, קבוצת כלי מיתר, קבוצת כלי קשת, כולם תוצרת מקומית. היו גם שלוש זמרות רקע, שתיפקדו גם כרקדניות לעת מצוא, יבוא של חווה חוזה מן המולדת, היה שם גם מנצח בעל שפמפם ובעל מריץ שזרועותיו היוו סכנה לכל מי שנמצא בטווח מכה ממנו.

והמוזיקה? שירים מן החיים, עם החיים שלכם לקוחים מן הרומן הרומנטי. השמות מדברים בעד עצמם — „דמעות" „את משגעת אותי", „העצוב". הרבה אהבה, אכזבה וכאב לב. הרבה שמאליץ שעלול לסתום את התיאבון, לכמה שעות טובות, לכל מי שאינו רגיל בכך. חווה חוזה, שפריץ פה ושם מן הרומנטיקה הספרדית לטובת שירים באנגלית של פרנק סינטרה, פרש סמיכת סוף עכה על כל האולם, שליטסה את הקהל ועשתה לו חם וטוב. אותי היא הרדימה, מה שאומר שאהבה זה דבר נהדר, אבל גם נורא מעייף.

עופר ניר

בנק ישראל הוריד את שיעור הריבית במשק ב־5 אחוזים

לאחר העלאתה ב־12 אחוז בשנה לפני חודשיים ● בנק הפועלים הפחית הריבית ב־4.6 אחוזים — נמצא ברמת ה„פריים" הנמוכה ביותר במערכת הבנקאית

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ואורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בנק־ישראל הלך אתמול בעקבות חלק מהבנקים המסחריים והודיע על הקטנת שיעור הריבית במשק מיום חמישי בשיעור של חמישה אחוזים.

בנק־ישראל הלך בכך בעקבות בנק־לאומי והבנק הבינלאומי, שכבר הודיעו על הורדת הריבית, ובעקבות בנק הפועלים, שהוריד אתמול את הריבית בשיעור של 0.6 אחוזים בחודש.

הירידה בשיעור הריבית באה כחודשיים לאחר שהבנק העלה אותה ב־12 אחוז בשנה, צעד שעורר ביקורת נוקבת מצד הסקטור היצרני ואפילו מצד חברי ממשלה.

הבנק אמר אתמול, כי הודיע מראש שעליית שער הריבית תהיה זמנית. הוא הוסיף, שההורדה מתאפשרת הודות לשיעורי האינ־פלציה הנמוכים הצפויים מחודש מאי.

במקביל להורדת הריבית פעל בנק־ישראל להקטין את עודפי הנזילות של הבנקים על־ידי הורדה בגרעונות נזילות מוכרים מ־8 אחוזים ל־4 אחוזים. הבנק הסביר שזהו צעד שבא לצנוע הרחבת האשראי במשק.

„הפועלים" בתחתית ה„פריים"

בנק הפועלים החליט אתמול על הפחתת הריבית הבסיסית („פריים") בשיעור של 4.6 אחוזים בשנה והיא תהיה 26.4 אחוזים בשנה (2.2 אחוזים בחודש), במקום 31 אחוז. כתוצאה מהפחתה זו נמצא בנק הפועלים ברמת ה„פריים" הנמוכה ביותר במערכת הבנקאית, מעבר לתקרה שקבע בנק ישראל — 27 אחוז בשנה.

כזכור, הפחית בנק לאומי את הריבית בשנה כיומותו את הריבית ב־4 אחוזים בשנה לפני כ־10 ימים ובעקבותיו הפחית את הריבית בשיעור זהה גם הבנק הבינלאומי. הבנקים האחרים יתאימו את עצמם ממחר לשיעורים החדשים.

במשרד־התעשייה־והמסחר מברכים על החלטת בנק ישראל להפחית את הריבית. השר אריאל שרון אמר אתמול, כי הוא שמח שהצעד הזה נעשה עתה, אולם ציין, כי הפחתה זו אינה עונה על מלוא הצרכים של הסקטור העסקי והביע תקווה, כי בעתיד יהיו השינויים כלפי מעלה ומטה בשערי הריבית סימטריים.

יו"ר הכנסת, שלמה הלל, בביתן של תמו"לים מפולין ביריד הספרים בירושלים (צילום: יצחק הררי)

גזית ממליץ להעביר את מפעל „מנועי בית־שמש" לוורטהיימר

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

גיורא גזית, שמונה על־ידי ועדת השרים המיוחדת לענייני מפעל „מנועי בית־שמש" לבדוק את עתיד המפעל, ממליץ להעביר אותו לידי התעשיין סטף ורטהיימר.

לאחר שובו של שמעון פרס, יו"ר ועדת השרים המיוחדת, מספרד, תתכנס הוועדה לדיון בעתידו של המפעל, לאור המלצותיו של גזית.

גיורא גזית אמר אתמול ל„על המשמר", כי לורטהיימר יתרון בולט על החברות האחרות שהציעו לקבל לידיהן את המפעל — יש לו יכולת כספית לספוג המפסדים התפעוליים שוטפים בתחילת הדרך עד שהמפעל יעלה על פסי רווחיות.

„לוורטהיימר יש נקודת פתיחה טובה ואני מאמין שהוא לא רק ישקם את המפעל, אלא גם יתפוך אותו למפעל יצוא מצטיין. יש לו סיכוי טוב מאוד", אמר גזית.

עוד אמר גזית, כי לוורטהיימר שני יתרונות נוספים: יכולת טכנית, מסחרית ושיווקית וגיבוי מצד השותף האמריקני במפעל, „פראט אנד ויטני", שמעדיף את ורטהיימר על חברות אחרות.

בהצעתו של ורטהיימר, עליה מבוססת חוות הדעת של גזית, מדובר על כך שהמפעל יועבר לידיו תמורת סכום סמלי, הממשלה תמחק את כל חובותיו שמוערכים ב־100 מיליון דולר, הוא יקבל תנאים של אזור פיתוח א' והבטחה מצד מערכת הבטחון לספק הזמנות בהיקף סביר לתקופה של שלוש שנים. ורטהיימר גם מתכוון, אם יקבל את המפעל, לפטר לפחות 130 מתוך 600 עובדיו.

גשש בדואי שנפצע במהלך שירותו אינו מוכר כישראלי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

חמש שנים שרת סלים סראחין משבט אל־עזזמה כגשש בצה"ל. במהלך שירותו הצבאי גם נפצע ושוחרר בגלל פציעתו. למרות זאת אין משרד־הפנים מוכן להעניק לו תעודת זהות ישראלית.

בבקשת שהגיש סראחין, באמצעות עורך־דינו דוגן אל־עטעונה, לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע נאמר, כי בשנת 43 נולד באיזור מצפה רמון. בהיותו בן 15 עברה משפחתו לקסיימה שבצפון סיני. לאחר מלחמת־ששת־הימים שב לארץ. הוא נישא כאן לרעייתו אנימה, ויחד הם הולידו שלושה ילדים.

סראחין עבד זמן קצר כרועה צאן, עד שגוייס לצה"ל, באמצעות שייח' עודה אבו־מועמר. חמש שנים שירת, כגשש עד לפציעתו. עם שיחרורו ביקש כי משרד־הפנים יתן לו תעודת זהות ויכיר בו כתושב קבע בארץ, אולם לא נענה מעולם, למרות פניות חוזרות ונשנות.

„בגלל שירותי בצה"ל, כותב האיש בתצהיר שהגיש לבית־המשפט, „אינני יכול לחזור לסיני שבינתיים חזרה לריבונות מצרית, כי אני חושש לחיי ולחיי משפחתי. גם לארץ ערבית אחרת אינני יכול לעבור מאותה סיבה".

תוקפה של תעודת הזהות, שהונפקה לסראחין בעבר על־ידי מפקד איזור סיני, פג לאחר הנסיגה מסיני. תעודה אחרת אין לו. במקומות העבודה הוא נדרש להציג תעודת זהות ובעבור זמן קצר מפטרים אותו בגלל היעדרה של תעודה כזו. ביטוח־לאומי וביטוח רפואי מנוגים משכרו, אולם הוא אינו זכאי לקבל שירותים אלה משום שאינו תושב הארץ.

סראחין אומר, כי נקלע למצב בלתי נסבל וכי חייו קשים מנשוא. פרקליטו מבקש מבית־המשפט לחייב את שר־הפנים לתת לאיש אזרחות ישראלית מכוח חוק האזרחות, חוק מירשם האוכלוסין וחוק לתיקון סדרי מינהל.

חריש יחליט בקרוב אם להגיש כתב אישום נגד משתתפי „הפגישה הלילית"

מאת בצלאל עמיקם

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, עומד להודיע בקרוב אם להגיש כתב־אישום נגד משתתפי „הפגישה הלילית" שנערכה לפני חודשים אחדים במשרדו של עורך דין יגאל ארנון בעניינו התלוי ועומד של ח"כ שלמה עמר.

אתמול התייצבו הפרקליטים רם כספי ואמנון עברון, המגינים על ח"כ שלמה עמר, בפני חריש והצוות הבכיר של משרדו וניסו לשכנעם כי לא נעשתה לכאורה כל עבירה באותה התייעצות.

כזכור, התקיימה הפגישה ב־8 בינואר אשתקד בנוכחות ח"כ שלמה עמר ופרקליטיו, ובה נדון נסיונו של עמר להשתמט משירות מילואים בלבנון תמורת הבטחה כי ידאג לתחזיר את מפקדו אלברט אזולאי מקרית־שמונה לעבודה ב„אגד". לפני החרזן לכנסת היה שלמה עמר מראשי הקואופרטיב לתחבורה וריכז בידיו עוצמה רבה.

לפני כחודשיים מצא צוות בכיר של משפטנים במשרד־המשפטים כי יש יסוד להעמיד לדין פלילי את כל שמונת משתתפי „הפגישה הלילית" בבניין הרחת עור.

עורך־הדין רם כספי טען, כי הפגישה זומנה בתום לב ולא היה בה כל נסיון להדיח עדים. ח"ת עמר שוקל גם הוא להופיע בפני חריש ולהביא בפניו את טיעוניו.

לגזברי הקיבוצים

שנתבעו לחתום בסוכנות —

לא לחתום!

הנושא מטופל

רפי, חברות־השער המקבה"א

קיסר למהנדסים בוועידתם: המשיכו השותפות בהסתדרות

הוועידה העשירית של הסתדרות המהנדסים בישראל נפתחה אמש במלון „מארינה" בבת־ים, בנוכחות השר י. מודעי, מזכ"ל ההסתדרות י. קיסר ומאות צירים.

השר יצחק מודעי אמר בדברי ברכתו, כי אנו נמצאים בצוק עתים ושהוא מצפה שבמהלך הדיונים לא יעלימו המהנדסים אין מהנושאים הציבוריים והפוליטיים במדינה לבד מדיוניהם בנושא האישי והכלכלי השייך לאינטרס האישי שלהם. מודעי אמר שהוא פונה אליהם כתור קבוצה מקצועית נבחרת שיש לה יכולת לעצב דעת קהל.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר, שהוא מקווה שבמהלך דיוני הוועידה יחפשו דרכים תוך ויתורים הדדיים למציאת דרך משותפת לחיים משותפים של ציבור המהנדסים ושאר ציבורי העובדים השייכים להסתדרות.

קיסר הזכיר את ציבור הסטודנטים ואמר שהוא מתפלא שהממשלה מתגאה בקיצוצים שערכה בתקציב החינוך ובהעלאת שכר הלימוד לסטודנטים ובאותו זמן היא נותנת עידוד למערכת הצרכנית, שאינה משרתת דווקא את מאזן התשלומים ואת המשק. (עתים)

נסגרו שני מוסדות חינוך בחברון וברמאללה

שני מוסדות חינוך ביהודה ושומרון, נסגרו אמש על פי הוראת אלוף פיקוד המרכז אלוף אהוד ברק, וזאת בעקבות הפרות סדר שהיו בהם לאחרונה.

מוסדות החינוך הם הפוליטכניקום בחברון ובית הספר פרנס ברמאללה.

כתב עתי"ם מוסר, כי בפוליטכניקום בחברון נתגלה בעת סריקות שערכו כוחות הבטחון חומר הסתה רב שכלל כרוזים וספרים לאומניים. כמו כן השביתו הסטודנטים אתמול בבוקר את לימודיהם במקום ויצאו להפגנה כחברון. הפגנה שפוזרה על ידי כוחות הבטחון בעזרת רימוני גז מדמיע. (עתי"ם)

ניסים: האוצר יכסה גרעונות ערי הפיתוח

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

שר־האוצר, משה ניסים, נפגש אתמול עם פורום ראשי עיירות הפיתוח ובישר להם, כי משרדו החליט על „מבצע ביעור חמץ", שמשמעותו כיסוי טוטאלי של גרעונות עיירות הפיתוח. הוא אמר, כי הינחה אתמול את ראשי משרדו להעביר לרשויות המקומיות 70 אחוז משיעור גרעונן ללא דיחוי מבלי להמתין להגעת דוחותיהן מאוזניהן.

הוא ציין, כי מדובר ב־80 מיליון ש"ח, וזאת בנוסף ל־60 מליון ש"ח שכבר הועברו בשנת התקציב הקודמת.

שר־האוצר תקף את משרד החינוך ומזכיר הסתדרות המורים בהתייפות וטען, כי למזכיר הסתדרות המורים לא איכפת מרמת החינוך בארץ וכל שמטרידו הוא שלא ייפגע שכר המורה.

יו"ר פורום ערי הפיתוח, שאול עמיר, קרא לשר־האוצר ולממשלה לקבוע סדרי עדיפות לאומיים שישרתו את צרכיה של המדינה.

ההסתדרות לאוצר: הכחש הנתונים על קרנות הפנסיה

ההסתדרות החליטה לתבוע מהאוצר פירסום הכחשה מוסמכת לנתונים שמסרו פקידים מהאוצר ביום עיון על מערכת הפנסיה שנערך בתחילת השבוע, על כך הודיע אתמול דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי.

רב פלג טוען, שהאגף לבטחון סוציאלי מסר לפני כחודש דו"ח אקטוארי מלא וגלוי על מערכת הפנסיה ההסתדרותית לפי המדדים הנובעים מההסכם האחרון בין הממשלה וההסתדרות ועליו חתומים שר האוצר משה נסים ומזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר. המדדים הם: 6.3% אחוז רבית ריאלית שמקבלות קרנות הפנסיה על ההפקדות באוצר וכן הפרשה של 16 אחוז עד 31 במרס 1988, והפרשה מוכרת של 17.5 אחוז מאפריל 1988.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז

ישיבת מזכירות

תתקיים היום, יום רביעי 8.4.87

בשעה 16.00 במרכז מפ"ם

על סדר־היום:

התפתחויות מדיניות בנושא יחדות בריה"מ

מוזמנים חברינו הפועלים בקליטת עולים מבריה"מ

מודעי מתנבא: הממשלה תחזיק מעמד, אולי, עד אחרי הפסח

תקף את שיחות פרס בחו"ל: לא ייתכן ששר־החוץ ידבר בחוץ על דברים שאין עליהם הסכמה בממשלה ● „בשיטת טאבה הוא מכניס עכשיו את סוריה בדלת האחורית" ● לדבריו התערערות הממשלה החלה כשהועבר מתפקידו כשר־האוצר

„יש פלאים של ממשלת האחדות הלאומית, והיא אולי תחזיק מעמד עד אחרי חג הפ־סח, כי פסח הוא חג של ניסים ונפלאות, אבל יהיה קשה להבין איך ממשלת האחדות הלאומית יכולה לתפקד כך לאורך ימים", אמר אתמול אחה"צ השר יצחק מודעי במרכז איגוד העובדים הליברלים, שהתכנס ב„בית ציוני אמריקה" בת"א.

השר תקף את שיחותיו של שמעון פרס באירופה למען קיום ועידה בינלאומית, ואמר שמצב כזה ייתכן רק בממשלת אחדות לאומית. הוא אמר שפרס שכנע את הספרדים, שהואילו להסכים לוועידה בינלאו־מית ולתמוך בה, ועכשיו הוא כבר באיטליה ומשכנע בוודאי את האי־טלקים, וגם את הרוסים. „וזה כבר ודאי לא מתקבל על הדעת".

מצב שלא ייתכן

לדבריו, לא ייתכן שמ"מ ראש ממשלה ושר־החוץ ידבר בחוץ על נושאים, שאין עליהם הסכמה לאו־מית. „קראתי שאפילו עמיתו רבין אמר, שנושאים שאין עליהם הסכמה לאומית מוטב שילובנו בבית ולא בחוץ", אמר.

השר המשיך ושאל: „האם היתה יכולה להיות תופעה כזו בממשלה מעור אחד — ליכוד או מערך — כששר חוץ וממלא מקום ראש־הממשלה יפעל בניגוד להסכמת ראש הממשלה ולרעתו"

מכניסים את סוריה

לדברי מודעי, שמעון פרס נוקט לגבי הוועידה הבינלאומית אותה שיטה שנקט בפרשת טאבה, אבל לא הרי שאלת טאבה כעתיד יהודה ושומרון וחבל עזה, ואולי גם הגולן. „כי בדלת האחורית מכניסים גם את סוריה". השר ציין, כי האיחוד הקיים בין המרכיבים של ממשלת האחדות הלאומית יש בו משום אילוץ, כפייה ושיבוש של יחסי הכוחות ושל האימון ההדדי בין הכוחות. האיחוד הזה עונה על צרכים טכניים של הצדדים המרכיבים אותו, אבל לא על יעדים לאומיים.

לדבריו, המצב המעורער השורר היום החל כאשר הוא הועבר מתפקידו כשר אוצר. „כשפחד אי־קיום הסכם הרוטציה רבץ עלינו". „רק הרוטציה היתה הדבק, שנתן עוז וחוצפה לעשות מהלכים חד צדדיים לפעמים, בניגוד להסכם הקואליציה מקיר לקיר" אמר מודעי. (עתים)

המשכים

שליח נורווגי

(סוף מעמוד ראשון)

שר החוץ של נורווגיה, תורוואלד סטולטנברג אמר אתמול, בשיחה עם כמה כתבים מדיניים מישראל, המבקרים בנורווגיה, כי הוא מכיר, אישית, את שר החוץ שמעון פרס, שניהם חברים באינטרנאציונל הסוציאליסטי, והוא מניח, כי נורווגיה תקבל בקרוב תשובות מישראל.

שר החוץ סטולטנברג מסר, כי נורווגיה מכרה לישראל 20 טון מים כבדים ב־1959 וטון אחד נוסף ב־1970.

על פי ההסכם מ־1959, היה השימוש במים הכבדים צריך להיות נתון בתחילה לפיקוח נורווגי ולאחר מכן לעבור לפיקוח הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית. בהסכם הודגש עוד, כי השימוש במים הכבדים יהיה לצרכי שלום. הובן, כי ישראל תשתמש במים הכבדים להקמת שתי תחנות כוח גרעיניות.

ב־1961, שלחה נורווגיה את שר ההגנה שלה לישראל, כדי לעקוב אחר השימוש במים הכבדים.

שאילתה בפרלמנט

השר מצא אז, כי המים הכבדים אוכסנו „בדרך חולמת ולא נעשה בהם שימוש". מאז לא היה פיקוח נוסף מצד נורווגיה, והנושא לא עלה על סדר היום.

לפני כחודש וחצי — בעקבות פרשת ואנונו, הגיש תיאו קוריצינסקי, חבר פרלמנט מטעם מפלגת השמאל הסוציאליסטי שאילתא על השימוש שעשתה ישראל במים הכבדים.

שר החוץ דאז, קנוט פרידלונד (שנפטר בינתיים) השיב, כי ישראל התחייבה שלא להשתמש במים הכבדים, אלא למטרות שלום „ואנו מאמינים לישראל".

שבועיים לאחר מכן, הגיש קוריצינסקי שאילתא נוספת, בה אמר, כי אינו מסתפק בתשובה שניתנה לו והוא רוצה לדעת מה בדיוק השיבה ישראל.

על כך השיב פרידלונד, כי נורווגיה תעלה את הנושא במגעים עם ישראל וכן בסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

כאמור, לאחר מכן יצא לישראל הסמנכ"ל דייק, שלמעשה התכוון לבלות חופשה בישראל ותתבקש לבדוק, אגב כך, באופן לא רשמי, את נושא המים הכבדים.

הוא הציג את שאלותיו בירושלים ב־4 במרס.

שר החוץ מזה שלושה שבועות, סטולטנברג אמר, כי „אין ספק שהידידות בין נורווגיה לישראל הביאה לכך שנורווגיה לא הקפידה עם ישראל בנושא זה".

הוא ציין, כי נורווגיה קיבלה בקשות לאספקת מים כבדים מכמה מדינות. למחצית הפניות, נורווגיה לא נענתה כלל. היא החליטה להיענות לכמה פניות של מדינות מערביות, ובכל המקרים הסכימה למכור מים כבדים רק למטרות שלום.

מתפלא על עמדת ישראל

שר החוץ הנורווגי, הביע פליאה על עמדת ישראל כלפי דרא"פ. „איני מבין כלל את מדיניות ישראל", אמר. „זו מדיניות מוזרה, עם הרקע של ישראל הייתי מצפה, שהיא תהיה נגד מדיניותה של דרא"פ". סטולטנברג לא ידע על החלטת הממשלה בעניין דרא"פ. לאחר שתוכן ההחלטה הובא לידיעתו, אמר, כי „לפחות זה צעד בכיוון הנכון".

המשכים

פרס ישוב היום

(סוף מעמוד ראשון)

השיחות עם שני הפקידים שהשתתפו בכינוס האינטרנציונאל הסוציאליסטי ברומא, אך הדגישו עם זאת כי אין להפריז בחשיבותו של המיפגש.

שמיר מתייחס בספקנות רבה לשמועות בדבר אפשרות של פריצת דרך ביחסים בין בריה"מ לישראל ובדבר נכונותם של הסובייטים לאפשר למספר משמעותי של יהודים להגיע מבריה"מ.

שינויים איטיים

הערכות הרווחות בוושינגטון מצביעות אף הן על שינויים איטיים מאוד במדיניות הסובייטית בנושאים אלה, ולדעת גורמים בממשל נועדו המהלכים האחרונים של מוסקווה להכשיר את הקרקע לשיתופה של בריה"מ בוועידה חבי"ל לשלום במזה"ת. בלשכת רוה"מ, הגיבו אתמול בסיפוק על דברים שאמרו שלושם שר־החוץ האמריקני ועוזרו ריצ'ארד מרפי בנושא הוועידה.

מדיווח שהגיע לירושלים בעקבות פגישתו של שולץ עם רוה"מ ירדן וייד אל־ריפאעי בולט חרצון האמריקני להעשיר את היחסים עם הערבים לאחר תקופת קיפאון ארוכה בעקבות פרשת „איראנגייט". ריפעי הוא המדינאי הערבי הראשון המבקר מאז הפרשה בארה"ב, ואולם המלך חוסיין שהיה אמור לבוא בעקבותיו, כבר הודיע בעת ביקורו בהולנד כי אין לו תוכניות כאלה.

שרי הליכוד תוקפים

שרי הליכוד תקפו אתמול את שר החוץ שמעון פרס, הפועל בניגוד לחלטת הממשלה ובניגוד לדעתו של ראש־הממשלה במגעיו באירופה בכל הקשור לוועידה הבינלאומית. בישיבה שהתקיימה בביתו של רוה"מ נאמר בין היתר, כי אפילו אישים במערך מתלחשים, שפרס מתבטא בניגוד לעמדתם.

השר יצחק מודעי אמר אתמול בכינוס של איגוד העובדים הליברלים כי לאחר ששר החוץ שיכנע את הספרדים שיואילו בטובם להסכים לוועידה בינלאומית לשלום הוא נמצא עכשיו באיטליה ומנסה לשכנע את האיטלקים. (ראה ידיעה נפרדת בעמ' 2).

מקור צבאי מעריך: יתגברו הפיגועים נגד צה"ל וצד"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מקור צבאי בכיר מעריך כי בתקופה הקרובה יגבירו ארגוני המחבלים השיעיים בדרום־לבנון את קצב הנסיונות לפיגועים נגד כוחות צה"ל וצד"ל באיזור הביטחון ובגבול הצפון.

להערכת המקור, התבססות הכוחות הסורים בבירות עשויה להביא לכך שארגון אמל למצב כי עיקר פעילותו החבלנית תופנה לדרום לבנון ולאזור הביטחון. וכי בעקבות ארגון זה יגביל את הפעילות גם ארגון החיזבאללה, שיבקש שלא להותיר את המאבק נגד צה"ל וצד"ל לארגון אמל.

המקור מעריך כי הפעילות עשויה להתבטא בין השאר גם בירי קטיושות לעבר היישובים. „צה"ל ערוך ומצוייד באמצעים כדי לקדם ולסכל פעולות שכאלה" אמר המקור.

שרון: על הליכוד להתחיל להערך לקראת הבחירות

לוי, נעדר מקבלת הפנים לצירי הוועידה

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

השר אריאל שרון אמר אתמול כי על הליכוד להערך לבחירות גם אם אלו יתקיימו ב־1988 מאחר שהמפלגה עברה תקופה ארוכה של מתיחות. שרון דיבר בקבלת פנים מיוחדת שערך השר קצב לצירי הוועידה. הוא התייחס גם להרכבת המוסדות של תנועת „החירות" והציע שכל אחד ייגש לעניין ב„לב רחב" וללא חשבונות קטנים. הוא אמר כי נפגש עם שמיר ושניהם החליטו לכנס את ישיבת המרכז הראשונה בחודש מאי לאחר יום העצמאות.

לוי נעדר מקבלת פנים

מקבלת הפנים נעדרו רוב פעילי מחנה דוד לוי שאף הוא עצמו לא בא. השר משה קצב אמר כי בוועידה לא קופח איש ואף מחנה לא יוצא מופסד.

השר משה ארנס יו"ר מזכירות „חירות" עשוי להציג את המועמד שלו לתפקיד המנכ"ל. האיש הוא פתחיה שמיר, שהיה לפני שנים רבות ראש אגף הארגון בתנועת ה„חירות". לדבריו אין הוא יודע עדיין אם יהיה מנכ"ל המזכירות, או המרכז אך מרוכז בתפקיד ארגוני ולא פוליטי.

נרצח אחד מראשי האופוזיציה האלג'ירית בצרפת — כנראה בהזמנה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — רצח עלי מכילי, עורך־דין מראשי האופוזיציה האלג'ירית הגולה בפאריס, מיוחס לשירותי הבטחון האלג'יריים.

מכילי נוקב בכדורים אתמול לפנות בוקר, בשער מעונו, [illegible] מישל ברובע הלטיני של פאריס.

הרוצח, צעיר בלונדיני, נראה מסתלק בהליכה. ראתה אותו [illegible] שליוותה את הקורבן לביתו. יתכן שהוא ביצע את הפשע בשכר, [illegible]

המנהיג ההיסטורי הגולה האפ.אלאן אייט אחמד, [illegible] „השירותים האלג'יריים המיוחדים". הוא אמר: המשטר האלג'ירי [illegible] וקשור לכל ארגוני הטרור הערביים". הוא טען, כי שירותים אלה [illegible] פעולה בפאריס, בתמורה לתיווך אלג'ירי בין צרפת לארגוני הטרור [illegible] האלג'ירים פעלו לשיחרור המחבל עבדאללה.

אך משטרת פאריס אינה מוציאה מכלל אפשרות „חיסול חשבונות" [illegible] החוקרים נברו אתמול בתיקיו של הנרצח. השלטונות הצרפתיים אסרו [illegible] שנים על תנועות האופוזיציה האלג'יריות לפעול בצרפת, כדי לשמור על הקשרים ההדוקים עם משטר שאדלי. באחרונה הורשו [illegible] פרסום בטאונים והפצת כרוזים ברובעי הערבים ובמרכזי ההגירה.

מכילי עצמו הוציא עיתון שבו תקף את הפגיעה בזכויות האדם באלג'יריה. הנשיא מיטראן ביקר לפני שבועיים בארמונו של שאדלי, כדי להרגיע את עצבנותו, אחרי הטלת מאסר עולם על עבדאללה, בניגוד למה שהבטיחה [illegible] הממשלה הצרפתית.

אחרי מהומות סטודנטים בקונסטאנטין, שדוכאו ביד קשה, [illegible] איסלמית, חש שאדלי פחות בטוח.

לטילה ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האח
בית, קיבוץ העוגן

המומים ואבלים על מותו של
עמוס דיין
בנם של חברינו מרגלית ואלי,
אשר נספה בתאונת מטוס בקפנה.
על מועד ההלוויה נא להתקשר בטל. 067311
שולה והילדים
משפחות: דיין, עמית ואבן דוד
וקיבוץ עין החורש

„מפקד שומרי" באתר גטו ורשה

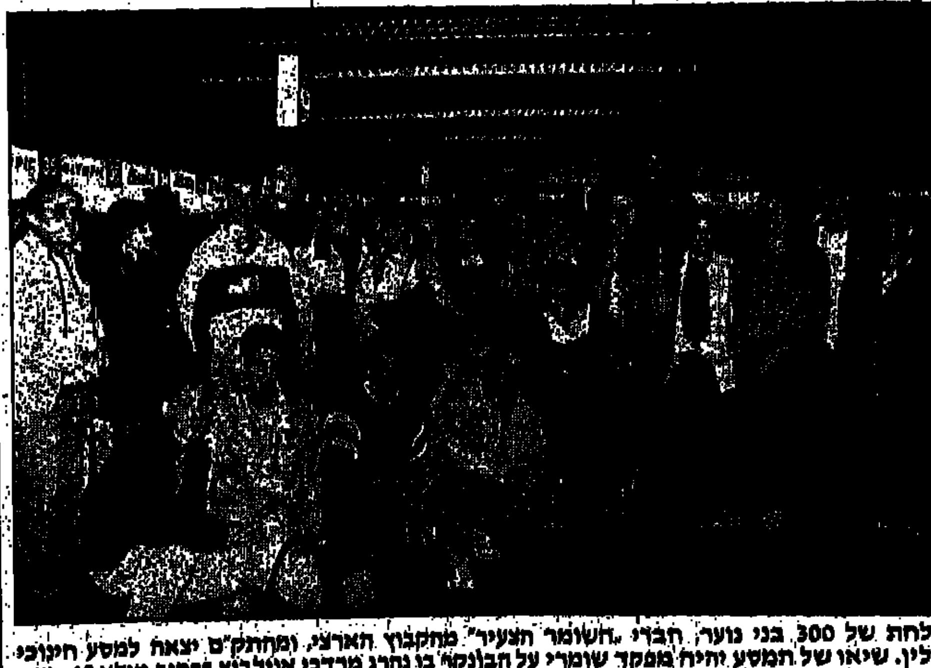

משלחת של 300 בני נוער, חברי „השומר הצעיר" מהקיבוץ הארצי, ומהתק"מ יצאה למסע חינוכי בפולין. שיאו של המסע יהיה במפקד שומרי על הבונקר בו נהרג מרדכי אנילביץ ברחוב מילא 18. בעת המפקד שייערך ב־16.4.87 תקרא „הוראת יום" מאת אבא קובנר לציון 60 שנה לחוסדיו של הקבוץ הארצי־השומר הצעיר. את המשלחות מארחת אגודת יאנוש קורצ'אק בפולין (צילום: י. דקל)

הרצוג מתכנן ביקור בסקנדינביה

קופנהאגן, – הנשיא חיים הרצוג יערוך ביקור רשמי במספר מדינות סקנדינביות.

הרצוג כבר קיבל הזמנה רשמית ממלכת דנמרק, מרגרתה ה־2, והחליט להיענות להזמנה.

קרוב לוודאי שיוזמן לבקר גם במספר מדינות סקנדינביות אחרות, אחרי הביקור בדנמרק.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב
טל. 378833; חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות עק־דואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex 341652
משרדים: ירושלים 94632 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר, חדרים 102–121, טל' 233161
המען למכתבים: ת"ד 1316 ירושלים 91008.
חיפה 33131 רח' סנזור 17, טל' 673673,
המען למכתבים: ת"ד 4087 חיפה 31040.

מפ"ם דורשת כי יוחזרו לאסירים הבטחוניים הזכויות שהנהיג סויסה

18 שובתי רעב אושפזו בבתי־חולים ● הפרות הסדר בשטחים נמשכו אתמול ● בג'נין נפצע חייל צה"ל ● במזרח ירושלים היתה שביתה כללית

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת ומאת כתב עתי"ם

סיעת מפ"ם בכנסת דורשת כי שרות בתי הסוהר יחזיר לתיקנם את הנהלים שהנהיג הנציב הקודם רפי סויסה להחזקת האסירים הערביים הבטחוניים.

אתמול נפגש מוחמד וחיד בכפרו עם משלחת של אמהות של אסירים בטחוניים. האמהות ביקשו כי מפ"ם תפעל להחזרת הנהלים שהנהיג הנציב הקודם. וכך תבוא, לדעתם, לסיומה שביתת הרעב של אלף האסירים הבטחוניים.

בינתיים נמסר כי 18 שובתי רעב אושפזו בבתי־חולים.

עיישה ליבדי ממחנה הפליטים נור שמס, שלה שני ילדים בכלא (אחד מהם בן 14) קראה לציבור הנאור בישראל לפעול להצלתו של בנה הנתון בסכנת חיים. לאחר הפגישה פרסמה מפ"ם קריאה להחזיר לאסירים הבטחוניים את הזכויות שהנהיג בבתי הכלא הנציב הקודם סויסה. מפ"ם אומרת כי אסור להתעלם מהעובדה, כי מאז נכנס דוד מימון לתפקיד הנציב התרבו התלונות על הרעת התנאים בכלא, כולל ענישה קולקטיבית, הפרדה ובידוד של אסירים, ירידה בטיב המזון, איסור הכנסת ספרים ועינויים פיזיים ונפשיים.

מפ"ם מתכוונת ליזום עם סיעות אחרות מושב פגרה מיוחד לדיון בפרשה זו, כדי ששביתת הרעב של האסירים תיפסק. מפ"ם מדגישה כי שביתה זו גורמת לגל מחאות נרחב בשטחים, המתבטא בהשבתת המסחר בכמה ערים, בהפגנות ובשביתות. על דרישת מפ"ם, הגיב דובר שרות בתי הסוהר באמרה: „לא ניטלו זכויות כמו שגם לא הורעו תנאים. נקבעה הקפדה על קיום סדר היום עפ"י נהלים ופקודות, הקפדה זו תימשך ועמה תימשך גם הדאגה לרווחת האסירים ללא הבדלי דת מין גזע ולאום".

מזכיר הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני לטיף דורי שיגר לשר המשטרה חיים בר לב מברק המגנה את המדיניות הבלתי אנושית, שהנהיג הנציב החדש של בתי הסוהר שגרמה לשביתת הרעב של האסירים הפלשתינים, הנמשכת מזה שבועיים ימים.

חייל צה"ל נפצע

במזרח ירושלים החלה אתמול בבוקר שביתת מסחר כללית וכן הושבתו לימודים מכמה בתי־ספר, הרקע לשביתה קשור, ככל הנראה, לשביתת הרעב של האסירים הבטחוניים.

גם בג'נין היתה אתמול שביתת מסחר חלקית. בשעות הבוקר התקהלו כ־30 צעירים במרכז העיר ויידו אבנים על החנויות במקום, כדי להשפיע על הסוחרים להפסיק את המסחר. אחת מהאבנים פגעה בראשו של חייל צה"ל שעמד במקום, החייל ירה מספר יריות באוויר, כדי להרחיק את המתקהלים ואחר כך פונה לבית־החולים בעפולה.

מצור על מחנה הפליטים בטול כרם

על מחנה הפליטים טול כרם הוטל אתמול בשעות הצהריים מצור, בעקבות שורה של הפרות סדר שהיו במחנה במהלך הבוקר. בין השאר הובערו במרכזו המחנה צמיגים והוקמו מחסומי אבנים בכבישים הפנימיים.

בשעות הבוקר פיזרו כוחות הביטחון שתי הפגנות תמיכה באסירים הבטחוניים השובתים רעב. הפגנות סטודנטים ברמאללה פוזרה באמצעות רימוני גז מדמיע והפגנת נשים בבית לחם, בכיכר המולד, התפזרה לאחר שכוח צה"ל שהיה במקום ירה כמה יריות באוויר.

כתב עתי"ם מוסר ששביתת האסירים הבטחוניים בבתי הכלא דועכת. לפני שבועיים הקיפה כ־3000 אסירים, והיום היא מקיפה כ־900 אסירים.

הפגנת משפחותיהם של האסירים הבטחוניים מול הצלב האדום, אתמול (צילום: רחמים ישראלי)

כרוז של „כך" המסית נגד בג"ץ חולק במחנה הממשל ברפיח

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

כרוז של תנועת „כך" המכיל דברי הסתה עקיפים נגד בית־הדין הגבוה לצדק ונגד נשיא המדינה הופץ באופן לא רשמי [illegible] מבסיסי צה"ל.

הכרוז נושא את הכותרת „בג"ץ הוא הדרכה של תורה" והוא נכתב והופץ על־ידי תלמידי ישיבת „המכון לרעיון היהודי" של תנועת „כך".

[illegible] חולקו בכניסה לבית הכנסת במחנה הממשל הצבאי ברפיח ב־25.3.87 [illegible]

[illegible]

אתמול נחקרו וייצמן ושרון בוועדת המשנה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ועדת המשנה למודיעין של ועדת החוץ והביטחון חקרה אתמול שני שרי ביטחון לשעבר וסגן שר ביטחון כרימוס. מקור בכיר בוועדה אמר אתמול כי יש עדיין אנשים המסרבים לבוא ולהעיד בפניה.

ועדת המשנה תחקרה אתמול את השרים עזר ויצמן ואריק שרון על התקופה בה הם היו אחראים כשרי ביטחון על הלק"מ (הלשכה לקשרי מדע) הוועדה גם שמעה באותו נושא את סגן שר הביטחון בתקופה בה היו ויצמן ובגין שרי ביטחון מרדכי ציפורי. הוועדה עומדת לשמוע פעם נוספת את ראש הממשלה יצחק שמיר ושר הבטחון יצחק רבין.

אתמול הצטרף לדיוני הוועדה לראשונה מאז החלה בפעולתה, ח"כ מיכה חריש (מערך). חריש שב מסיור ממושך באוסטרליה ובמזרח הרחוק ויגשה בימים הקרובים לעבור על כל הפרוטוקולים של הישיבות שאותן החמיץ.

מפ"ם תפנה לגורבאצ'וב לשחרור מהריק ואדלשטיין

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

מזכירות מפ"ם שדנה אתמול בהתפתחויות המדיניות בנושא יהדות בריה"מ, החליטה בתום הדיון לשגר מברק לסובייט העליון לגורבאצ'וב וכן פנייה לשחרר מכלאם את אסירי ציון, אלכסיי מהריק ויולי אדלשטיין ולאפשר למסורבי העליה ולכל יהודי הרוצה בכך, לצאת לישראל.

יהודית קנדל, נציגת הקיבוץ הארצי במועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, מסרה כי קיבוץ בית אלפא, המאמץ את משפחת לב ואינה אלברט, השובתים רעב במוסקווה, שיגר אתמול מברקים דחופים לסובייט העליון ולנשיאו, אנדריי גרומיקו וכן למנהיג בריה"מ, מיכאל גורבאצ'וב ובהם דרישה להציל את חייהם של בני הזוג, שמצבם חמור יותר, בעקבות שביתת רעב הנמשכת כבר 34 יום.

גם, כרמי בן ה־16, הצטרף לשביתת הרעב של הוריו. והקיבוץ פונה לשלטונות הסובייטים לא לתת למשפחת אלברט להגשים את איומם „לשבות עד מוות", כפי שהכריזו שיעשו, אם לא יתנו להם אשרת יציאה לישראל.

נעסת מסירת הידיעה נתקבלה במשרדי המועצה למען יהודי בריה"מ שיחת טלפון ממוסקווה ובה נמסר כי לב אלברט התעלף ואצל אשתו, השובתת זו הפעם השנייה, נתגלו סיבוכים בכליות.

כן נמסר, כי אריה יפה, נציג מפ"ם באינטרנציונאל הסוציאליסטי ברומא, פנה לראשי הממשלות המשתתפות באינטרנציונאל לפעול אצל השלטונות הסובייטים להצלת חייהם של משפחת אלברט.

סיכום הדיון בנושא יהודי בריה"מ נדחה לישיבה הבאה של מזכירות המפלגה.

100 שנה להולדת בן־גוריון צוינו באתונה

מאת דאן בחן, כתב „על המשמר" ביוון

100 שנה להולדתו של בן גוריון צוינו אתמול באתונה באירוע מרשים, שנערך בבניין העירייה. בין 600 המוזמנים היו שרי ממשלה, פקידים בכירים, הסגל הדיפלומטי ואנשי הכנסיה הנוצרית האורתודוכסית.

האירוע אורגן ע"י ועדה שהוקמה במיוחד למטרה זו ובה השתתפו אישים פוליטיים חשובים של יוון. נשיא הוועדה היה נשיא יוון לשעבר, קונסטנטינוס צצוס, היום סגן ראש עיריית אתונה ואילו את הממשלה הסוציאליסטית ייצגה שרת התרבות ושחקנית הקולנוע הידועה, מלינה מרקורי.

משקיף דיפלומטי מארץ מערבית אמר על השתתפותה של מרקורי, „היא הלכה דרך ארוכה מאוד מאז נישקה באיצטדיון באתונה, את יאסר ערפאת לפני 10 אלפי צופים ב־1982".

ואמנם, נראה, שאת הדרך הארוכה הזאת לא הלכה רק מרקורי אלא ממשלת יוון כולה. ליוון, אין יחסים דיפלומטיים תקינים עם ישראל. את הנאום המרכזי בעצרת נשא הדיפלומט לשעבר והיום פרופסור באוניברסיטה באתונה, אנגלוס וולחוס, ששירת לפני כמה שנים כנציג הדיפלומטי של יוון בישראל.

לקיבוץ שער הגולן
לחג היובל ברכות לבביות
להמשך פורה ומשגשג
חניכים מקבוצת „אלומה"
„לשעבר" בקיבוץ הזורע

„הרפואה השחורה מחלה מדבקת"

„קיימת סולידריות בין הרופאים ואף אחד אינו מוכן לדבר נגד רופאים העוסקים. ברפואה שחורה. רבו הרופאים מגנים אותה, אך קולם לא נשמע. הרפואה השחורה אינה שמורה רק למנתחים, היא מחלה מדבקת. שעבר לאחיות, לרופאי המרפאות בקופות החולים ולעובדי המינהל והמשק, חובה עלינו לעקורה משורש".

דברים אלה אמרה אמש שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו בכנס הרופאים הארצי, שהתקיים בבית הועד הפועל בתל־אביב.

כתבת עתי"ם מוסרת, כי בפני מאות רופאים מרחבי הארץ קראה שרת הבריאות לרופאים להתגייס למלחמה ברפואה השחורה.

שרת הבריאות קראה לרופאים לתת יד לניצול נכון החולים של מיכשור רפואי חדיש ויקר שלעתים מושבת משעות הצהריים ולביצוע ניתוחים גם ביום ששי כדי לורד את הסיוע הרפואי לחולים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר לרופאים כי לדעתו אין שום מניעה שתקום מערכת רפואה פרטית, אבל לא מקובל שתהיה מערכת רפואה ציבורית מנוצלת ע"י רפואה פרטית.

התק"ם תומך בלווינסקי ליו"ר הסוכנות

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

הפורום הפוליטי של התק"ם החליט אתמול פה אחד להציע את עקיבא לווינסקי כמועמד ליו"ר הסוכנות היהודית בהסתדרות הציונית.

ננעלה הוועידה העשירית של הסתדרות המהנדסים — אתמול

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועידה העשירית של הסתדרות המהנדסים שנערכה בבת ים, ננעלה אמש, לאחר שבחרה את המרכז המונה 131 איש. לתפקיד המזכ"ל נבחר לקדנציה נוספת יצחק רז וכן בחרה הוועידה את אלי כהן כגן לשמש כסגנו. השניים נבחרו ברוב קולות ובהמנעות 18 ציר מתוך 341 המשתתפים בוועידה.

הוועידה קיבלה שורה של החלטות שהעיקרית שבהן קובעת, כי נוכח מדיניות השכר של ההסתדרות תהליך הפרישה הוא בלתי נמנע. הוועידה מטילה על המוסדות לפעול להקמת פדראציה של איגודים אקדמיים הסתדרותיים ותוץ־הסתדרותיים. כתבנו מציין כי החלק הראשון של אותה החלטה הוא למעשה חזרה של החלטה שהתקבלה במושב השני של הוועידה התשיעית.

החלטה נוספת עוסקת במאבק נגד רשות השיפוט של ההסתדרות על רקע הבחירות האחרונות. הוועידה קבעה, כי רשות השיפוט איננה לגבי הסתדרות המהנדסים „כלי שיפוטי אוביקטיבי אלא כלי מנגנוני". ולכן הוחלט שהסתדרות המהנדסים לא תופיע בעתיד בפני שום הרכב אוביקטיבי שיפוטי מטעמה.

ההחלטה על הפרישה איננה מיידית. הוועידה החליטה כי המושב השני יתכנס בעוד 6 חודשים, כדי להחליט על המשך הצעדים.

יצויין כי סיעת תמ"י המשותפת למפ"ם ולרצ התנגדה לשורת החלטות אלה.

הוועידה היתה יחסית לוועידות קודמות קצרה מאוד וללא דרמות מיוחדות.

כלכלנים: לא הוכשרה הקרקע לרפורמה אמיתית בשוק ההון

הביקורת נמתחה בערב עיון בנושא זה שנערך באוניברסיטת ת"א

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

ביקורת חריפה על העדר הכנות מספיקות לקראת הרפורמה בשוק ההון נמתחה אתמול בערב עיון בנושא זה שנערך באוניברסיטת ת"א, בהשתתפות סגן שר האוצר עוזי אמוראי, יו"ר הדירקטוריון הבורסה חיים שטסל, יו"ר בנק הפועלים פרופ' איתן ברגלס, ד"ר יצחק סוארי ופרופ' אמיר ברנע.

סוארי וברנע אמרו, כי לא הוכשרה הקרקע לרפורמה אמיתית בשוק ההון — ההנפקות לא יפסיקו לעבור במחירה דרך הבנקים, הוצאות ההנפקה הן גבוהות מאוד, יש קושי רב בכך שההנפקה המינימאלית היא בהיקף של 4 מליון דולר ודורש מהחברה הון עצמי של 6 מליון דולר. גם הדרישות בעניין הגשת המאזנים הן לא סבירות ויש חסרון גדול בכך שההנפקות מתרכזות ברובן בחודש אחד, אמרו הדוברים.

עוד אמרו מבקרי הרפורמה, כי כיום נבחרת דרכו של פרט או גוף כל שהוא בשוק ההון עפ"י שיקולי מס וזה מצב לא בריא. הם אמרו כי חייבים ליצור מצב ששיקולים אלה יהיו על בסיס של כדאיות כלכלית.

נמתחה גם ביקורת על כך שעדיין לא נעשתה רפורמה בתחום האשראי, בבנקים.

עוזי אמוראי הזכיר, כי השנה קיים פוטנציאל של 1.7 מיליארד ש"ח להנפקות לסקטור הלא ממשלתי, מתוך הסכום הזה הוגבל סכום של 250 מליון ש"ח להנפקות שייעשו באמצעות הבנקים. „אם רוצים ליצור תשתית לשוק הון אמיתי, יש לתת עדיפות להנפקות שאינן של הבנקים", אמר אמוראי.

מחר ירי מטחי־כבוד בזכרון־יעקב
היום, יום חמישי, ה־9 באפריל, ייערך טקס חנוכתה של אנדרטת חיל־התותחנים בזכרון־יעקב.
במהלך הטקס יבוצע ירי של מטחי־כבוד מתותחים.

ביגון: ה"אוביר" משחק בסחבת שסופה סירוב

מאת י. גלילי, כתב "על המשמר"

יוסף ביגון נדרש להגיש את בקשת העלייה שלו מחדש ולדעתו מדובר בסחבת ביורוקרטית שסופה — סירוב נוסף.

ביגון, אסיר ציון ששוחרר לאחרונה, ערך בתחילת השבוע ביקור בלנינגראד, שבה לא ביקר מאז נעצר שם ונכלא ב־6 בנובמבר 1982. הוא נפגש עם ידידיו, אבא ואידה טרטוטה, לב פורמן ורבים אחרים, שהם מסורבי עלייה למעלה מ־15 שנה; על כך סיפר ביגון לידידו האישי פרופ' בנימין פיין, בשיחה טלפונית ביום שלישי בערב מתל־אביב למוסקווה.

פרופ' פיין מסר, כי יוסף ביגון רוגז על כך, שה"אוביר" הראשי של בריה"מ, אליו הגיש בקשה לעלייה, הפנה אותו, אחרי שחיכה למעלה משבועיים ל"אוביר" העירוני במוסקבה, לשם עליו להגיש מחדש את כל המסמכים. ביגון ציין, כי זה "משחק בירוקרטי שרירותי שבסופו סירוב, כפי שזה קרה בתהליך דומה, עם אידה נודל וויקטור בראילובסקי". השניים נענו לתביעות ה"אוביר" המקומי והגישו מחדש את כל המסמכים כנדרש ולבסוף, קיבלו סירוב נוסף. "לא אתן יד למשחק שרירותי זה", הגיב יוסף ביגון בזעם.

איגוד העיתונאים: יעוגן בחוק החיסיון לעיתונאי

בעקבות החלטתו העקרונית של בית המשפט העליון השבוע, שקבע בהחלטה תקדימית, כי עיתונאי רשאי שלא לחשוף את מקורות המידע שלו, פנה יושב־ראש האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, אמנון נדב, לממשלה ולחברי הכנסת, לעגן בחוק חיסיון לעיתונאים.

החלטתו של נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, בערעורם של העתונאים יפעת נבו (הארץ) וכן ציון ציטרין (העולם הזה) חשובה ביותר — אומר אמנון נדב. אולם, כדי לפתור את הסתירה לכאורה בין האתיקה העיתונאית לבין המשפט הפלילי, יש לעגן בחוק את החיסיון.

הסופר הדרום־אפריקני ג'ון קוטזי חתן פרס ירושלים:

לא יהיה זה מחוכם לנתק היחסים עם דרא"פ

הסופר הדרום אפריקני ג'ון קוטזי, חתן פרס ירושלים ל"חרות האדם בחברה" לשנה זו סבור, כי לא יהיה זה מחוכם מצד מדינות המערב לנתק את יחסיהן עם דרום אפריקה כיוון שהן עלולות לאבד את השפעתן עליה.

במסיבת עתונאים שקיים הסופר אתמול בירושלים אמר, כי לדעתו ממשלת דרום אפריקה תתחשב בהחלטת ישראל להקפיא את קשריה עימה. הוא אמר, כי אנשים רבים הפכו את מלאכת הנבואה לאשר יתרחש בדרום אפריקה למקצוע, אך הוא סבור שעריך לא לנבא מה יהיה עתיד המדינה.

מילון עברי־ערבי של המודיעין יצא לאור

מילון עברי־ערבי המצוי כשימוש קהילית המודיעין הישראלי, יצא לאור אתמול והוצג בפני שר הביטחון יצחק רבין בירידי הספרים הבינלאומי, הנערך בימים אלו בירושלים.

העותק הראשון של המילון, פרי מחקר ואיסוף של שנים בכל זרועות המודיעין הישראלי, נמסר לידי ראש עיריית ירושלים טדי קולק כטקס חגיגי, בהשתתפות שר הביטחון יצחק רבין, העורך הראשי של הספר אברהם שרוני ורובר צה"ל תת־אלוף אפרים לפיד, שליווה את המילון משלב הגיית הרעיון ועד מימושו.

למקלחת של שמפניה ולעוגה שעוצבה כנעל צבאית זכו דורון מאירי, דודו גלזה, מאר יוסי, ינאי בתורי, רפי עמר, מידי מנכ"ל המלון מר אדמונד פינצ'ובסקי עם הגיעם חזרה ממסע של 140 ק"מ ממדבר יהודה למלון שרתון פלאזה ירושלים. המסע החל בגלישה מגג המלון ביום ראשון השבוע.

המבצע "שלח את עמי" מאורגן למען יהדות המצוקה שבמדינות ערב. (צילום: יצחק הררי)

לראשונה במצרים – מפלגה דתית קנאית תהיה האופוזיציה העיקרית

האסיפה הלאומית החדשה תתכנס ב־22 באפריל ● נראה שמפלגות האופוזיציה ידרשו לבטל חוזה השלום עם ישראל ולהנהיג השאריעה כחוק מדינה ● מערכת הבחירות התנהלה בשקט יחסי

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

[נ]קלפיות מצרים אמורה היתה [לה]סתיים אמש ספירת הקולות והתוצאות הסופיות של הבחירות צפויות להיוודע כבר היום.

התוצאות הבלתי רשמיות הבלתי סופיות מורות על ניצחון [ל]מפלגה הלאומית דמוקרטית של [נשי]א מובארק בשיעור של בין 70 [...] אחוז מהקולות.

[מפ]לגת האופוזיציה הראשית [ת]היה ברית בין מפלגת העבודה הסוציאליסטית ו"האחים המוסלמים". [...] זו הפעם הראשונה, שהמפלגה [...] הקנאית תהיה מיוצגת בכוח [...] גדול בפרלמנט ותהווה [אופוזי]ציה עיקרית.

המפלגה השלישית בגודלה תהיה [מפ]לגת הוופד, המתנדנדת סביב [...] אחוזי החסימה, ואמש טרם [...] נודע, אם תהיה מיוצגת [ב]פרלמנט.

כל המפלגות האחרות לא עברו את אחוז החסימה.

מערכת הבחירות, התנהלה בשקט יחסי ללא הפרעות מיוחדות, אבל מפלגות האופוזיציה תוקפות את המשטרה ואת מפלגת השלטון ומאשימות אותו בזיוף תוצאות הבחירות ובשימוש באמצעי אלימות.

בעת שהאסיפה הלאומית החדשה תתכנס, ב־22 באפריל, יש לצפות שמפלגות האופוזיציה, המאוגדות בברית עם האחים המוסלמים, ידרשו להנהיג את השאריעה כחוק המדינה ולבטל את חוזה השלום עם ישראל.

עם זאת, אין לצפות שלגורמים הללו יהיה כוח מספיק להביא לשינוי במדיניות המצרית.

התוצאות הסופיות של הבחירות צפויות היום. (עדי)

בקהיר מטילים ספק בכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

בקהיר מפקפקים, אם אכן תכונס המועצה הלאומית הפלשתינאית ב־20 באפריל, כפי שסיכמו פלגי אש"ף השונים. מקורות יודעי דבר אומרים, כי הסיכויים, שהמועצה לא תכונס, גדולים מסיכויי כינוסה.

לדבריהם, פלגי אש"ף, לא הצליחו עדיין למצוא נוסחה משותפת לגבי הבעיות שפילגו את אש"ף עד היום — קשרי אש"ף עם ירדן ועם מצריים.

החזית העממית של ג'ורג' חבש עומדת על כך, שכינוס המועצה הלאומית באלג'יריה לא ייחשב כהמשכה של המועצה הלאומית שהתכנסה ברבת עמון, וכי תיחשב כמועצה שבאה במקומה.

ארגון הפת"ח מתנגד לכך בכל תוקף, ונסיונותיו של שליט לוב מועמר קדאפי לפייס בין חבש לערפאת עדיין לא עלו יפה.

החזית העממית גם דורשת מערפאת, לצנן את יחסיו עם מצרים וגם בעניין זה אין הסכמה.

עוד נודע לכתבנו, כי ישראל ניסתה לשכנע את מצרים לוותר על העיסוק בשאלת הייצוג הפלשתינאי, ולהתמקד בשאלות נוהל הקשורות בכינוס הוועידה המכינה. ואולם מצרים לא השתכנעה והיא מחפשת נוסחאות, שיאפשרו השתתפות אישים פלשתינאים המקובלים על אש"ף בוועידה המכינה.

שרת הבריאות הקימה אמש ועדה עליונה לבדיקת מערכת הבריאות

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו מינתה אמש ועדה [עליו]נה, שתפקידיה יהיו לקבוע [מדיני]ות ותערבות ארגונית [ומב]נית של מערכת הבריאות. בראש הוועדה יעמוד [...] נתן טרינין ממכון וייצמן [...].

ארבלי אמרה הערב כי מערכת הבריאות של ישראל הגיעה לפרשת דרכים כזו, המחייבת בחינה יסודית והרשנית של כלל פעולותיה ותפקידיה. עניין הקמת הוועדה עלה בישיבת הממשלה, שדנה לפני כמה שבועות במצב במערכת הבריאות. ארבלי אמרה, כי כבר באחת הישיבות הקרובות תמסור הודעה בממשלה על הקמת הוועדה.

שרת הבריאות הדגישה בפני חברי הוועדה, כי שני עקרונות יסוד חייבים להנחות את הוועדה בעבודתה: א. שמירת על אופייה הציבורי והשוויוני של מערכת הבריאות, לכלל האוכלוסיה, באשר חלקו של המבוטח ימשיך להיות משולם באמצעות דמי הביטוח הרפואי. ב. שמירה על עצמאותם של נותני השירותים הציבוריים (קופות החולים).

על הוועדה הוטל להגיש דו"חות ביניים בתוך חודשים ספורים ואת המסקנות הסופיות בתוך שנה.

בתפקיד מזכיר הוועדה ישמש מאיר הנדלסמן ראש המחלקה לכלכלה רפואית וסטטיסטיקה במשרד הבריאות. מנכ"ל משרד הבריאות אמר כי יש כוונה מוחלטת לממש את המלצות הוועדה וכי המשרד יתן את כל הגיבוי והסיוע לעבודת הוועדה. (עשית)

בשלושה החודשים האחרונים גדל הגרעון המסחרי ב־73% יחסית לתקופה זו אשתקד

הסתכם ב־792 מיליוני דולר ● הגורם העיקרי לגידול בגרעון היא העלייה הניכרת בייבוא

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הגרעון המסחרי של ישראל הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב־792 מיליוני דולרים, גידול של 73 אחוז, לעומת התקופה המקבילה אשתקד על כך מסרה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בחודש מארס בלבד הסתכם עודף הייבוא על הייצוא של הסחורות בסכום של 304 מיליוני דולר.

הלשכה מסרה שמנתונים מנוכים מהשפעות עונתיות עולה כי ברביע הראשון של השנה שעברה, הגורם העיקרי לגידול בגירעון היתה העלייה הניכרת בייבוא בשלושת החודשים הראשונים של השנה, שאותה יש לזקוף במידה רבה לגידול שחל בייבוא במארס שהגיע לכמיליארד דולר. ברביע הראשון של 1987 עלה הגירעון החודשי הממוצע לעומת הרביע הקודם ב־14 אחוז וב־50 אחוז לעומת הרביע השלישי של 1986.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ייצוא הסחורות ב־1.9 מיליארדי דולר, לעומת 1.7 מיליארדי דולר בתקופה המקבילה אשתקד. עליה של 11.5 אחוז.

למרות הגידול בייצוא, הוא קיזז רק חלק מהעלייה בכ־25 אחוז שנרשמה בייבוא. הייצוא התעשייתי ברביע הראשון של 1987, עלה ב־9.5 אחוזים. הייצוא החקלאי ירד ב־4 אחוזים וייצוא היהלומים עלה ב־25 אחוז.

הרב הראשי לת"א: כדאי לבחון נשואים אזרחיים

מול ההידרדרות שחלה בכל הקשור למערך היחסים שבינו לבינה, אולי כדאי לבחון את הנהגת הנישואין האזרחיים בארץ. כי הסדר זה יכול לפתור בעיות רבות — הרהור מפתיע זה העלה הערב הרב חיים דוד הלוי, הרב הראשי לתל־אביב־יפו, בכינוס האזורי החמישי לתורה שבעל־פה, שנערך במרכז הקהילתי איחוד שיבת ציון בתל אביב.

הרב הלוי אמר כי חיי נישואין וגירושין על פי ההלכה תואמים ציבור המוכן לחיות לפי אותה הלכה, וציבור שאינו רוצה לחיות לפי ההלכה גורמים לו קשיים רבים בתוצאה מהמיגבלות ההלכתיות הנובעות מנישואין כהלכה. על רקעה של האווירה המתירנית הקיימת בארץ, כדאי לבחון הסדר של נישואין אזרחיים לאותו ציבור שאינו רוצה את המגבלה ההלכתית.

הרב הדגיש כי הוא לא שואף להגיע להסדר זה של נישואין אזרחיים, אך במציאות של היום ראוי, אמר לבחון את הנושא.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק הצהרות מוות 31/87

בעניין: חוק הצהרות מוות, התשליח–1978

ובעניין: הצהרת מותם של נספי שנות השואה – המפורטים לחלן

המבקשת: רחל בלאו בת שבתאי, ת.ז. 6363341, ע"י ב"כ צבי איסרס, עו"ד, שמענו לחמצאת כתבי בית־דין הוא: חולון, נאות שושנים, רח' גאולים 48/11, מיקוד 58402.

לפנוי יודע, כי המבקשת פנתה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה לחצהיר על מותם של נספי השואה, המפורטים לחלן, שנעלמו ומשערים שהם מתו, וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 26.5.1987 בשעה 9.00. להלן תיאור הנספים לפי הצהרת המבקשת:

שם הנעדר, מקום ותאריך לידתו, מקום מגוריו הרגיל והידוע האחרון	התעסקות	התאריך הידוע לאחרונה שבוא נראה היה שהנעדרים עדיין בחיים שבו נמצאו אז
1. יעקב אלקנבאום, יליד פיאסקוב פולין, ב־1877, מקום מגוריו – רח' שווינטו־ירסקה 8, ורשה.	בעל מסעדה	1942, גטו ורשה, פולין. נחטף באחת האקציות מבונקר ברח' אורלה, בוורשה
2. צבי אלקנבאום, יליד ורשה, ב־1900, מקום מגוריו – ורשה רח' פרנציסקנסקה 6.	בעל ביח"ר לנעליים	כנ"ל
3. שרה־גולדה אלקנבאום (לבית רטטינג), ילידת בזוזב, פולין ב־1881, מקום מגוריה רח' שווינטו־ירסקה 8, ורשה.	עקרת בית	כנ"ל
4. אסתר שלייפשטיין, ילידת ורשה ב־1919. מקום מגוריה – רח' דלוגה 20 בוורשה.	בעלת בית מסחר לתכשיטים	כנ"ל
5. שבתאי רטטינג, יליד בז'זוב פולין ב־1861. מקום מגוריו – רח' וולינסקה 24 בוורשה.	עובד בביח"ר לקופסות פח	כנ"ל
6. אנה טושקובסקה, ילידת בז'זוב, פולין ב־1883. מקום מגוריה: רח' נובולירסקה 9 בוורשה.	עקרת בית	כנ"ל
7. אסתר רייזבנד, ילידת בז'זוב פולין ב־1885, מקום מגוריה רח' פרנציסקנסקה 8 בוורשה.	זבנית בבומ"ס לדברי עור	כנ"ל
8. דבורה גורפינקל, ילידת בז'זוב, פולין ב־1879. מקום מגוריה: רח' דזיקה 5 בוורשה	עקרת בית	כנ"ל

אזרחות הנספים הנ"ל – פולנית. השם והמען של בן משפחתם הקרוב ביותר: רחל בלאו, רח' ז'בוטינסקי 155 [...]. סימנים אחרים: אין.

כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל, מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט, בין בכתב עד יום הדיון בין בעל פה ביום הדיון, לבית המשפט בכתובת הנקוב לעיל, וכל אדם מעוניין הרוצה להתנגד לחצהרת מוות יתייצב לפני בית המשפט [...] עצמו או על־ידי בא־כוחו, ונמק את התנגדותו, או ימסור לבית המשפט הצהרה בשבועה [...] התנגדות, או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל [...] שאם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו.

ניתן: 1.4.87

ד"ר אליהו צ' בן־זמרה, רשם בימ"ש המחוזי

ממשלת גרמניה מוכנה להגביר את שיתוף הפעולה עם ישראל

ולנצל את השפעתה הבי"ל לטובת ישראל בכמה תחומים, כך מסרו מקורות גרמנים וישראלים ביום השלישי לביקור הנשיא בגרמניה ● הרצוג: הביקור מחייה תודעת השואה בעולם

מאת זאב סטרומינסקי, שליח "על המשמר" בגרמניה ומאת סוכנויות הידיעות

ממשלת גרמניה מוכנה להגביר את שיתוף הפעולה עם ישראל ולנצל את השפעתה הבינלאומית לטובת ישראל במספר תחומים. כך אמרו אתמול, ביום השלישי לביקור הנשיא הרצוג בגרמניה, מקורות גרמניים וישראליים.

המקורות ציינו שהביקור יקל על ממשלת גרמניה להדק את הקשרים עם ישראל. ההשלכות המעשיות של הביקור יתבררו בצורה ממשית רק לאחר עבודת המעקב הפוליטית בעקבות הביקור, אמרו המקורות. בין התחומים שבהם עשויים הצדדים לשאוף להידוק שיתוף הפעולה גם שיתוף פעולה בארצות מתפתחות. כמו כן צופים לתמיכה גרמנית בעמדות ישראליות במסגרת הקהילייה האירופית וכן בתחומים נוספים החשובים לישראל.

גם חילופי נוער בין ישראל וגרמניה עשויים לקבל תנופה נוספת הודות לביקור. מקורות גרמניים אמרו שביקור הרצוג משרת בגרמניה מטרות חינוכיות, על ידי הגברת המודעות הציבורית לתקופת הנאצים. בכך, עשוי הביקור גם לחזק את מעמדו של הנשיא פון וייצוקר ואת הקו המוסרי־פוליטי שלו, אמרו המקורות. לדבריהם מגלים המארחים שביעות רצון מהכיסוי התקשורתי הנרחב והידידותי עוד יותר מהצפוי. הם גם הוסיפו כי הביקור עשוי לשפר את תדמיתה של מערב גרמניה בזירה הבינלאומית כמדינה המסוגלת לארח את נשיא ישראל והזוכרת את עברה הנאצי. המקורות הדגישו שלא נרשמו בגרמניה ביטויי אנטישמיות לקראת הביקור ובמהלכו עד כה.

ראש ממשלת באוואריה, פרנץ יוזף שטראוס, קרא אתמול לממשלת בון להעניק סיוע צבאי לסעודיה, בציינו, כי חיזוק הממשלות המתונות במזה"ת ובכללן הממשלה הסעודית, יהיה לטובת האינטרסים של ישראל. במאמר ראשי, שהתפרסם בעתון מפלגתו, ציין שטראוס, כי ארה"ב, צרפת, איטליה ובריטניה שותפות לדעתו.

— נשיא ישראל חיים הרצוג ומארחו הנשיא פון וייציקר ביקרו אתמול יחדיו בבית־הכנסת של העיר וורמס, היא ורמייזה, ואחרי כן ביקרו בבית־העלמין היהודי העתיק של העיר, שבו קבורים רבים מגדולי ישראל למן המאה ה־11.

העיר וורמס שימשה בעבר אחד המרכזים החשובים והעתיקים ביותר של היהדות באירופה. בית־הכנסת של העיר נבנה בראשית המאה ה־14, אך נהרס בידי הנאצים ושוחזר בשנת 1960. בימי־הביניים היתה העיר ורמייזה אחד המרכזים החשובים של לימודי היהדות ורבים מגדולי הרבנים ישבו בה, וביניהם רש"י.

הנשיא הרצוג ומארחו צעדו בבית־העלמין העתיק בין הקברים והמצבות, שחלקם מכוסים אזוב והכתובות העבריות שעליהן מטושטשות בחלקן כתוצאה משיני הזמן. במהלך סיורם, ניגשו שני הנשיאים גם אל "עמק הרבנים", החלקה שבה קבורים רבים מגדולי הרבנים של עם ישראל, וביניהם פרשנים של התנ"ך והתלמוד.

בעת הביקור בבית־הכנסת העתיק, השוכן ב"רחוב היהודים" בוורמס, נתקבלו שני הנשיאים בשירת "הבאנו שלום עליכם" על ידי מקהלה של ילדי בית־ספר.

נשיא המדינה חיים הרצוג אמר לכתב עתי"ם, כי להערכתו הביא ביקורו בגרמניה להתחייאת תודעת השואה בעולם בכלל ובאירופה בפרט, ולאו דווקא בגרמניה המערבית שבה הוא מבקר.

בבית־הכנסת העתיק בוורמס, מצביע הנשיא חיים הרצוג, לפני עמיתו הנשיא ריכארד פון וייצ[קר] על השם "הרצוג" המופיע על לוח ברונזה לזכרם של יהודים נעדרים מתושבי העיר, שהושמדו בידי הנאצים. (צילום: איי.פי)

ח"כ גרוסמן: ביקור הנשיא העמיק הפצע

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

ביקורו של נשיא המדינה ודבריו שם העמיקו את הפצע הפעור בליבי מאז השואה, טענה אתמול ח"כ מפ"ם חייקה גרוסמן. לדעת גרוסמן "זו התנשאות ללכת לשם ולומר כי ששת המיליונים מלווים ומברכים על הביקור".

יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת מדגישה, כי "לאף אחד, גם לא לנשיא המסמל את המדינה עליה חלמו רבים מן המומתים, אין מנדט לדבר בשמם.

ג'ון או איוואן

השופט לוין: איש לא קבע שאם הנאשם יורשע הוא ייתלה

זאת בתגובה לדברי אוקונור על תפקידו להציל את דמאניוק מתליה

מאת יעקב שליש, כתב עתי"ם

הצהרה נרגשת של הסניגור או'קונור על תפקידו "להציל את דמיאניוק מתלייה", עוררה אתמול אחה"צ תגובה תקיפה של אב בית הדין השופט דב לוין, שאמר כי "איש לא קבע, שאם הנאשם יורשע. הוא ייתלה". חילופי הדברים אירעו בחקירה הנגדית, כשהסניגור ניסה ללחוץ על עד התביעה פרופ' שפלר ולרמוז בעקיפין, כאילו עדותו עשוייה להיות מכרעת לגבי גורלו של דמיאניוק.

הנושא התמקד סביב מסמך טרווניקי, והסניגור שאל את העד, על סמך מה אמר בעדותו במשפטו של דמיאניוק בקליבלנד ב־1981, כי יש לו הרגשה שעוד מסמך דומה לזה מצוי בארכיונים בבריה"מ. על כך השיב פרופ' שפלר, כי כבר במשפט סבידרסקי בשנת 1971, ולאחר מכן במשפט דמיאניוק בקליבלנד ועתה במשפטו בירושלים, היה משוכנע והינו משוכנע שאם תיערך בדיקה נוספת יימצאו מסמכים נוספים הדומים ל"מסמך טרווניקי" — שהוא תעודת שרות של איוואן דמיאניוק במחנה זה. "הנחה שלי, כי ישנם מסמכים נוספים בבריה"מ, מבוססת על העובדה שבארצות מסויימות, כמו בריה"מ ואחרות, לא יודעים כלל מה יש להם שם בארכיונים".

הסניגור: כלומר, אתה רוצה לומר שלשלטון הסובייטי אין ביקורת ופיקוח על הנעשה בארכיוני המדינה?

העד: הנחתי מבוססת על כך שביקור שיטתי בארכיונים הללו נעשה רק מדי פעם, לעיתים רחוקות. אני עצמי עד היום לא הייתי בארכיון סובייטי — הוסיף העד — אבל שמעתי מחברים למקצוע שיש שם מסמכים רבים, ואם ייבדקו בקפידה, ניתן יהיה להפיק מידע חיוני משם.

הסניגור: אבל בינתיים עומד כאן למשפט אדם אשר חייו תלויים במידה רבה על מסמך אחד, שאתה אומר כי הוא אותנטי. האם אתה מודע לכך, שלמרות הרצון הטוב, שלמרות אי יכולתך לעבור את הגבול לבריה"מ, ולמרות שממשלות גרמניה, ארה"ב וישראל, ביקשו כבר מבריה"מ מסמכים נוספים כאלו, נאמר כי אין עוד כמיסמך הזה.

כאן התערב השופט לוין וביקש לדעת האם אומנם זה מוסכם על הצדדים כי הממשלות שהוזכרו אכן ביקשו מסמכים ונענו בשלילה. התובע עו"ד שקר הודיע, כי ישראל אכן ביקשה תעודות נוספות מבריה"מ, אך משם טרם השיבו, וידוע לו כי גם מגרמניה ביקשו ולא קיבלו תשובה חיובית. לגבי ארה"ב — אין לו מידע. הסניגור, הודיע כי הוא יודע שגם מארה"ב ביקשו אך לא קיבלו דבר מן הסובייטים. "ולכן שאלתי את העד, מהיכן הוא יודע בביטחון שישנם שם מסמכים כאלו".

פרופ' שפלר: ראשית עלי לציין, כי אני תמיד פועל במלוא הרצינות ואני מודע לחשיבות המעמד הזה כאן. אשר לפניית הממשלות — לא ידוע לי וגם אין זה מתפקידי לברוק...

כאן התערב הסניגור והטיח כלפי העד: אם אתה מודיע לי זאת, הרי מתפקידי להודיע לך, לא עשית דבר כדי לקבוע את האותנטיות של המסמך טרווניקי. אני הרי צריך כאן להציל אדם אשר נטען כי הוא איוואן גרוזני מטרבלינקה, ואדם זה היושב כאן, גורלו עלול להחרץ, אם הוא יועמד לתליה או לא — ולך אדוני יש חלק נכבד בזה.

כאן התערב מיד אב בית הדין והודיע כי אינו מוכן לקבל הצהרות כאלה, לא של העד ולא של הסניגוריה. "איש לא קבע, שאם הנאשם יורשע הוא ייתלה" — הבהיר השופט לוין — איש לא אמר זאת. קודם כל צריך לקבוע אם יש כאן עבירה אם לאו, ואם תקבע העבירה והוא יורשע, הרי יש טיעונים לעונש". ואכן, החקירה הנגדית חזרה למסלולה השגרתי, של שאלות, אשר התמקדו סביב מסמך טרווניקי ושאלות הזהות של אנשי המחנה. הסניגור שאל כיצד לכל זאת זוהו האנשים שהובאו לטרווניקי, ועל כך השיב העד, כי היו ארבעה סוגי אנשים שהובאו לשם: היו כאלו שחלה עליהם חובת השרות, ולהם הונפקו תעודות זהות רגילות. היו אשר הועברו אל הוואפן ס.ס. — וקיבלו תעודות מיוחדות של חייל זה והוא הדין לגבי אלו, שעברו לשרת בוונדר קומנדו, הסוג הרביעי, אנשי ה"טי־4" היו בטרווניקי למשך תקופה קצרה לאימונים, ולאחר מכן קיבלו תעודות באותם מקומות ששם הוצבו כדי לבצע את הרג הקרבנות היהודים.

העד שפלר נשאל, אם בעדויות שמסר במשפטים השונים, נגד פושעים נאצים, הוא התבקש להתיחס ל"מסמך טרווניקי" ולשאלה אם מיסמך זה הוא אותנטי או היסטורית. אם לאו, על כך השיב, כי למיטב זכרונו, הוא לא נשאל בשום מקום לגבי "מיסמך טרווניקי" ובפעם הראשונה עלה ענין מיסמך זה במשפט שלילת האזרחות של דמיאניוק בקליבלנד, ארה"ב בשנת 1981.

המשכים

הסובייטים

(סוף מעמוד ראשון)

יהיה לזה המשך

בתום השיחות, הגדיר אותן פרס כ"חילופי־השקפות כנים", ואמר: "נמשיך להחליף דעות". הוא ציין, כי דבר לא הוחלט בפגישותיו עם הסובייטים, אך הוסיף: "איני סבור כי מישהו מאיתנו התכוון לקבל החלטות".

בראיון עם הטלוויזיה הישראלית, אמר פרס: "סבורני, כי בסיכומו של דבר, הם (הסובייטים) מוכנים לשפר את קשריהם עם ישראל, גם כדי לקדם את תהליך השלום. הסכמנו לא לגלות את הדברים שנאמרו, לא את תוכנם ולא את פרטיהם, ובכוונתי לכבד (הסכמה) זאת".

"תוכלו להסיק מכך דבר אחד בלבד, והוא — כי החלטנו לבחון את הבעיות בשקט, לעומקן, ואני מניח כי יהיה לזה המשך", אמר פרס.

ברוטנס אמר, כי צעדים מוחשיים לקראת כינוס ועידה בין־לאומית למזה"ת יקרבו את חידוש הקשרים הדיפלומטיים בין בריה"מ וישראל.

פרס הודיע לנציגים הרוסים, כי על מוסקווה לחדש את הקשרים, כמבוא לוועידת שלום בין־לאומית.

תוקפנות ב־1967

ברוטנס אמר, כי הסיכסוך הערבי־הישראלי הוא הבעייה העיקרית הניצבת בפני חידוש הקשרים. הוא אמר לכתבים: "הקשרים הדיפלומטיים נותקו ב־1967, בשל תוקפנות ישראלית נגד הערבים, וסיבה זו עדיין תקפה".

הוא הוסיף: "אנו מעוניינים בהסדר צודק במזה"ת, וזה יהפוך את המצב למצב חדש, כל צעד בכיוון זה יהיה בעל ערך רב". כאשר נשאל, אם פירושו של דבר כי חייב להיות הסדר שלום בטרם יחודשו הקשרים הדיפלומטיים, השיב ברוטנס: "אנו חושבים, כי אם תשנה ישראל את עמדתה ותפעל לפתרון המצב, ישפיע הדבר בצורה חיובית על הקשרים שלנו".

לא משהו סנסציוני

כשנשאל, אם מוסקווה תשנה את עמדתה לגבי היחסים עם ישראל, אם אכן תתנהל ועידה בין־לאומית, ענה ברוטנס: "אנו סבורים, כי כל צעד מוחשי, כל צעדים מעשיים שיינקטו לקראת קיום ועידה בין־לאומית, יהוו תרומה גדולה לשיפור המצב במזה"ת ולשיפור היחסים בין כל הצדדים הנוגעים בדבר, כולל בריה"מ וישראל".

ברוטנס ניסה להמעיט בחשיבות השיחות. "תהיה זו טעות לתאר אותן כמשהו סנסציוני. אתמול נפגשנו. היה לנו דו־שיח נורמלי. הם השמיעו את דעתם ואנו השמענו את דעתנו — שום דבר יוצא מן הכלל".

עם זאת לא שלל ברוטנס אפשרות של פגישה נוספת עם פרס היום, בהשיבו לשאלה בעניין זה במילים: "אולי, אולי".

"מדיניות של מקל"

מקור מקורב לאינטרנציונל אמר, כי הסובייטים הצהירו באוזני פרס שהם מתנגדים לכיבוש השטחים הערביים ותומכים בתביעות הערביות לפינוי שטחים אלה, ולדבריהם, אין ישראל יכולה לנהל עד אין סוף "מדיניות של מקל".

פרס אמר בתגובה, כי ישראל "מעוניינת ביחסים טובים יותר עם בריה"מ, אולם בריה"מ חייבת להגיע לכלל שלום עם ישראל בטרם תידרוש שישראל תכרות שלום עם הערבים".

הסדר סופי, לא הפסקת־אש

הסנסציה של הפגישה דחתה לקרן־זוית את ההתעניינות האיטלקית בדיונים של מועצת האינטרנציונל, החשובים כשלעצמם.

הנציג הסובייטי ברוטנס נאם במליאת המועצה נאום פומבי מתון. את הוועידה הבין־לאומית — הוא אמר — "יש להכין בדקדקנות, כדי שלא תיכשל. "ברית המועצות רוצה בהסכם סופי, ולא בהפסקת אש", אמר. "ההסכם לא צריך להיות כפוי על־ידי שום צד, לא על־ידי אמריקה ולא על־ידי ברית־המועצות ולא על־ידי ישראל".

היום — נאום פרס

פרס ינאם במליאת המועצה שעות אחדות לפני שישוב לישראל, היום.

סעודה מרשימה נערכה אמש במלון "הילטון" על־ידי המארחים האיטלקים: בטינו קראקסי ופרנקו ניקולאצי, המזכ"לים הכלליים של המפלגה הסוציאליסטית והמפלגה הסוציאל־דמוקרטית האיטלקיות, שתיהן חברות באינטרנציונל.

בסיום יום־עמל, השתתף פרס בחנוכת תערוכה של מוצגים ארכיאולוגיים ישראליים, במוזיאון הארכיאולוגי הגדול של רומא.

שגריר ישראלי חדש בדנמרק

מאת עלי הכהן, כתב "על המשמר" בקופנהגן

קופנהגן. — דנמרק נתנה אישור למינויו של שגריר ישראל חדש. השגריר החדש, שיכנס לתפקידו בחודש יוני הקרוב הוא עמוס גנור, יליד הארץ בן 56. גנור הוא בוגר בית ספר לכלכלה בתל אביב ומדעי המדינה במונטריאול. בין היתר שרת גם בתפקידים שונים בג'נבה, שוודיה, ליבריה ובקונסוליה הכללית בניו־יורק. השגריר היוצא, שני כהנא, יליד 1924, שימש שגריר בדנמרק 4 שנים.

הנוצרים־דמוקרטים הפילו הממשלה באיטליה

רומא. — המפלגה הנוצרית־הדמוקרטית פרשה אתמול מהממשלה האיטלקית, ובכך הבטיחה את התמוטטותה, לאחר משבר שנמשך חמישה שבועות.

לנוצרים־הדמוקרטים היו 16 מ־בין 30 השרים בממשלת הקואליציה, ופרישתם פירושה שהממשלה אינה קיימת עוד למעשה.

נראה כי בחירות כלליות מוקדמות ייערכו כבר בחודש יוני. (עדי)

ארה"ב מפסיקה בינתיים הסיוע הכספי למצרים

וושינגטון. — ארה"ב החליטה להקפיא כל סיוע כספי למצרים, כל עוד לא תפעיל מדינה זו רפורמות כלכליות חדשות — מסר אמש עוזר שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי.

ממשלת ארה"ב כבר העבירה למצרים 115 מיליון דולר במזומנים מראשית שנת התקציב 1987 (שהחלה באוקטובר אשתקד), לאחר שלטונות מצרים החליטו בין היתר, לצמצם את הוצאות המדינה. אולם, בוועדת־משנה של בית הנבחרים, אמר מרפי, כי העברות כספים בצמצום הגרעון בתקציב ושיפור למאזן התשלומים. (ע־צ)

חב' ביטוח יפנית רכשה את החמניות של ואן גוך

לונדון. — הקונה המיסתורי של יצירת מופת מאת ואן־גוך, החמניות, שנמכרה בשבוע שעבר בלונדון במכירה פומבית במחיר שיא של 40 מיליון דולר, היתה חברת ביטוח יפאנית — מסרה חברת כריסטי.

תמונת השמן, אחת מסידרה של 7 תמונות, תוצג על ידי חברת הביטוח היפאנית יאסודה במוזיאון שלה בטוקיו, "יאסודה קאסאי".

יאסודה היא חברת הביטוח השנייה בגודלה ביפאן, ובעשור שחלף היתה פטרונית פעילה של האומנויות. (ע־צ)

על היום 9.4.87

„פעם היה חינוך... היום יש ועדת ציוני"

השר ניסים מאשים — בפורום של ראשי ערי הפיתוח — את ועדת ציוני בעליית האינפלציה; את ההסתדרות — במימון הפגנות הסטודנטים ואת הסטודנטים באי־נכונות ללמוד...

מאת שלמה גלזר

שר האוצר משה נסים דיבר על החינוך בישראל בכינוס ראשי ערי הפיתוח, בבית ההבראה של „מבטחים" על שם „שפרינצק". ההרצאה התקיימה בשבוע באפריל '87 בנצרת. דבריו מדברים בעד עצמם:

„בערך 250 מיליון ש"ח הוספנו השנה, ריאלית, לתקציב החינוך, ואיזה זעקות שבר היו ברחוב! כמה פעמים המורים השביתו ילדיכם מלימודים ולא יבושו? אמרתי למזכיר הסתדרות המורים, שהיה אצלי — תדבר אתי על מה?

מה איכפת לו גורל החינוך? איכפת לו שכר המורים. לא גורל החינוך ולא רמת החינוך בערי הפיתוח. האם יכולע לאיגוד המקצועי הזה במשהו אם הם יפסידו שלוש אגורות? ככה לא היתה פעם הסתדרות המורים בישראל. פעם היה חינוך; היום אין. היום יש ועדת ציוני. שהוקמה כדי להסדיר את החינוך בישראל. כדי להעלות את קרנם של החינוך והמורה בישראל.

ה„וועדה קיבלה שתי החלטות. האחת, להעלות את השכר, והשנייה: לשפר את החינוך ומעמד המורה. הוסיפו שעות לימוד ושכר — והחינוך ירד.

„בשנת 1986 משרד החינוך לא קיים אפילו החלטת קיצוץ אחת של ממשלת ישראל. הוספנו מהרזרבה, שהיא קטנה, 160 מיליון ש"ח — הכל בשל אי־קיום החלטות ממשלה. ואז, ב־1987, כאשר קיצצנו בכל — וגם בביטחון — רצינו לקצץ 30 מיליון ש"ח בחינוך. וזאת אחרי תוספת של 200 מיליון ש"ח במונחי 1986. אמרו לנו: יש בעיות, אי־אפשר לקצץ. מצאנו שיש עודף של עשרת אלפים שעות הוראה שלא נוצלו. אמרנו, תנו לנו אותן ונוריד בקיצוץ. נשאר קיצוץ של 16 מיליון ש"ח, שהם בדיוק הריבוי הטבעי ותוספת התלמידים. אמרו אי־אפשר. תקצצו רק שמונה מיליון ש"ח.

„על שמונה מיליון ש"ח אלו יצאו המורים האלו והשביתו את ילדי ישראל מתורה כמה פעמים.

אתם עד היום סובלים מוועדת ציוני. ערי הפיתוח, מדינת ישראל כולה. האינפלציה גאתה בגלל ועדת ציוני ואני ערב למה שאני אומר. אמרתי זאת לציבור ולכן הסתדרות המורים כועסת על שר האוצר. אני רוצה להגיד לכם: אני כועס על משרד החינוך. הם לא מנתבים נכון את החלוקה הפנימית."

באשר למשבר שכר הלימוד באוניברסיטאות אמר שר האוצר, כי ההסתדרות היא שמימנה את הפגנות הסטודנטים: „אמרתי לקיסר, שאם יש לו כסף, שייתן אותו לקופת־חולים. לכו לאוניברסיטאות ותראו את צי המכוניות שם — לא של הסגל, של הסטודנטים. הסטודנטים של היום לא מוכנים ללמוד גם אם יורידו את שכר הלימוד."

ביצוע „מוסרי" בדיר־יאסין

בבית־יאיר מלמדים על מוסר הלחימה של האצ"ל. המו[...] מרדכי רענן, אחראי על הנחת המיטען במלון המלך־דוד ופי[...] בתי הכפר בדיר־יאסין. „נשק טהור" הוא צירוף מלים מ[...] שהמציאו אנשי ההגנה — דברי רענן

מאת תמר ר"ז

במידרשה הלאומית, בבית־יאיר שברחוב אברהם שטרן, לומדים על מוסר הלחימה במלחמות ישראל. כדי ללמד על מוסר הלחימה של האצ"ל מזמינים את, מי אם לא, האחראי לשני הפיצוצים ה„מוסריים" ביותר — פיצוץ מלון המלך־דוד על עובדיו ופיצוץ בתי הכפר דיר־יאסין על יושביהם. האירוע השני היה ב־9 באפריל 1948, היום לפני 39 שנים.

וכה מלמד מרדכי רענן, או קופמן, מפקד האצ"ל בירושלים, את מוסר האצ"ל: „אין בלבול גדול יותר והטעיה גדולה יותר מצירוף המילים נשק טהור, צירוף שהמציאו אנשי ההגנה. נשק נוצר כדי להרוג, ובתור שכזה אינו יכול להיות טהור. משתמשים בו כאשר האלטרנטיבה גרועה יותר."

להלן נראה, מה היתה האלטרנטיבה „הגרועה יותר" לטבח בדיר־יאסין.

האזהרה בוטלה

דיר־יאסין היה כפר של פורעים, אמר רענן, ממנו ירו על הכביש לירושלים. דוד שאלתיאל, מפקד ההגנה בירושלים, ראה בכיבושו חלק אינטגראלי מהתוכנית לפריצת הדרך לירושלים, והודיע שיש לכבוש אותו ולא לבצע פעולת פגע־וברח. עם זאת, אמר עוד רענן, למן הפעולה הראשונה של האצ"ל, שבוצעה במשרדי הטאבו בשלוש הערים, ההנחיות היו לא לפגוע באנשים. „רצינו לבנות תדמית חיובית ללוחמים, שלא פוגעים באנשים. היום זה נשמע מגוחך. אנשי לח"י קראו לנו „צמחונים"."

בפקודת המיבצע בדיר־יאסין הוכנס גורם רציני מאוד — קיום אמנת ז'נבה, מספר רענן, לפי דרישתו. הוקראה האמנה ללוחמים בטרם צאתם להתקפה. לשם כך גם ויתרו על מומנט ההפתעה ושלחו משוריין עם רמקולים, לדרוש פינוי הכפר לפני תחילת ההתקפה. אולם המשוריין נפל למעביר מים, וההזהרה בוטלה. „לא כל כך חשבנו על הימנעות מנפגעים ערבים", מודה רענן, „כמו על הימנעות מנפגעים שלנו. וגם על מצבת הנשק. מלחמה קלה וקצרה תחסוך נשק."

הביאו רמקול חדש, והתחילו לפוצץ. מן הבית הראשון שנכבש יצאה זקנה עם שני ילדים. צעירה עם תינוקות, זקן וארבעה בחורים בתחתונים, מספר רענן. „כשיצאו, אמרתי לעצמי, זאת היתה התכולה של הבתים שפוצצנו. שאלתי את עצמי, על ראשו של מי דם האורחים־החללים? לא היה קשה להגיע לתשובה: דמם של קורבנות חפים־מפשע הוא כולו כאן על מצפונו של מי שהחליט להכניס לעמדה צבאית נשים, זקנים וילדים."

עמדה צבאית שהיא בית

העמדה הצבאית, להזכירכם, לא היתה אלא ביתם של אותם נשים, זקנים וילדים, והנשק שהיה בבתים נועד להגנתם, אולי לא רק מפני תוקפים יהודים. אבל מה לזה ולמוסר הלחימה של רענן. היום אמנם אין הוא בטוח ש„מוסר הלחימה" של אצ"ל אכן היה הדרך הנכונה. „אולי, אילו הלכנו באותה דרך קיצונית [...] היינו משיגים את המטרה מהר יותר," אמר.

מה המטרה שנועדה להשיג פעולת דיר־יאסין?

„ב־1947, כשהוחלט על תוכנית החלוקה, [...] בכיתי. החשש הגדול היה שהערבים יקבלו [...] טוב שלא קיבלו. לדיר־יאסין בוודאי היה חלק [...]" — מרדכי רענן.

דיר־יאסין לא היה כפר פורעים, כפי שהציגו רענן. [...] שכן בתוך איזור יהודי ושמר על הסכם אי־התקפה [...] במארס 48'. כמה שבועות לפני ההתקפה, כתב [...] לח"י: „נכבדי דיר־יאסין פנו לאנשי גבעת־שאול [...] ברית לאי־התקפה. הברית נשמרה עד עכשיו. את [...] את הכתים העלה, לדברי רענן, סגנו „גל", [...] לגולדשמיד, איש גבעת־שאול, היה חשבון [...] שבגללו נערכה „סולחה" כמה חודשים קודם לכן.

לאחר ההתקפה אמר מזכיר הוועד הערבי העליון, [...] פחרי אל־חלידי: „טבח זה היה חסר טעם. דיר־יאסין [...] יהודי והיתה קיימת מעין הסכמה בלתי־מפורשת [...] הדדית. לכן לא ביקשו תושבי הכפר את הגנת [...] העליון." בגלל עמדתו זו היה הכפר [...] הערבים הקיצונים. אולי בשל כך גם היה [...]

האלטרנטיבה „הגרועה יותר"

גם הטענה על תיאום עם ההגנה אינה [...] אישר בדיעבד את ההחלטה לכבוש את הכפר, [...] „אני מזהיר אתכם מפני פיצוץ הכפר, אשר [...] התושבים". כתב. הוראתו זו, כאחרות, לא [...] כשנודע במפקדת ההגנה בירושלים על התוכנית [...] ביקשו ממפקדי האצ"ל שלא לפתוח חזית חדשה [...] לפתיחת הדרך לירושלים — מבצע „נחשון". [...] להם להשתלב במיבצע ולכבוש את קולוניה, [...] הכרח להשתלט עליו כדי לפרוץ את הדרך לירושלים [...] סירבו בתוקף. „בואו עכשיו", אמר אז רענן למטה [...] גדולה על הקסטל... והכשלונות של ההגנה שם, [...] כל את דיר־יאסין".

הקרבות שניהלה ההגנה היו במסגרת תוכנית [...] האו"ם, ורוב היישוב היהודי והנהגתו [...] תוכנית החלוקה היתה האלטרנטיבה „הגרועה יותר" [...] כוללת עם הערבים, כפי שאירעה למעשה. [...] אמורות לקום כאן שתי מדינות, אוטונומיות [...] עם כלכלה משותפת — ועדת ניהול כלכלית משותפת [...] וללא גבולות מכס, ועם תוכניות פיתוח משותפות. [...] הזו השתמש האצ"ל בנשקו בדיר־יאסין.

לא היה זה מיקרה, אלא שיטה: „כמו בדיר־יאסין — [...] הארץ. אלוהים, אלוהים, לכיבוש בחרתנו" — כתב [...] מנחם בגין. זה היה מוסר הלחימה של האצ"ל.

עונת הקטיף של המהפיכה

מאת עוזי בורשטיין

אין ספק שבברית־המועצות מתחוללים בעת שינויים רציניים וחיוביים ביותר בכלכלה, בחברה ובמפלגה. שינויים אלה, שאני מברך עליהם בלב שלם, כבר נתנו תוצאות. עלייה בהכנסה הלאומית ב־1986 ביחס ל־1985 ב־4 אחוזים; פריון העבודה ב־4.6 אחוזים; בחקלאות ב־5.1 אחוזים; שכר העבודה הממוצע מ־190 ל־195 רובל ואילו קניית האלכוהול ירדה ב־37 אחוז.

בישראל מדגישים במיוחד את השינויים והמתבטאים בהרחבת הדמוקרטיה, הביקורת והשינויים בהנהגת המפלגה הקומוניסטית. ואכן אלו שינויים וחידושים חשובים וטובים.

אולם, טועים אלה, הפוסלים את כל ההישגים שנעשו בברית־המועצות עד כה. כאילו עד כה נעשו שם רק שגיאות. גורבצ'וב, בנאומיו הרבים, מציין ומדגיש, שכל ההתחדשויות הם תוצר ישיר של ההתפתחות עד כה. שהתחדשות הזו מוכיחה את צידקת המארקסיזם־לניניזם ושאין שום סטייה מהאידיאולוגיה הקומוניסטית. יותר מזה. גורבצ'וב קורא לוותיקי המפלגה ללמד ולחנך את הדור הצעיר להבנה, כיבוד והערכת העבר של 70 השנה, מאז מהפיכת אוקטובר. כי בלעדי עבר זה לא יכלה בריה"מ להגיע להתחדשויות.

אין זה אומר שלא נעשו שגיאות. נעשו. גורבצ'וב בנאומיו דיבר על כך. אולם הדגיש, שהסך הכל הוא חיובי ועל בסיסו החידושים והשינויים כעת.

ואילו כאן, בישראל, בעיקר אחרי הוועידה ה־20, היו כאלה ש„זרקו את הילד עם המים". הגיעו למסקנה שלא קיים סוציאליזם בבריה"מ — „אהבה נכזבת". לא הבינו ולא מבינים גם כעת, שהודות להתעצמות הכוללת של בריה"מ, הודות להישגיה עד כה ובתנאים קשים ביותר, נוצרו התנאים לשינויים המתחוללים בה, כולל הרחבת הדמוקרטיה.

אלו שתקפו, השמיצו והסיתו נגד בריה"מ, התעלמו ומתעלמים גם מהמאבק המתמיד שלה לשמירת השלום בעולם. מהעובדה, שהודות למאבק זה, תוך שיתוף עם כל שוחרי השלום בעולם, נכשלו מזימות מחרחרי המלחמה בעולם הקפיטליסטי ובמיוחד אלו של ארצות־הברית. והגענו לכך, שישנה

„ההתפתחויות והשינויים", כפי שמכנים את האווירה השוררת בבריה"מ — היו מתמיד. ההתחדשות היא תוצר ישיר של העבר, למרות שנעשו שגיאות

הענות ליוזמות מרובות ומתרבות של בריה"מ למען השלום; עד כה נמנעה מלחמת עולם שלישית, עם כל הסכנות הטמונות בה להמשך קיום האנושות. רבים בישראל מתעלמים מהעזרה העצומה שבריה"מ מגישה לארצות מעוטות הפיתוח, במיוחד לאותן המדינות והעמים שהחליטו לעלות על הדרך הלא־קפיטליסטית לקראת הסוציאליזם כגון: אתיופיה, אנגולה, מוזמביק וכו'. וזה הרי סיוע למדינות העניות ביותר בעולם, כששליטי וושינגטון מנסים למגר את המשטרים הלא־קפיטליסטיים באפריקה, אמריקה הלטינית ובאסיה.

בימים אלה, כשמתקיים משפט דמיאניוק, מכאיב לראות כיצד מתעלמים, שוכחים ומשכיחים את העובדה ההיסטורית האמיתית, ששארית הפליטה של עמנו ניצלה הודות לצבא הסובייטי. כיצד יתכן, ואפילו ביום הזכרון לשואה, להתעלם מהתפקיד ההיסטורי שלה, בהצלת עמנו מהחיה הפאשיסטית. הרי רק „תנועת הידידות ישראל בריה"מ" מקיימת, מדי שנה בשנה, ביער על־שם הצבא הסובייטי בהרי ירושלים, עצרות יום הניצחון וההתייחדות עם חללי הצבא האדום.

ולעם בישראל, למרות ניתוק היחסים הדיפלומטיים, למרות החרפת היחסים עם ממשלות ישראל, בעיקר ב־20 השנים האחרונות — הגיעו מדי פעם הצהרות קטגוריות בריה"מ, ובהם ההרגשה שלא חל שום שינוי בהכרתם במדינת ישראל, ולא חל שום שינוי בגישה העקרונית של בריה"מ המכירה בזכויות העם היהודי והעם הערבי הפלשתיני לעצמאות לאומית, למדינות ריבוניות זו לצד זו.

רבים בישראל מקבלים בשמחה את העובדה, שבקרוב תבוא לישראל משלחת סובייטית בדרג קונסולרי. וכן רואים בעין יפה את ההקלות בפרוצדורות לאפשר הגירה בעיקר של יהודים מברית־המועצות לישראל. רבים רואים בכך יוזמת מצדה לשיפור היחסים עם ישראל. אבל יש לומר את האמת: זה עדיין לא אומר חידוש היחסים הדיפלומטיים; או שיפור היחסים המדיניים בין ישראל לבריה"מ.

מנהיגי בריה"מ חזרו והצהירו לא פעם: חידוש היחסים הדיפלומטיים יבוא עם שינוי המדיניות הישראלית. אם ממשלת ישראל תסכים לכינוס ועידה בינלאומית לשלום במזרח־התיכון, בחסות האו"ם, בהשתתפות כל המעורבים בסכסוך, כולל אש"ף כנציג המוכר של העם הפלשתיני והחברות הקבועות במועצת הביטחון, ברית־המועצות, הנמצאת בשכנות לאזור המזרח־התיכון, מעוניינת במיוחד בהשגת שלום צודק, כולל ויציב במזרח־התיכון. ככל שיוגבר בישראל המאבק לשלום ישראלי־פלשתיני, לנסיגה מהשטחים שנכבשו מאז יוני 1967, להקמת מדינה פלשתינית בצד מדינת ישראל — כן יחול שיפור ביחסי שני העמים כחלק מהיוזמות המבורכות להפגת המתיחות הבינלאומית ולשמירת השלום בעולם כולו ובמיוחד מאז היות גורבצ'וב המזכ"ל. באו גם היוזמות למניעת מלחמה ושמירת השלום [...] התיכון. האינטרס הלאומי של [...] מחייב הענות חיובית ליוזמות [...] השלום האלה.

(הכותב הוא חבר ה[...])

על הפרק

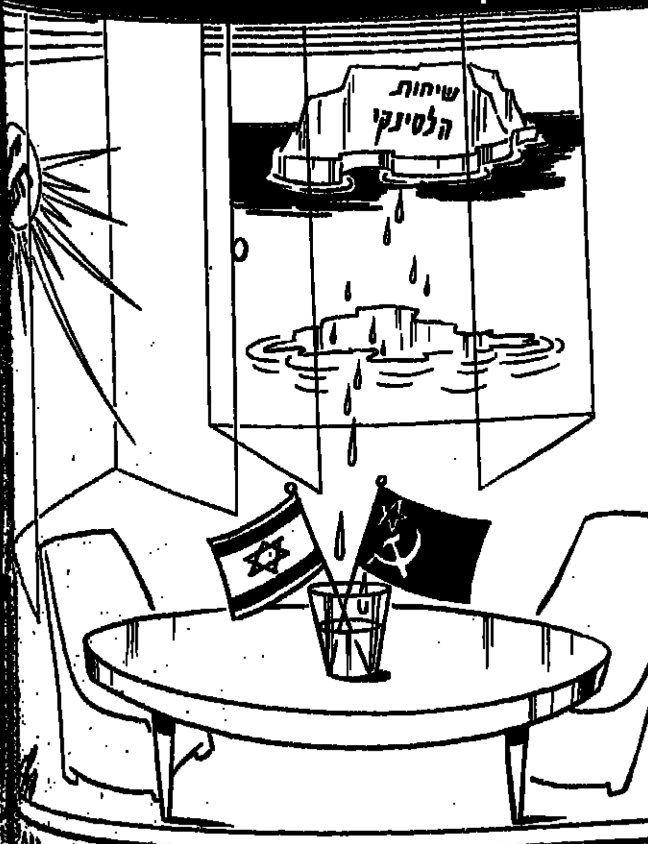

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

רוב מוחלט עם מיעוט מוחץ

[מא]ת פנחס ענברי, קהיר

[...]רי הבחירות לפרלמנט — מצרים

[...]שאלה זו מתחבטים מצרים רבים. [...] שמניין הקולות עדיין לא [...] הצמה המסתמנת לקראת סיום [...] תוצאות ההצבעה מראה שמפל[גת ה]שלטון הלאומית הדמוקרטית אמנם [...] על רוב מוחלט בפרלמנט, אבל [...] הפעם הראשונה שהאופוזיציה [...] במפלגת השלטון היא המפלגה [...] הקנאית — „האחים המוסל[מים]"

[...] כיוון התפתחות, אפוא? האם להמשך [...] כפי שהדבר בא לידי ביטוי ברוב [...] של כשלושה־רבעים מחברי הפרלמנט [...] החוקה הנח המוסלמי, כפי שהדבר בא [...] המרשימים שקיבלו האחים [...]

[...] המוסלמים לא יוכלו להוות אתגר [...] למפלגת השלטון, מכיוון שאין בכוחם [...] חוקים והחלטות כראות עיניהם, אבל [...] הם יכולים להביך את הממשלה [...] קיצוניים ורגישים מאוד שיכולים [...] תשת איסלאמיים בציבור המצרי. [...] הנוסח הוא, שהאחים המוסלמים לא יישבו בשקט עד לבחירות הבאות, ובמגירו־תיהם כבר מונחות הצעות־חוק, שבישראל היו מוגדרות חוקים של כפייה דתית. החוק החמור ביותר שעלול לעורר בעיות רבות, קרוי „חוק ממירי הדת". חוק כזה מטיל על כל מוסלמי הנוטש את דתו ועובר לנצרות או ליהדות את העונש הקבוע באיסלאם: עונש מוות.

במצרים, שבה אוכלוסיה קופטית גדולה, כ־9 מיליונים, המעורבים עם הרוב המוסלמי, המרות הדת הן עניין של יום־יום, בעיקר למטרות נישואין. צעיר קופטי שחשקה נפשו בצעירה מוסלמית, יכול לשאתה לאשה רק אם ימיר את דתו לאיסלאם. הצעירים הקופטים אכן הולכים עם בחירת־ליבם אל הקאדי המוסלמי, מתאסלמים מתחתנים — ואחר־כך חוזרים לנצרות. נוהג זה העלה את חמתם של האחים המוסלמים וזה כמה שנים הם דורשים להנהיג את עונש המוות במקרים אלה, אך ללא הצלחה, מכיוון שהחוקה המצרית קובעת בפירוש את עיקרון חופש הפולחן. וזאת לדעת: האחים המוסלמים לא השתתפו בבחירות הללו באופן שייתן לגיטימציה למשטר „המערבי" הדמוקרטי, אלא נספחו למפלגת העבודה הסוציאליסטית וסיסמתם העיקרית היתה „האיסלאם הוא הפתרון".

אם כך, הרוב הגדול שהצביע בעד מפלגת השלטון ביטא את הכמיהה המצרית למשטר יציב הבנוי על יסודות דמוקרטיים חופשיים. המיעוט, שאיננו מבוטל, קורא תיגר על המשטר הזה בסיסמה נוספת: האיסלאם הוא דת ומדינה.

מצרים מתחבטת, אם כן, בין כיוון ההתפתחות הדתי לכיוון ההתפתחות הדמוקרטי־ליבראלי. במידה רבה מאוד ייקבע עתידה של מצרים בשני מעגלים נוספים הקשורים בה כזה: המעגל הכלכלי והמעגל המדיני.

הסיסמא „האיסלאם הוא הפתרון", נובעת מן ההכרה ההולכת ומתחזקת בשכבות רבות, שכל הפתרונות האחרים כבר נכשלו. הפתרון הראשון לבעיותיה של מצרים היה הפתרון של נאצר — סוציאליזם ערבי. אבל המלה „סוציאליזם" הפכה במצרים למילת־גנאי, מכיוון שהיתה מלווה במשטר עריצות שהמצרים אינם מתגעגעים אליו. הנשיא סאדאת ניסה פתרון אחר: קפיטאליזם. תחת הכותרת „מדיניות הבטיחות", הוא ניסה לעודד הון זר והון מקומי כדי להביא לצמיחה כלכלית, אבל גם זה לא עזר. ההון הזר לא פתח מפעלים חדשים במצרים, אך הגדיל את הקיטוב, הביא לידי צריכת מותרות ולאינפלציה. החוב החיצון שישאיר אחריו סאדאת גדול מן החוב שהשאיר אחריו נאצר: כיום הוא מסתכם ביותר מ־40 מיליארד דולר.

זו הבעיה הדחופה ביותר של הנשיא מובארק. להפתעתו, ארצות־הברית, שלה חייבת מצרים את הרוב הגדול של הסכום, אינה מוכנה להתחשב במצוקה המצרית ואפילו אינה מוכנה להקל את נטל הריבית.

דווקא ברית־המועצות מוכנה ללכת יותר לקראת מצרים. לפני כשבועיים בערך, הסכימה ברית־המועצות לרחות בכמה שנים את תחילת תשלום החוב המצרי, כשני מיליארד דולר, וויתרה כליל על הריבית. ואגב, בריה"מ דחתה פנייה של סוריה להסדר חובות דומה.

סירובה של ארה"ב להתחשב במצוקותיו של הנשיא מובארק היא נושא כמעט קבוע של מפלגות האופוזיציה על מדיניותו הפרו־אמריקנית של הנשיא מובארק. בטאון מפלגת הווּפד מוסר, למשל, בגליונו מאתמול, כי הממשל האמריקני איים על הנשיא מובארק להפסיק את הסיוע הצבאי והכלכלי, אם תפר מצרים הסכם עם הקונצרן האמריקני „ג'נרל מוטורס", המעניק לחברה האמריקנית רווחים רמיוניים. מפלגת הוופד, מנהלת נגד הנשיא מובארק תעמולה מרירה, בגלל כשלונה הצורב בבחירות. במהלך מניין הקולות היא מתגנדרת מעל מסוכת אחוז החסימה הגבוה — 8 אחוזים. המפלגה אינה מוכנה להודות בכשלונה ומרגע סגירת הקלפיות היא טוענת כי הבחירות מזוייפות ובכך מסייעת לכוחות הדתיים שאינם מוכנים לקבל את המשחק הדמוקרטי באופן עקרוני.

מפלגת הווּפד גם תוקפת, אף כי בעוצמה נמוכה, את מדיניותו של מובארק כלפי ישראל. באותו גיליון עצמו מוסר בטאון המפלגה, כי ישראל מבקשת להתחמק מהסכם הבוררות על טאבה בהעלאת הצעות של הנהגת שוק חופשי באיזור המריבה. העיתון גם יודע לספר, כי מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, הציע להפוך את נמל פורט־סעיד לנמל יצוא של סחורות ישראליות. זאת ידיעה חסרת־שחר והיא שיבוש של מו"מ אמיתי שאכן התנהל עם מצרים, כדי לאפשר לשטחים השתמש בפורט־סעיד כנמל יצוא.

כאן נגענו במעגל השלישי: עתיד השלום עם ישראל. נקודה בולטת היא, שהשלום עם ישראל לא היה נושא מרכזי בבחירות. אפשר למצוא לכך נקודות זכות ולומר כי השלום הפך להיות עניין טבעי ומקובל שאין צורך לדון בו עוד. אבל לא כך חושבים מצרים רבים, מתומכי השלום שהם גם תומכי מפלגת השלטון. כך, למשל, ד"ר עבד אל־עזים רמדאן שאל בשבועון רב־התפוצה „אוקטובר", שאלה במקומה: „האין זה מוזר שמפלגת השלטון שהשיגה את ההישג החשוב ביותר למצרים, השלום, אינה הופכת אותו לנושא מרכזי כדי לנצח בבחירות? בכל ארץ בעולם, שסבלה מאסון המלחמות, זוכה המפלגה שהביאה את השלום, שמנעה שפיכות־דמים, שחסכה כספים עצומים והעבירה אותם לתוכניות פיתוח ולא לחורבן — להוקרת העם, כי כל אחד יודע שהמפלגה הצילה את חייו או את חיי בנו או את חיי אחיו, והינה, דווקא המפלגה שלנו מחביאה את השלום, כאילו היא מתביישת בו". ד"ר רמדאן טוען, כי מפלגת השלטון פוחדת ממיעוט קולני, הוא אשר דירדר את מצרים מבחינה כלכלית, הנחיל לה שתי תבוסות נוראות, כדי שלא יתקוף אותה בעניין היחסים עם ישראל.

דברים דומים שמעתי מפי אינטלקטואל מצרי שפגשתי בבית ידיד ישראלי בקהיר. מפלגת השלטון אינה מבקשת בכל הנראה להרחיב את נושאי החיכוך והמריבה עם מפלגות האופוזיציה. אבל השאלה היא, האם אין השיקולים לטווח קצר פוגעים בתדמית השלום לטווח ארוך. כאן חשוב להבין את חשיבות התהליך המדיני למצרים. מלחמת לבנון פגעה קשה בתדמיתה של ישראל. והמצרים מרגישים נבגדים ומרומים. שיפור תדמיתה של ישראל הוא אינטרס מובהק של הממשלה כדי שתוכל שוב להתגאות בשלום. אם לא תימצא נוסחה שתאפשר את חידוש התנופה המדינית, רב החשש שהדבר ישפיע עמוקות לא רק לגבי התפתחותה של ישראל. אלא גם לגבי המשך ההתפתחות הפוליטית במצרים.

תוצאות הבחירות במצרים מדברות בעד עצמן אך קשה להסתפק במספרים. מפלגת השלטון קיבלה כ־80% מהקולות אך יהיה עליה להתמודד עם 20% מגובשים, קולניים ומסוכנים

[...] בקהיר ערב הבחירות. בחזרה ל„שקט הדמוקרטי"

סגנון הפוך

אחרי שני מנהיגים כאריזמתיים ודרמטיים, נותר מובארק עם ירושה מורכבת. הוא מתמקד בפתרון הבעיות הכלכליות ומתמרן היטב בין המעצמות ● הנוסחה: מתינות

מאת ירון אמיתי

מצרים ידעה בשלושים השנים שחלפו שני מנהיגים בעלי שיעור־קומה מדיני. שהתברכו בחוש דרמטי מפותח, והפתיעו מדי פעם את העולם בהחלטות־ענק. נאצר הלאים את תעלת סואץ, סאדאת הדהים את ישראל פעמיים, פעם במלחמה ופעם בשלום. הנשיא השלישי, מובארק, נותר עם ירושה קשה: תלי תלים של בעיות, איתן הוא מתמודד בסגנון הפוך מזה של קודמיו.

במישור הבין־לאומי זכור נאצר כמי שהביא את הרוסים למצרים. בתקופתו גדש נשק רוסי את המחסנים, מומחים רוסים הגיעו למצרים בהמוניהם, וכסף רוסי מימן פרוייקטים ראוותניים כמו סכר אסואן. סאדאת הפך את הקערה על פיה: שלח את הרוסים הביתה, פתח את השערים להשקעות אמריקניות, והפך לבעל־בריתה הנאמן של ארה"ב במזרח־התיכון. מובארק ללא זיקוקי די־נור, מתמרן יפה בין המעצמות.

בהנהגתו, התרחקה מצרים מארצות־הברית בעניינים מדיניים כמידה המאפשרת לה לחזור בהדרגה ולתפוס את מקומה בעולם הערבי. במקביל פתחה מצרים בתהליך הדרגתי של התקרבות מתונה לברית־המועצות. משלחות רוסיות שונות מגיעות לקהיר בזו אחר זו: נציגי האיגודים המקצועיים משתי המדינות חתמו על הסכמים, להקת באלט מריגה הופיעה בקהיר, וכתי־קולנוע מקומיים קיימו את „שבוע הסרט הרוסי".

השגריר הרוסי בקהיר, גנאדי זוראבלב, כיהן בעבר במוסקבה כסגן שר לסחר חוץ, והוא משתמש בנסיונו כדי לשקם את מערכת הסחר ההדדי בין שתי המדינות. מצרים מייבאת מברית־המועצות מוצרי עץ ומכונות, ומייצאת אליה אריגי טקסטיל, פרי הדר ובשמים. כ־100,000 מצרים מועסקים בתעשיית הבשמים עבור השוק הרוסי.

אחרי תקופת סאדאת, כה הגיעו יחסי שתי המדינות לנקודת־שפל, נותרה מצרים חייבת לרוסים שלושה מיליארד דולר. משלחת רוסית חתמה בקהיר הסכמים המאפשרים את פריסת החובות ואת המשך תשלומי הריבית עבור הסכומים הנותרים. אך החוב המצרי לבריה"מ הוא רק חלק קטן מתוכה החיצוני הכללי, המסתכם ב־36 ויש אומרים אפילו 40 מיליארדי דולרים. הנושה העיקרי הוא ארצות־הברית שהזרימה למשק המצרי יותר מ־20 מיליארד דולר בעשר השנים האחרונות. הכסף, שהלך בחלקו הגדול לציודו מחדש של הצבא המצרי, ניתן בחציו כמענק ובחציו כהלוואה. מועד התשלום של רבע ממנו מגיע בשנה הקרובה — דווקא בזמן שאמצעי התשלום של מצרים מצומצמים ביותר.

הירידה במחירי הדלק בשוק העולמי, ראיתת הירידה בסכומים ששלחו עובדים מצרים זרים מנסיכויות המפרץ למשפחותיהם בבית, פגעו קשות במאזן התשלומים של המדינה. מקור חשוב אחר של הכנסות כמטבע־חוץ, התיירות, נפגע בשנה שעברה כתוצאה מפרשת „אקילה לאורו" והמלצתו של הנשיא רייגן לתיירים אמריקניים שלא לפקוד את המזרח־התיכון.

בחודשים הראשונים של 1987 חלה התאוששות. הן במחירי הנפט והן בתנועת התיירים, אבל מצבה של מצרים עדיין קשה. המצרים רוצים הקלה בתנאי התשלום של החוב הצבאי, ומבקשים מהבנק העולמי הלוואת חירום בסך 300־400 מיליון דולר, שתאפשר לה לקבל אשראי נוסף בבנקים מערביים. המשא ומתן עם קרן המטבע העולמית היה עד כה איטי ביותר, והוא צפוי להסתיים מייד לאחר מערכת הבחירות הנוכחית.

הצרכים הכלכליים מכתיבים למובארק מתינות ביחסיו עם ארצות־הברית. מצרים זקוקה נואשות להשקעות אמריקניות בתעשייה. מ־1.5 מיליארדי הדולר והאמריקניים שהשקיעו גורמים פרטיים במצרים, הרוב הגדול מימן חיפושי נפט ופיתוח שרות הרשים. בשנה שעברה הסכימה חברת „ג'נראל מוטורס" לפתוח מפעל להרכבת מכוניות במצרים, אך ההכברה במצב הכלכלי הקפיאה בינתיים את התוכנית.

הסטטיסטיקה אומרת, כי מדי שמונה חודשים גדלה אוכלוסיית מצרים במיליון נפש. כדי להתמודד עם הבעיה. על מובארק להנהיג רפורמות כלכליות, אותן הוא מתקשה לבצע עקב

(המשך בעמוד 8)

מחוץ למעגל המלחמה

תוצאת מערכת הבחירות במצרים מעוררת אופטימיות במערכת הבטחון

מאת אבי בניהו

במערכת הבטחון, בצה"ל ובקהיליית המודיעין, רואים במצרים מדינה ערבית הנמצאת מחוץ למעגל המלחמה עם ישראל ומעריכים כי זו תצטרף למהלך תוקפני של סוריה, אם אכן תחליט לצאת למלחמה.

למרות זאת, צה"ל והמודיעין הישראלי ממשיכים לעקוב בעירנות אחר תהליך התעצמות הצבאית של מצרים בנשק מערבי בשנים האחרונות, אחר תהליכים פנימיים ומדיניים, עוינים וחיצוניים והתבטאויות של אישים, מפקדי צבא ומנהלות ממפלגתו של חוסני מובארק ומפלגות האופוזיציה.

במערכת המודיעין ממשיכים, למעשה, להתייחס למצרים כאל מדינה „עם פוטנציאל לעימות צבאי עם ישראל בעתיד הרחוק או הבינוני, למרות שכולם מקווים שהסכם השלום, שבא בעקבות יוזמתו של אנואר סאדאת, יאריך ימים ושנים, אולם במציאות המשתנה במזרח־התיכון ובעולם הערבי — הכל אפשרי.

עד 1977 נשען צבא מצרים על נשק סובייטי שסופק לה ברציפות. על־פי פרסומים זרים, כרבע מהיצוא הבטחוני של ברית־המועצות הופנה למעשה למצרים שלאחר מלחמת יום הכיפורים. היחסים האסטרטגיים בין בריה"מ למצרים ידעו במהלך שנים אלו עליות ומורדות עד שחל הנתק הסופי ב־1977, במקביל ליוזמת השלום של סאדאת, כאשר הופסקה כליל אספקתם של פריטי נשק וחלקי חילוף.

הסכם השלום עם ישראל זיכה את מצרים ואת צבאה במענקים כספיים גדולים מארצות־הברית. כיום מקבלת מצרים סיוע כספי בדיוק באותו סדר־גודל שמקבלת ישראל. ארה"ב זיכתה את מערכת הבטחון המצרית גם במעמד של מדינה נלווית לברית נאט"ו, המעניק לה גישה למכרזים ושמוש בקרנות של הפנטגון למחקר ופיתוח (מעמד דומה קיבלה גם ישראל לפני שלושה חודשים).

צבא מצרים מצוייד כיום בנשק אמריקני מתקדם ביותר בחיל־האוויר. למצרים יש כיום עשרות F־16 מדגם רגיל ומשופר, מטוסי „פאנטום" משופרים ובאחרונה הגיע גם משלוח ראשון של מטוסי ביון והתראה מדגם „הוקאיי".

מקורות זרים דיווחו באחרונה על מגעים חדשים בין ברית־המועצות לשלטונות מצרים. על־פי אלה סוכם באופן עקרוני, כי בריה"מ תספק למצרים תותחי וטילי נ"מ וכן חלקי חילוף למערכות נשק סובייטיות מיושנות, ומשלחת של אנשי צבא מצרים כבר יצאה לבריה"מ.

מצרים של 1987 יודעת להפיק ולנצל את המירב והמיטב מתהליך השלום: סיוע אמריקני גדול, ייעוץ בטחוני, שיתוף פעולה אסטרטגי ועוד.

את כספי המלחמה שהתפנו בחלקם משקיעה מצרים בפרוייקטים לאומיים חשובים לרווחת התושבים, שמרביתם באופן ישיר ועקיף שילמו כבר את מחיר האיבה והמלחמות. שמונה שנים לחתימת הסכמי השלום והגבול עם מצרים שקט לגמרי, למעט תנועת מסתננים ומבריחים (חשיש ומוצרי צריכה).

שיימשך כך. תוצאות מערכת הבחירות של מצרים השבוע מביאות אותנו לאופטימיות.

צבא מצרים, נכון לסוף 1985:

מטוסי קרב	540
טנקים	2500
קני ארטילריה	2200
נגמ"שים	3600
משגרי טילי קרקע־קרקע	12
סוללות טילי קרקע־אוויר	130
ספינות טילים	30
צוללות	12
חיילים סדירים	453,000
חיילי מילואים	400,000

תיק חוץ

לא רק ממלא־מקום

האפיפיור יוחנן פאולוס השני סיים השבוע את ביקורו בצ'ילה. למרות שלא נקט עמדה חד־משמעית נגד המשטר, נוצל הביקור על־ידי מנהיגי האופוזיציה והמוני העם כדי להגיע אל כותרות העיתונים בעולם

האפיפיור בביקורו בצ'ילה

מאת יהודה צור

בעת ביקורו בצ'ילה, השבוע, נקט האפיפיור יוחנן פאולוס השני, אולי בפעם הראשונה מאז התמנה לתפקידו, עמדה ברורה נגד המשטרים הצבאיים. זאת, גם אם לא נקט לשון חד־משמעית.

משטרו של אוגוסטו פינושה בצ'ילה נאלץ לקבל את האפיפיור, אשר הוזמן לביקור רשמי על־ידי הממסד הקאתולי. ממסד זה קיווה שהאפיפיור יטיל את כל כובד משקלו המוסרי למען חיסולו של המשטר הצבאי ולמען מעבר לשלטון דמוקרטי. נראה שהאפיפיור עצמו העדיף להימנע מנקיטת עמדה חד־משמעית, אולם האירועים הסוערים שהתרחשו במהלך ביקורו הכריעו את הכף.

המיסות שערך האפיפיור תחת כיפת השמים נוצלו על־ידי האזרחים להפגנות נגד המשטר הדיקטטורי של הנשיא פינושה. אנשי ביטחון פיזרו את המפגינים בגז מדמיע, באלות ובירי. לפחות צעיר אחד, בן 26, נפגע מכדורי חיילים, אשר ניסו לפזר קבוצת אזרחים שתפסה שטח חקלאי מצפון לסנטיאגו הבירה. שיטת זאת של „תפיסת שטח" הפכה לצורת הפגנה שגרתית במהלך ביקורו של האפיפיור.

למעלה מ־800 אלף צ'יליאנים התאספו באיצטדיון הלאומי של סנטייגו, כדי להאזין לדרשתו של יוחנן פאולוס השני, אשר קרא להמונים להימנע מדרך של אלימות. קבוצה גדולה מקרב המתאספים פתחה בהפגנה אלימה, ואנשי הביטחון החלו לשלח גז מדמיע לעבר המפגינים. הם גם היכו אותם ועצרו רבים מהם. כל זאת, מול עיניו הנדהמות של האפיפיור. הצלב האדום דיווח שלפחות 800 איש אושפזו בבתי־חולים שונים בעיר הבירה.

יש להדגיש, שהתנגשויות התרחשו באיצטדיון שבו עונו ונרצחו אלפים מאנשי המשטר הקודם, משטרו של איינדה, בשנת 73', בעת שהצבא תפס את השלטון, ואין ספק שהאפיפיור החליט לשאת את דרשתו באיצטדיון זה דווקא, כדי להביע בכך הוקרה לקורבנות ההפיכה של שנת 73'. אולם, למרות שהוא קרא למאות אלפי שומעיו לנהוג באיפוק „ובאהבה נוצרית", התנגשו אלפי המפגינים ורבבות תומכיהם בכוחות המשטרה.

מסמך היסטורי

האפיפיור יוחנן פאולוס גם נפגש למשך חצי שעה עם 19 מנהיגי אופוזיציה בצ'ילה, ראשי מפלגות מן הימין ועד לשמאל הקיצוני, וביקש מהם שיתחייבו „למעבר שקט ולא אלים לעבר הדמוקרטיה". הוא הדגיש שלמרות שהוא קורא להתפייסות, „מותרת במציאות העכשווית מעורבות פוליטית פעילה, גם של ההמונים וגם של פוליטיקאים, כדי לשמר את המצב". כל הפוליטיקאים שנפגשו עמו חתמו על מסמך בו הבטיחו „להקדיש את מאמציהם להשגת פיוס לאומי ומעבר שקט לדמוקרטיה". הפגישה, שעיתוני צ'ילה ודרום־אמריקה מגדירים כהיסטורית, התקיימה מספר שעות בלבד לאחר מעשי האלימות במהלך המיסה באיצטדיון סנטייגו.

אם קיווה הנשיא פינושה שהאפיפיור יתעלם מהמציאות בצ'ילה ויסתפק באמירות סתמיות, הרי התבדה. רוב אנשי הממסד הקאתולי בצ'ילה, לרבות המכהנה הגבוהה, מתייצבים בגלוי נגד משטרו של פינושה. הקרדינאל הראשי בצ'ילה סבור שאם לא יעבור המשטר הצבאי מן העולם בצורה שקטה, יתפוש את מקומו משטר שמאלני, בלחץ המאורעות האלימים, העוני, האבטלה והפיגור הכלכלי, ההולכים ומחמירים.

למרות שלפני כמה חודשים הודיע אוגוסטו פינושה על עריכת בחירות כלליות ומתן אישור למפלגות „הימין" והמרכז להשתתף בהן, סירבו רוב הגופים הפוליטיים לשתף עמו פעולה. הם תבעו החלטה חד־משמעית בעניין כינון בחירות כלליות ודמוקרטיות והחלפת המשטר הנוכחי — בהשתתפות כל הגופים הפוליטיים שיתחייבו ללכת בדרכים דמוקרטיות.

פינושה פירסם רשימה של 1458 — מקרב רבבות — גולים צ'יליאנים, אשר הותר להם לשוב למולדתם. אולם שר החוץ במשטרו של איינדה, קלודומירו אלמידה, שב לצ'ילה שבוע לפני בואו של האפיפיור ובכך טרף את קלפיו של פינושה. אלמידה, הנחשב לאחד ממנהיגי המפלגה הסוציאליסטית ולאחד מאויביו המושבעים של פינושה, התייצב מיד עם בואו בפני שופט בבירת צ'ילה, אך לאחר חקירה של שעתיים שוחרר, וכל האשמות נגדו בוטלו. בכך ניתנה סטירה פומבית לפינושה ונוצר תקדים מסוכן, שככל הנראה ינוצל במהרה על־ידי מנהיגים רבים הנמצאים היום בגלות.

עד היום נמנע הצבא בצ'ילה מלהתערב במאורעות באורח פעיל. אולם נראה שהמאורעות האחרונים, לרבות בקשת ארה"ב להסגיר לה קצינים צ'יליאנים בכירים המעורבים ברציחתם של מתנגדי פינושה בארה"ב לפני 10 שנים, דוחפת את הצבא לשקול שוב את עמדתו. כל עוד יעמוד הצבא לימינו של פינושה, ימשיך משטרו להתקיים. אולם אם הכוחות המזוינים יחליטו להפסיק את תמיכתם בגנרל בן ה־72, יבוא הקץ על שלטונו, עם האפיפיור או בלעדיו.

גירושין בארגנטינה

בארגנטינה, בניגוד לצ'ילה (ולמעשה גם ליתר ארצות אמריקה הלטינית), ניצבת הכנסייה לצידם של הזרמים הימניים הקיצוניים. הכנסייה הקאתולית תמכה במשטר הצבאי האחרון מראשיתו אף הצדיקה את מעשיו.

הכנסייה הקאתולית בארגנטינה נאבקת היום בחוק המתח, בקשר להחלת גירושין אזרחיים, הנתמך על־ידי רוב הציבור ורוב הצירים בפרלמנט. אותם אנשים, שהחרישו בעת שרבבות נעלמו בתקופת המשטר הצבאי, זועקים היום נגד מה שהם מכנים „הריסת אושיות החברה הארגנטינאית".

בלחצם של הגופים הקאתוליים הסכים הסנט הארגנטינאי לדחות את ההצבעה על החוק עד לאחר ביקורו של האפיפיור, מתוך אמונה שנוכחותו ולחצו נגד הגירושין יטו את הכף לטובת מתנגדיו.

אם לשפוט על־פי הכרזותיו הפומביות, אין ספק שיוחנן פאולוס השני יתנגד לחוק הגירושין האזרחיים. זו אולי הסיבה שמאות אזרחים הפגינו נגדו, שעות ספורות לפני בואו.

תגובות

לא ניתן להפרדה

מאת דניאל בן נחום

לא פעם מוטעות תפיסות מסגרות. ואפילו תורות ריאקציוניות באיצטלה של „קידמה" ו„שיחרור", גם ההיטלריזם התקשט בנוצות של „סוציאליזם" ו„מלחמה אנטי־אימפריאליסטית", בשי־החזיר את העולם לתקופת־אופל ברבא־רית, בה נועד „הגזע העליון" לשלטון ו„גזעים" אחרים להשמדה טוטאלית או לשיעבוד גמור, לשלילת זכויות אדם.

יעל לוטן (ברשימתה „מה אנחנו רוצים מהם?", „על המשמר" מן ה־13.3.87) רוצה להחזיר אותנו „רק" כמאתיים שנה אחורנית, בניסיונה לנצל גם את הפרשה האומללה של פולארד... כדי להפריד בין היהודים בישראל לבין היהודים בארצות אחרות. היא מכריזה בנוסח הידוע לנו היטב מן הספרות והעתונות האנטישמית בארצות אלה, כי „מדינת ישראל מגייסת יהודים, בעזרת הדת ובשימוש פסול בזכר השואה (ההרגשה של המחברת), כדי לרתום אותם לענייניה וצרכיה". ומסיקה מכך כי „הפרדה עקרונית בין מעמדם של ישראלים לבין מעמדם של יהודי העולם תחסוך מן האחרונים את הסכנות, כגון פיצוץ בית־הכנסת באיסטאנבול או בפאריס, ואת המצוקה והמבוכה."

על הפרדה בין ישראל ליהדות־העולם

אכן, פתרון זה — „הפרדה עקרונית בין מעמדם של היהודים" בארצות שונות — או במלים אחרות שלילת הקשרים הלאומיים בין יהודים, בעלי אזרחות שונה — הציע נאפוליון ליהודי צרפת מאה ושמונים שנה לפני יעל לוטן. יתר על כן, ממש כמוה ראה האימפראטור, שעלה למלוך מכוח המהפכה ובחסדה, את הקשרים האלה כעילה מספקת להאשמה באי־נאמנות למולדת: „את היהודים יש לחשוב לאומה ולא לכת; הרי זו אומה בתוך אומה"... מתן זכות אזרח ליהודים שהובטחה על־ידי המהפכה, תולה הוא בהסתלקותם מן „הנאמנות הכפולה", ובשאלותיו הבוטות בנקודה זו („החושבים היהודים, שנולדו בצרפת, את הארץ הזאת לארץ מולדתם, שהם חייבים להגן עליה ולשמור את חוקיה האזרחיים?") מאלץ נפוליון את ה„סנהדרין" של יהודי צרפת להצהיר הצהרה „פאטריוטית": „אין היהודים מהווים בחינת אומה בימינו אלה, אחרי שזכו להיות לאחד מחלקי האומה הצרפתית הגדולה".

משום מה רואה אני תפיסה כזו כריאקציונית וכוזבת? ריאקציונית — משום שהיא מתנה זכותו של אדם לאזרחות בהסתלקות מעם מוצאו, ממורשתו התרבותית, בוויתור על רגשותיו וקשריו העמוקים והלגיטימיים: היא מקנה ממילא למדינה את הזכות לחטט ולבדוק בנפשו וביחסיו האישיים — האינטימיים אל עמו, כדי לפסול ולשלול את זכויותיו. המדובר לא באפשרות היפותיטית אלא במצבים עובדתיים, שגרמו — ועודם גורמים — למיליוני יצורי אנוש — סבל, קיפוח והשפלה ולפעמים גם עיוותים נפשיים חמורים.

רוב העמים בתקופתנו זכו לעצמאות לאומית, אך במדינותיהם יושבים גם בני עמים אחרים. מעטות הן המדינות החד־לאומיות. הפתרון שניסה הגנרל הקורסיקני נאפוליון על יהודי צרפת — ויתור על לאומיותם — לא הצליח לאורך ימים גם לגבי בני עמו הקורסיקנים, המתעקשים לשמור על ייחודם ומסורתם העצמית, בלי לוותר על אזרחותם הצרפתית. והאם מוצדק הוא לשלול זכות אזרח מערבים שנולדו בצרפת, משום שהם שומרים בדרך־הטבע על קשריהם לארצות מוצאם ולמורשתם הלאומית והדתית?

לא אופייני רק ליהודים

הטראגדיה של העם היהודי, שנתקיים במשך אלפי שנים רק כמיעוט לאומי בקרב עמים אחרים — עד שכוננה מחדש, על דעת האומות המאוחדות, עצמאותו הלאומית, במולדתו ההיסטורית — טראגדיה זו אינה אופיינית לו בלבד. היא פקדה גם עמים אחרים, שהגיעו בחלקם למצב דומה (הארמנים בתורקיה, הסינים בוויטנאם, ההודים בארצות אפריקה, הכושים והפורטוריקנים בארה"ב וכו'). גם אם יימשך ויתקדם קיבוץ הגלויות כפי שאנו מקווים יישארו מיעוטים יהודיים בארצות שונות, שיש להבטיח את זכויותיהם האזרחיות הלאומיות.

האם תיתכן בימינו הפרדה בין היהודים בעולם כולו ובישראל, כפי הצעתה של יעל לוטן? מעצמה אדירה ובעלת שלטון בלתי־מוגבל על אזרחיה כברית המועצות, ניסתה לבצע הפרדה כזו, לנתק את היהודים בתחומיה, מכל קשר לעברם הלאומי, ומילא גם לישראל ולבני עמם שמעבר לגבול, אך הצלחתה ב„פתרון" הזה היא, לפחות, מפוקפקת ביותר. והאם יתכן להפריד הרמטית בין הערבים בישראל לבין אחיהם הערבים־הפלשתינאים, שמחוץ לתחומה — גם אם תקום מדינה פלשתינאית־ירדנית שתגשים את שאיפתם לעצמאות לאומית?

אכן־דרושה הפרדה, אך לא בין בני עם אחד החיים במדינות שונות, כי אם בין האזרחות המדינית וההשתייכות הלאומית־האתנית. במדינה מתקדמת האזרחיים, שאינם שייכים לעם צריכים ליהנות מכל הזכויות האזרחיות בלי לוותר על ייחודם התרבותי־הלאומי, ובלי להיחשד בריגול וב„נאמנות כפולה". מרגלים לא חסרים, כידוע, גם בין עמי הרוב, ועדיין זכור הלקח העגום של פרשת דרייפוס בעניין זה. מדינת ישראל ודאי איננה „ממשלת העם היהודי בעולם כולו". אין היא צריכה ואינה רשאית למלא תפקיד כזה. לכן קיימת ההסתדרות הציונית העולמית, שממשיכיה לה מיליוני יהודים בעשרות ארצות וקיימים איגודים ובריתות אחרים הממלאים תפקודים חיוניים לעם היהודי כולו, בלי לפגוע בחוקים ובאינטרסים של המדינות, שהם פעילים בתוכן. אנו שואפים וחותרים להגיע למצב של שלום, שבו כל ערבי ישראלי יוכל לא רק לשמור על לאומיותו הערבית, אלא גם לקיים קשרים תרבותיים וחברתיים עם העולם הערבי, ולתרום גם בכך להעשרת תרבותה של ישראל.

הצגת העם היהודי כבכנסייה דתית

אמרתי לעיל, כי תפיסתה זו, המפרידה בין יהודי העולם וישראל, היא לא רק ריאקציונית, כי אם גם כוזבת — משום שהיא מציגה את הקשר בין יהודי העולם כקשר דתי גרידא, בנוסח הישן של יהדות חוגי היהדות הריפורמית־המתבוללת, בשנים עברו, שחרדו פן הזיקה לעם היהודי תפקיע אותם מלאומיותם הגרמנית, האנגלית האמריקנית. אך כלום הקשר של יהודי ארצות־הברית ליהודים בארצות אחרות ולישראל רומה לקשר של קתולים קאלוויניסטים אמריקנים לבני אחרות? יהודי האומר זאת משקר לאחרים. ואף מרינאי אמריקני לוקח ברצינות טיעון מקובל זה, רואה בו את אחד „השקרים המוסכמים" אפשר ל„חברה המערבית" בלעדיו.

רוב הפעילות של הקהילות היהודיים (כגון „המגבית היהודית" או „הליגה נגד השמצה") אינו נוגע ונוטלים בו חלק רב יהודים, בהשקפותיהם ובאורח־חייהם.

כלום אפשר להתעלם ה„מתבוללים" היהודים הסופרים „ממוצא יהודי" — ובמוטיבים, אלא בגישה, שההווייה. היהודית, חברתית ותרבותית־דתית, התשתית העמוקה של הזיקה לעמם היא היהודי, בחינת שיבה להסביר זאת מרטין האופי הפלוראליסטי של מאפשר יותר מאשר זיקה זו — ברוב השתתפות פעילה אחרים.

הבעייתיות של הקיום היהודי והסתירות הפנימיות אם מגבירות את הקשר היהודית למדינת ישראל ביקורת חמורה על ההתבוללות הגמורה מוצא או מפלט אחרי השואה להופיע עוד כפתרון לזכותו. כזב עוד יותר מדינת ישראל באחריות אנטישמיות בעולם.

לא ייתכן שיעל לוטן פרעות ביהודים נערכו ישראל ולא רק תחת הנאצי. הן פגעו מסורת הטובלנות לא פחות מאשר בגראד נטבחו — ב־1941, בפולין ב־1956 הנאצי. במארוקו ערבי במשך המיעוט, פרעו המלחמות והמהפיכות.

תמימות הגובלת לולא הקמתה של מדינת של היהודים בטוח והאנטישמיות בלבבות כה רבים. „כי מצבם של היהודים נסבל לולא התמורה עצמאותנו הלאומית, נגד צמחי הרעל שפשו גם בישראל הפאשיסטיה הפרובוקאטיביים להיחשף לגילויים קוסמופוליטיים הלאומית.

האשמת הרופאים — תחבולה זולה

מאת ד"ר חיים סולן

בעקבות פירסום הכתבה „מבריאי הרפואה החולה" („על המשמר", 7.4.87) העביר לנו ד"ר חיים סולן, יו"ר ועד הטיבת רופאי בתי־החולים של קופ"ח, את הדברים הבאים:

בתגובה לכתבה מיום ג' השבוע, בה יש התייחסות לסקר שעשה הועד, התייחסות המושתתת על דבריו של דובר מרכז קופ"ח דוד תגר, הנני להודיע כי הסקר שערך הוועד על מספר הממתינים לניתוח בבתי־החולים של קופ"ח ועל משך ההמתנה לניתוח, מתבסס על נתונים שנאספו ישירות בבתי־החולים. הנתונים נמסרו על־ידי מנהלי המחלקות אשר בידיהם הרשימות המעודכנות של הממתינים לניתוחים. הנתונים הללו מדוייקים יותר מאלה הנמצאים בזכרונו של המחשב של מרכז הקופה. לפי נתונים אלה, שנאספו מהמחלקות, ממתינים כ־25 — 30 אלף איש לניתוחים במוסדות אישפוז של קופ"ח. נתון זה אינו כולל את הממתינים לניתוח בבתי־חולים ממשלתיים ושל מוסדות אישפוז בירושלים. הכוונה למבוטחי קופ"ח הכללית בלבד.

להנהלת קופ"ח הכללית יש אינטרס ברור להפחית את כמות הממתינים. משום שזה חושף את רמת השירות הניתן למבוטחים. להאשים את הרופאים שהם גורמים במכוון ליצירת תורים כדי לזכות בביקורים פרטיים, זו תחבולה זולה שתערער את מערכת היחסים בין הנהלת הקופה והרופאים ותגרום להגברת חוסר האמון כלפי ההנהלה.

סקר נוסף אשר בוצע על משך ההמתנה למרפאות חוץ, המקצועיות בבתי־החולים העלה, כי התור לביקור הוא בין 4 עד ל־10 חודשים. על כן אין פלא שגם הממתינים למרפאות וגם אלה הממתינים לניתוחים מחפשים קיצורי דרך.

הרופאים מקווים שתימצא דרך לשיפור השירות למבוטחים על־ידי הפעלת המתקנים (מרפאות, מכונים, חדרי ניתוח) מעבר לשעות העבודה המקובלות כיום, וזו, להערכת הועד, האמצעי היעיל ביותר למלחמה גם ברפואה השחורה.

*

יוסף שמי מגיב:

איש אינו מטיל ספק בצורך להפעיל את המתקנים שברשות הקופה במשמרת שניה. הויכוח הוא על תנאי ההפעלה, על מחיר המשמרת השניה. כיון שאין די כסף, מציע הוועד הטלת תשלום על החולים בסך 200־400 דולר וטוען על סמך סקר טלפוני, שהחולים ברובם מוכנים לקבל פתרון כזה. דובר מרכז קופ"ח טוען, כי סקר טלפוני בשאלה זו, כמו סקר על אודות מספר הממתינים, נערך שלא לפי הכללים הנדרשים ועל כן אין הם יסוד להחלטות. ד"ר חיים סולן לא התייחס לטענה שהשמיע דוד תגר, דובר מרכז קופ"ח, כי הממסד מוכן לדון על „תמורה הולמת" לרופאי מחלקות ניתוחיות, אך לא לתוספות בשביל רופאים העובדים במחלקות פנימיות וזאת כדי לא לגרום לעליה כללית של משכורות רופאים, שכן המחלקות הפנימיות אינן נחוצות לשם קיצור התור לניתוחי פרוסטטה או ירוד.

המאבקים על תמורה הולמת לאחיות, לעובדי מינהל בשיטה „סיבובית". הרופאים האחיות פותחות, האחיות כבר סיכסוך עם טכנאי הרנטגן עובדי המינהל המשק וחוזר הציבורית נלחצת בין המתקנים האוצר ובין תביעות שכר של את המחיר משלם החולה להמציא, להעביר צמיגים וצמתים. הרופאים לוחצים גם החדש ביותר להפאה, בהוצאות. בין מיגרעות של ביטוח בריאות — כמות השירות המוגש (בתי־חולים, מרפאות, מכונים) האיכות, ובין הכנסתו של והעובדים. כן — הרנטגנאים, הפיזיותרפיסטים גם ברפואה הציבורית לכל אחת, אינטרסים וזהו, בין אינטרסים החולה.

סגנון הפוך

(המשך מעמוד 7)

ההתנגדות העממית. בינתיים, מנסה ממשלת מצרים לברר את התשובה לשאלות גדולה של האוכלוסיה בחודש ינואר פשטו 70,000 סוקרים ברחובי מצרים, המיפקד הראשון זה עשר שנים. השאלות עסקו גם במצבם הכלכלי של האזרחים, לברר מהו מספר מקלטי הרדיו, המכוניות וכדומה המצויים בחדריהם. והשכבות הכלכלה השחורה, העדיפו להסתיר את המקורות האלקטרוניים.

הנשיא מובארק הצהיר לפני הבחירות, כי אחת ממטרותיו העיקריות היא אל הדמוקרטיה. תוצאות הבחירות מעידות על צעד קטן שנעשה בכיוון זה. המורגלת זה אלפי שנים בשלטון יחיד, ימשיכו בעיות הכלכלה לעמוד בראש השלטון עוד שנים רבות.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

חתרן בלתי נלאה...

קשה שלא להתפתות ולעשות שימוש חוזר, אם כי בקונטקסט שונה לחלוטין, בכינוי הבלתי מחמיא שהדביק בשעתו יצחק רבין לשמעון פרס — „חתרן בלתי נלאה". שמעון פרס אינו נלאה ואינו מרפה — למרות ההתנגדות הקולנית של חבריו לממשלה מהליכוד, ובראשם ראש הממשלה יצחק שמיר, להמשיך ולגלגל את רעיון הוועידה הבינלאומית לשלום. כמו ספק הוא ממשיך לחתור בנסיון להגיע לפתיחתו של תהליך שלום חדש, שבמרכזו מו"מ עם ירדן והפלשתינים.

פרס ברא, משקיף מהצד הבוחן את תפקודה של ממשלת האחדות הלאומית בכלל, ובסוגיה המדינית בפרט, נראה כי פרס גמר אומר לתת לשמיר ושות' ולהדרבות במלל (כאילו שיש לו ואילו הוא ממשיך בשלו. נראה, כי פרס מפקיר לידי הזירה החשובה, הישראלית, ופועל — הזירה הבינלאומית. שם הבינלאומית זוכה לאוזן קשבת. אך הרי מי שיצטרך בסופו לפרס מגרט כדי לפעול בכיוון יהיה הציבור הישראלי. יוכל פרס לשכנע את הישראלים שבה הוא משכנע את פיליפה המלך קרלוס בספרד? האם דעת כה אוהדת כמו זו שמצא פרס האינטרנציונל הסוציאליסטי ברומא? יודע, כי אין טעם להכניס את הישראלית לוויכוח על הוועידה כאשר היא במצב, שמתנגדיה יכולים להגדירה כ„ביצה. אם להמשיך בדימוי הזה הרי כי פרס עושה עתה מאמצים ואף לדגור עליה, בתקווה בינלאומיים בעלי־משקל והשפעה הם למלאכת הדגירה.

לראות בעקשנותו של פרס שהוא מנסה להביא לפירוקה של של הוועידה הבינלאומית רק תירוץ ועילה כדי לזרז את הקרובים לפרס אכן הבחינו זה „ההתלהבות" מהממשלה ירדה שהרעיון שהממשלה הזאת לא ימיה אינו בלתי מתקבל על הדברים נכונים, הרי תהיה זו לטעון, כי מאמציו המדיניים בחודשים האחרונים של ועידת שלום בינלאומית מו"מ ישיר לשלום נועדו ריב ומדון בממשלה וכדי מכליו ולדחוק אותו למצב לו ברירה אלא לפרק את יש מחויבות עמוקה לשבור נכנס תהליך השלום של ממשלת הליכוד. בין הראשונה שהציב עוד בטרם התכוננה ממשלת השלום אחר המרכיבים. אפשר לומר, כי הוא הולך „לה העבודה" שהכין בשנת 84', מלבנון, ייצוב הכלכלה, ועתה.

לעמיתיו בליכוד אין פרס מאמין הסטאטוס־קוו, וגם לא במדיניות של „שב ואל תעשה" — פן תעיר להערכתו של שר החוץ, הנסיבות האזוריות (והגלובאליות) נותנות היום סיכוי לפרוץ דרך למו"מ רציני ובעל סבירות גבוהה לשלום. בניגוד לראשי הליכוד סבור פרס, כי ההזדמנויות אינן חוזרות על עצמן, ואף אינן ממתינות עד שמישהו יימלך בדעתו. אלא יש לנקוט יוזמה אקטיבית, ולתפוש את ההזדמנות בציציות ראשה. שינויי התפישה המהותיים הללו בין פרס לבין שמיר אינם רק תוצאה של הבדלי טמפרמנט וסגנון, אלא נובעים קודם־כל מהשקפת־עולם שונה, כאשר שמיר חושש מכל התקדמות בתהליך המדיני, שכן פירושה לדעתו לחץ מחודש על ישראל לוויתורים טריטוריאליים, ואילו פרס רואה בהרחבת מעגל השלום עם מצרים גם עם ירדן והפלשתינים, אפילו במחיר פשרות פוליטיות וטריטוריאליות, את העיקר. ספק אם ניתן לגשר על פני שתי תפישות אלו, ולכן צודקים אותם תועמלני הליכוד, שמאשימים את פרס בנסיון להביא למשבר ממשלתי, שהרי אם אכן יצליח פרס ב„חתירתו הבלתי נלאית" להטיל לפתחה של הממשלה את ביצת הוועידה הבינלאומית, ואף להציג בפני הציבור הישראלי גורמים בינלאומיים רבים אשר מוכנים לסייע בדגירה, כדי שבסופו של דבר אולי גם ייבקע ממנה תהליך חדש של מו"מ לשלום, עלול הליכוד למצוא עצמו במצב קשה. שכן, יהיה עליו או להחליט האם הוא מטיל וטו ומפרק את הממשלה, או שהוא נגרר בעל כורחו אחרי שמעון פרס. בעוד עיקר תשומת־הלב ממוקדת בוויכוח בין שמיר לפרס ראוי לבחון גם את הסיוע שמקבל פרס מעמיתיו השרים, חברי מפלגתו, ובמיוחד משר הבטחון יצחק רבין. זה אינו מרבה להתבטא בנושא הוועידה הבינלאומית בפומבי, וכאשר הוא נשאל הרי תשובתו זהירה ולקונית מאוד. הדבר בולט במיוחד לעומת התמיכה הנלהבת שמשמיע למשל השר עזר ויצמן. יתכן, כי רבין אינו רוצה לחדד ולהחריף את הויכוח הממשלתי כל עוד אין משהו ממשי ביד בנושא הוועידה הבינלאומית. יתכן גם, כי רבין אינו רואה בוועידה הבינלאומית מסגרת אידיאלית לפתיחת מו"מ עם הערבים. מכל מקום, מבחינה ציבורית לפחות, הטון המתון שלו והאיפוק המסוייג של דבריו, מעוררים סקרנות לגבי עמדתו האמיתית בסוגיה זו.

מלחמת „המוחות"

אי־אפשר שלא להשמיע כמה קריאות התפעלות ממלחמת „המוחות" המתנהלת כבר חודשים בין ראש הממשלה לבין ממלא מקומו. כמו שני יושבי קרנות בפאב מצוי, עוסקים השניים בכיפוף־ידיים זה לזה, ומסתבר כי לכל אחד מהם יש שרירים חזקים. עובדה, זה נשאר בשלו וזה בשלו. כך, למשל, אין שמעון פרס מצליח להוציא הסכמה מפיו של יצחק שמיר לגבי אחד המועמדים שהגיש לו לתפקיד השגריר הבא של ישראל בוושינגטון. לעומת זאת גם שמיר אינו מצליח להשיג הסכמה של פרס לבקשתו להחזיר את השר יצחק מודעי למשרד המשפטים, במקומו של אברהם שריר.

לשמיר יש מחוייבות כלפי מודעי. הוא נתן לו את „המילה" שלו. אבל פרס ושרי מפלגתו שמו וטו. הם אינם מוכנים ללכת (לפחות עד כה) לעיסקה שמציע שמיר לקשור את הסכמתו למועמד פרס לוושינגטון — תמורת מודעי במשרד המשפטים. מעבר לעניין ההבטחה האישית של שמיר למודעי, הרי לנגד עיניו גם האיחוד בין שתי המפלגות (חרות והליברלים), שאושר כבר במושב השני של הוועידה. שמיר מעדיף מצב שבו מודעי יראה כן עוד אחד מבין היריבים, שנגדם הוא נאבק בתוך מפלגתו. עד כה

יש למלחמת „המוחות" הזו תסמונת של מלחמת התשה, וכהתשה המומחה ובעל הנסיון — מבין ראש הממשלה וממלא מקומו — הוא דווקא יצחק שמיר.

פרס ושמיר – הולכים „בלחוריד"!

חוכמת הפוליטיקה וחוכמת התורה

ההחלטה של מזכירות ש"ס לפרוש מן הקואליציה נועדה להמריץ את ראשי הליכוד להזדרז ולמצוא פתרון לבעיית רישום הגרים (סוזן מילר), אשר בגללה נאלץ השר יצחק פרץ להתפטר מן הממשלה. זהו בהחלט איום, אם כי גם בליכוד יודעים, שכדי שהאיום יהפוך למעשה של ממש דרושה קודם־כל התכנסות של מועצת חכמי התורה, אשר על פיה ישק כל דבר בש"ס, בוודאי כאשר מדובר בצעד פוליטי מהסוג הזה. יש לזכור, כי היתה זו מועצת חכמי התורה, שנתנה בשעתו אור ירוק לפוליטיקאים הירוקים של ש"ס ללכת עם הליכוד, והיא זו אשר צריכה לאשר גם את „גט הכריתות".

בש"ס התחזקה ההרגשה, שבאה לידי ביטוי בישיבת מזכירות התנועה בראשית השבוע, ובדברים שהשמיע הרב פרץ לאחר־מכן, כי הליכוד לא עמד בהתחייבויותיו, וכי גמל לש"ס על נאמנותה בארישות ובזלזול. מעיניהם של ראשי ש"ס גם לא נעלמת העובדה, כי סגן השר רוני מילוא, המכהן היום כמ"מ משרד הפנים „רואה כי טוב", ולומד להכיר את יתרונותיו של המשרד, אשר במשך שנים ארוכות מאוד היה בידי המפלגות הדתיות, קודם המפד"ל, ובקדנציה הזו בידי ש"ס.

המחוייבות של ש"ס לליכוד, שאותה נטלה על עצמה מרצון בבחירות האחרונות, אינה בלתי הפיכה, וכבר נשמעו רמזים שונים מפי ראשי ש"ס, כי המערך אינו פסול בעיניהם. דהיינו, הם עשויים בהחלט להמיר את השותפות עם הליכוד, שלא „העביר לידיהם את הסחורה", בשותפות פוליטית עם מפלגת העבודה.

ביומון של ש"ס „יתד נאמן" נכתב בין היתר במאמר הראשי של יום שלישי: „... גם אם הליכוד ישמור על כוחו (דבר שהוא בספק גדול לאור מעמדו המעורער בציבור), הרי הוא יזדקק לשותפים קואליציוניים בנסותו להרכיב ממשלה. לכן תמוהה מאוד עמדת הליכוד בנושא השותפות עם ש"ס, והדרך בה הוא גורם לפרישת ש"ס מהקואליציה. ש"ס היתה לאחד הגורמים ששמיר מכהן היום כראש ממשלת האחדות, ופרישתה תפגע קשות בליכוד, ובתדמיתו כמקיים הבטחותיו למפלגות החרדיות, שהעקרון עומד אצלם מעל „הכסא". יש זכרון ארוך דיו, וגם לאחר הבחירות לא ישכחו את התנהגות הליכוד והתחמקותו מקיום התחייבויות מפורשות".

אפשר לומר כי החלטת מזכירות ש"ס באה להזהיר את הליכוד, כי לרב פרץ וחבריו נמאס להמתין ללא מלום, וכי המצב הזה של קצת בפנים וקצת בחוץ — בעת ובעונה אחת — אינו מקובל עליהם. מועצת חכמי התורה, אשר הכרעתה היא הנותנת, אינה מתכנסת ביוזמתה לדון בענייני דיומא מהסוג הקואליציוני. כדי שזו תתכנס צריכה לבוא יוזמה מהפוליטיקאים של ש"ס. נראה, כי הללו הותירו מעט מירווח זמן לשמיר ולליכוד להמציא פתרון, שיתקבל על דעתם ויאפשר לרב פרץ לחזור לממשלה, ולא יכנסו את מועצת חכמי התורה, וישכנעו אותם לפסוק את פסוקם בעד פרישה מהקואליציה.

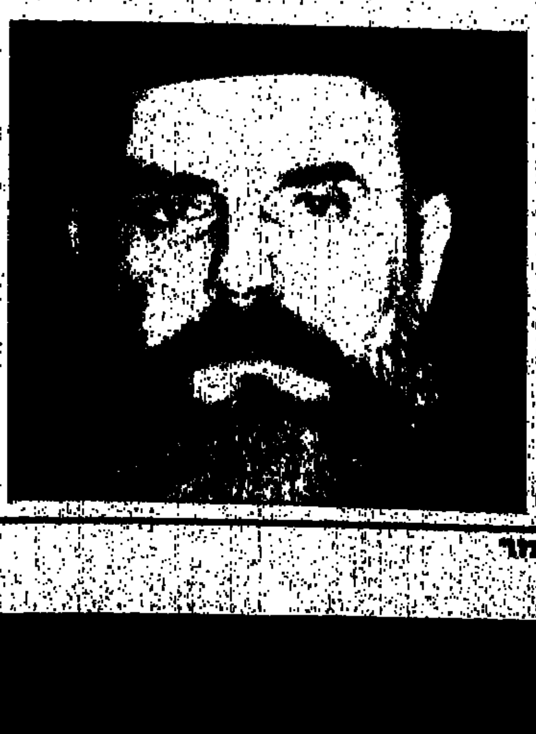
הרב יצחק פרץ: קצת בפנים וקצת בחוץ

לבחירות — הכון — רוץ

המישה חודשים פועל במפלגת העבודה אגף הבחירות שבראשו עומד רענן כהן, אשר פלגה, מנכ"ל עוזי ברעם בהכנת המדינה ובהרכבת המוסדות, ולפני כן היה לדברי כהן, מטרת האגף היא לבנות מערך לתקופת רגיעה", הכולל הסברה וגם את תכנון מערך הבחירות בכל לצורך זה הוקם גם צוות היגוי, הכולל את כל המערך הפוליטי. בצוות 21 חברים, המייצגים את כל החתך המפלגתי: הממשלה, הכנסת, ההסתדרות והמחוזות המפלגתיים הגדולים. צוות ההיגוי יקבע את המדיניות. אגף הארגון יפעל בכל ישוב וישוב על בסיס המערכת המפלגתית הקיימת בו. יחד עם זאת, נערכים סקרים ומיזוגמים. הבודקים בכל ישוב את תיפקוד המערכת, ובמקרי הצורך יציעו שינויים וסיוע, בסניפים. שהמערכת הפנימית לא טובה יצטרכו לטפל, ולדברי כהן, המפלגה תטיל את מרותה לדעתו, על נציגי המפלגה בממשלה ובכנסת לסייע למערך ההסברתי של הישובים. כך למשל הוא סבור, כי כאשר מ"מ ראש הממשלה עורך ביקור ממלכתי בישוב מסויים עליו ליצור קשר גם עם ההנהגה המפלגתית המקומית. לדבריו, פרס הוא קודם־כל ראש מפלגה, ואין זו בושה להבליט את הקשר הזה בכל מקום. על־ידי הזמנת ההנהגה המפלגתית המקומית, הדבר מחזק אותם, נותן להם כבוד, ומכבד אותם בעיני התושבים. אחת הבעיות המרכזיות, שיעמדו במערכת הבחירות היא ההסברה. לדברי רענן כהן צריך למצוא ניסוחים פשוטים, שיסבירו מה רוצה מפלגת העבודה.

כאמור, המערכת של אגף הבחירות פועלת לפי שעון לטווח של בחירות בשנת 88'. כל הצוותים כבר פועלים, ונערכים סקרים ומחקרים, וכן מיזוגמים. וכמו „מורלים" מה יקרה אם הבחירות יוקדמו? לכהן אין בעיה בעניין הזה, כך לפחות הוא טוען: „בכל רגע שיהיו בחירות, המערכת תהיה מוכנה!"

רענן כהן: מוכנים תמיד

רשות הקורא

עירויים מלאכותיים לאחדות

יצור מוזר היא ממשלת האחדות, פרי מלאכותי וחסר כיוון ברור של תוצאות הבחירות. משקמה ממשלה זו, חרטו קברניטיה, המערך והליכוד, על דגלה את שני היעדים המרכזיים שינחו אותם. המטרה הראשונה, הנתונה להשגה בטווח היותר קרוב, היא לפתור את בעיות המשק, להבריא את הכלכלה ובסופו של דבר — להגיע לייצוב ולצמיחה. המטרה השנייה — לא להרפות מתהליך השלום, לעשות את כל המאמצים על מנת לקדם תהליך זה.

היעד הראשון הושג בחלקו ועדיין לא תם. האינפלציה אומנם ירדה בשיעורים ניכרים, אולם לצמיחה כלכלית של ממש טרם הגענו. אשר ליעד השני, המדיני, כאן נראה שחל קיפאון. הצדדים שחלקם ביצירת קיפאון זה אינו מוטל בספק, מתבצרים כל אחד בעמדתו, ואינם נכונים לגלות גמישות ופשרה במטרה להביא לשבירת הקיפאון. הצדדים במקרה זה, אינם בהכרח הצד הערבי והצד הישראלי, אלא המערך והליכוד. שלום, אומר הפתגם, עושים בין אויבים. דומה שאויבים מבית לא חסרים אצלנו.

הנושא המלכד את שתי המפלגות, מצב המשק, חדל זה מכבר לשמש דבק השומר על אחדותה ושלמותה של הממשלה. השוני בעמדות שני הצדדים לגבי פתרונות אפשריים להמשך קידומו של תהליך השלום, גורם נתק בין שני האישים המרכזיים המובילים ממשלה זו. על כך מעידה יותר מכל הכרזת „ברכתו" של ראש הממשלה שמיר לממלא מקומו פרס עם יציאתו לספרד. „אני מאחל לפרס שייכשל בהעלאת רעיון הוועידה הבינלאומית במפגשותיו שם".

אם כל קיומה של ממשלת האחדות מתבסס על הרצון להמשיך ולהחיות אותה בעירויים מלאכותיים, רק כדי להימנע מללכת אל העם בנושאים עקרוניים חשובים השנויים במחלוקת בין שתי מרכיביה העיקריים, אזי מוטב להכריע אחת ולתמיד בכיוון זה דווקא, קרי: לפרק את הממשלה ולתת לעם הזדמנות לומר את דברו.

אבי גרין, תל־אביב

הרגל של מָגִי והפרופורציה

תמה אני על כי רשימתו של גדי יציב „מול המסך עם צביטה בלתי", על המשמר, 2.4, הסתננה וחדרה לבטאון מפלגת הפועלים המאוחדת. עיתון אליו אני קשור בחבל הטבור מעצם היותי חבר קיבוץ וחבר המפלגה. יציב אוהד „הפועל" גם איבד כנראה את חוש הפרופורציה עליו הוא מדבר, ועל מנת שיוכל הנ"ל להפיק מעט תועלת ולהבין על מה הקצף הרי הערותי והארותי אליך, מר יציב:

א. בקיבוצי, רשפים, כמו גם בהרבה מקומות אחרים בארץ, אוהדי קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א מרובים על אלה של הפועל ת"א. ולידינו בחורי הפועל ת"א הנו„ם „הבחורים הרעים". אשר להערתך המאופקת ביחס לרגלו של קווין מגי, יסלח לי כבודך אם אומר לך: שמספר האנשים במדינת ישראל שמצב רגלו של קווין מגי יקר להם, גדול פי שבעים ושבעה, בלשון המעטה, ממספרם של אלה החרדים לשלומך ובריאותך שלך, מר יציב.

ב. במכבי ת"א משחקים לא פחות שחקנים ישראלים מאשר בכל קבוצה אחרת בליגה הלאומית שלנו.

ג. מדינת ישראל לא זכתה ליהנות מאירועים רבים שיזכו אותה בכבוד, ואותנו במעט נחת. ואם באקטואליה עסקינן, הרי אין לי ספק שהשתתפות בגמר הגביע האירופי אליו טורח להגיע גם נשיא מדינתך, מר יציב, מביא כבוד רב יותר למדינת היהודים מאירועים כמו פרשת פולארד, הקשרים עם דרא"פ, סחר נשק עם איראן וכו'. ואם יש נושא כלשהו שעליו אפשר להגיע לקונסנזוס לאומי הרי הוא קשור בהופעותיה הבינלאומיות של מכבי ת"א הופעות אשר מביאות לישראל כבוד רב.

אשר לכן, מר יציב, נשוך את לשונך והחרש.

שלמה בר־יוסף, רשפים

הבהרה

אנו מתייחסים לדברים שנכתבו במאמרו של א. אזרת [illegible] (18.1.87) [illegible]

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים חסונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

הדגם הבריטי למניעת משבר בקרנות הפנסיה

קרנות הפנסיה הבריטיות הגיעו לתשואה של 22.5 אחוז ב־1986, המהווים תשואה ריאלית של 18.8 אחוזים — כך עולה ממחקר של חברת שירותי מחשבים וי.אם. שכיסה כשני שלישים מ־1000 קרנות, המהווים כשני שלישים מהשוק עם שווקי של 180 מיליון דולר.

הממוצע הרב־שנתי של קרנות הפנסיה הבריטיות בעשר השנים האחרונות הגיע ל־19.4 אחוזים, כותב "אקונומיסט" הבריטי.

אילו קרנות הפנסיה בישראל היו מנצלות את הקוניוקטורות בעבר, כתוצאה מהמדיניות המוניטארית התאצ'ירית גם בישראל, במקום להסתפק ב־6.3 אחוזים מהממשלה, יתכן שהיום לא היתה קיימת שום בעיה אקטוארית. למרות מעידות בשנים מסויימות, כאשר התשואה הריאלית שהושגה היתה שלילית, בעשור האחרון כולו, כאמור לעיל, השיגו תשואה חיובית בשיעורים גבוהים.

קרנות הפנסיה בבריטניה

תשואה שנתית על הנכסים

שנה	נומינלית	אינפלציה	ריאלית
		(באחוזים)	
1977	35.0	12.1	22.9
1978	7.1	8.4	− 1.3
1979	8.3	17.2	− 8.9
1980	25.9	15.1	10.8
1981	11.8	12.0	− 0.2
1982	28.8	5.4	23.4
1983	22.9	5.3	17.6
1984	20.3	4.6	15.7
1985	14.5	5.7	8.8
1986	22.5	3.7	18.8

צ.ט.

מאזני 1986

6.4 מיליון דולר רווח בבל"ל ניו־יורק

הרווח הנקי של בנק לאומי ניו־יורק בשנת 1986 הגיע ל־6.4 מיליון דולר, לעומת 11.1 מליון דולר בשנת 1985 (ירידה של 42%).

המאזן ב־31.12.86 הסתכם ב־2.9 מיליארד דולר (גידול של 2%) וסה"כ האמצעים ההוניים הסתכמו ב־147 מיליון דולר (גידול של 9%).

הירידה ברווחיות בנק לאומי ניו־יורק משקפת, מצד אחד, את הירידה בביקוש להלוואות במשק האמריקני, ואת הירידה החדה בשיעורי הריבית והמרווחים הפיננסיים, ומצד שני את השקעות הבנק במוצרים חדשים ללקוחות כגון כרטיסי אשראי, הלוואות לדיור, ניהול תיקי השקעות ועוד, ושישאו פרי ב־1987 ובשנים הבאות.

בנק לאומי ניו־יורק גייס ב־1986 15 מליון דולר שטרי הון, והיה בכך לבנק הישראלי הראשון המגייס בשוק ההון האמריקאי באמצעות הקצאה פרטית.

לבנק לאומי ניו־יורק 24 סניפים וב־1986 נפתח סניף חדש בעיר וסטצ'סטר ומשרד להלוואות בניו־ג'רסי.

הבנק זוכר ברשת מכשירי כספומט ניו־יורקית, לה 1300 מכשירים לשירות הלקוחות.

התאוששות ברכזי הדרים ועגבניות

תעשיית מוצרי פרי הדר תעבד בעונה הנוכחית 800 אלף טונות פרי, לעומת 600 אלף בעונה אשתקד — מסר עמיחי צור יו"ר המועצה לעיבוד פרי הדר ועגבניות.

בתחילת עונת ההדרים, בנובמבר 1986, חששו התעשיינים כי לא יהיה די פרי הדר לתעשייה לאחר שהמועצה לשיווק פרי הדר הודיעה על הגדלת היצוא. צור מציין, כי היצוא גדל ב־3־2 אחוזים ואילו כמויות פרי ההדר לתעשייה גדלו ביותר מ־10 אחוזים. לדבריו, התעשיינים יכולים לקבל כל כמות של פרי הדר. מחיר מוצרי ההדרים בעלייה.

בסוף 1986 היה מחיר טונה רכז תפוזים מבראזיל כ־900 דולר. השנה עלו מחירי הרכז מבראזיל עד 1,300 דולר הטונה בגלל הבצורת שפקדה את דרום בראזיל באזורים בהם מגדלים תפוזים. בראזיל, שהיא היצרנית הגדולה בעולם של רכז תפוזים, מייצרת 750 אלף טונות בשנה. בישראל מייצרים 70 אלף טונות רכז מכל סוגי פרי הדר. מחודש ינואר 1976 הפסיקה בראזיל למכור רכז, כי המלאי שלה נגמר. עונת קטיף התפוזים בבראזיל מתחילה בחודש יוני (תורף בחצי הכדור הדרומי). המחסור ברכז ברזילאי הביא הזמנות גדולות גם לישראל ואין אפשרות לספק את רובן.

ברכז אשכוליות, אומר צור, ישראל היא הדומיננטית באירופה — 80% מרכז האשכוליות הנמכר באירופה באים מישראל. רכז אשכוליות יקר מרכז תפוזים ב־20 אחוז והמחיר עכשיו הוא יותר מ־1,500 דולר הטונה. לדבריו, חבל שאין אפשרות להציע יותר רכז אשכוליות — אין יותר פרי.

מהנתונים גם עולה, כי שוק הפלחים מוכן לקלוט כל כמות. מחיר הפלחים מצויין — 11 דולר לקרטון. השוק האמריקני פתוח לכמויות גדולות של פלחים, שכן כל המפעלים בפלורידה נסגרו. לא כדאי להם לייצר פלחים בגלל עלות גבוהה של עבודה, שכן ייצור פלחים נעשה בידיים ממש. בשנה שעברה נשלחו לארה"ב 200 אלף קרטונים של פלחים. השנה כבר נשלחו 1 מיליון קרטונים וכמויות נוספות בדרך.

המחיר הממוצע של פרי ההדר לתעשייה נקבע לעונה זו ועומד על 85 דולר לטונה. פרי לפלחים מקבל תוספת של 30 דולר לטונה.

מחיר עגבניות לתעשייה — 61 דולר לטונה

61 דולר לטונה הוא המחיר שנקבע בין מגדלי עגבניות לתעשייה והמפעלים לעיבוד עגבניות. המחיר צמוד לגובה הבריקס (חומר יבש). לפי ההסכם החדש, יקבלו היצרנים תוספת בכל מקרה של עליית מחירים בשוק העולמי. לדברי עמיחי צור יש תקווה לעליית מחירים, שכן מועצת השוק המשותף החליטה לקצץ בסובסידיות של מגדלי העגבניות וכתוצאה מכך יקטנו השטחים באירופה והמלאים יימכרו.

הביקוש יעלה ועמו המחירים. אשתקד ירדו המחירים ל־26 סנט לליברה. לאחר החלטת מועצת השוק המשותף הוחלו המחירים לעלות ויש ציפייה כי לאחר שנתיים של מחירים נמוכים אפשר יהיה למכור רכז עגבניות במחיר מתקבל על הדעת.

המחירים הנמוכים של רכז עגבניות בשוק העולמי הביא לדברי צור לירידה במחיר שקיבלו מגדלי העגבניות לתעשייה. בעונה שעברה שילמה התעשייה למגדלי העגבניות 58 דולר לטונה. שטחי העגבניות ירדו בשנים האחרונות, כתוצאה מהירידה במחירים לחקלאים. בשנת 1984 קיבלו המגדלים 63 דולר לטונה מהתעשיינים, ותוספת ממשלתית נוספת של 3 דולרים לטונה. לכן הגיע היבול ל־280 אלף טונות. ב־1985 הסתכם היבול ב־190 אלף טונות והשנה מצפים ל־200 אלף טונות. צור סבור, שעל עיבוד העגבניות להתרכז בייצור מוצרים מיוחדים, כיוון שאין עתיד לייצור רכז. יש מדינות בהן עלות ייצור רכז עגבניות נמוכה מאוד, בעוד שלמוצרים כמו רכז "פיצה", עגבניות קלופות ועיבודים אחרים, יש שוק ומחיר טוב.

חיים מרגלית

מדיניות מוניטרית במבוי סתום

שלושה, כאשר בנק ישראל הודיע על הורדת שיעורי הריבית על ההלוואות המוניטריות ב־0.4 אחוזים, נקבעה עובדה במשק. הבנק נאלץ ללכת בעקבות וזלק מהבנקים המסחריים, אשר נתנו לו סולם שיאפשר לבנק המרכזי לרדת מהעץ. הבנקים למעשה לא המתינו לבנק ישראל, והחלו בעצמם להוריד את הריבית. הסיבה לכך היתה פשוטה — עודפי הנזילות בידי הבנקים היו כה גדולים, עד שירידת הריבית היתה מחוייבת המציאות.

למעשה, ההתפתחויות בשבועות האחרונים מצביעות על כך שהמדיניות המוניטרית, כפי שהופעלה עד כה על־ידי בנק ישראל, הגיעה לסוף הדרך. הבנקים החזירו את כל ההלוואות המוניטריות לבנק ישראל. כך שאותו "חלון אשראי", אשר משמש זה כמה שנים ככלי העיקרי של המדיניות המוניטרית, חדל כבר להיות אפקטיבי.

בבנק כבר מכירים בעובדה זו ובחודשים האחרונים מתנהלים דיונים רצופים על גיבוש של מדיניות מוניטרית שונה, אשר תבוסס על עקרונות שונים מאלה שיושמו בהתלהבות כה רבה על־ידי הבנק בשנים האחרונות, עם תוצאות דלות כל־כך. כבר לפני שבועיים הסכימו באוצר ובבנק ישראל שהבנק יורשה לנהל מה שנקרא "פעולות בשוק הפתוח", כלומר קנייה ומכירה של אג"ח ממשלתיות מתוך המלאי המוחזק בידי בנק ישראל.

פירושו של דבר, שמעתה הטיפול בנזילות במשק יוטל על אותן פעולות. הן ישפיעו על שיעור הריבית, אך בניגוד למדיניות הקודמת לא תהיה ריצפה לשער הריבית. בבנק ישראל עוד זוכרים את מאות מיליוני השקלים ששולמו בין 1984 ל־1986 כדי "להרים" ריצפה זו. מעתה יהיו הבנקים רשאים להוריד את שער הריבית, וגם להעלות אותה, בהתאם למצב הנזילות ושיקוליהם העסקיים.

השינויים שיבואו בעקבות המדיניות החדשה יהיו הדרגתיים. הם יתרחשו כאשר בנק ישראל יחליט על הצעדים החדשים. [illegible] השינויים הצפויים תהיה הקטנה במרווחים בין שיעורי [illegible] הקרדיטוריים והדביטוריים. זו תהיה תוצאה ישירה של ההתלבטות [illegible] לבנקים להתחרות באמצעות שיעורי הריבית.

אך בעקבות צמצום המרווחים יהיה צורך להסיר את הפיקוח על העמלות שגובים הבנקים עבור השירותים, משום שיהיה צורך להבטיח לבנקים רמת רווחיות מסויימת.

אלא שהשינויים לא ייעצרו שם. הצעד המשלים לאותם [illegible] הנובעים מהשינוי בגישה יהיה לאפשר לבנקים חופש [illegible] בבחירת תיק של נכסים, וגמישות יותר גדולה בפעילות [illegible]. הדבר יכול להתבטא בהגמשת הוראות הנזילות של פקדונות [illegible] ובמתן אפשרות לבנקים להשתמש בסכומים גדולים יותר [illegible] מסוגים שונים לצורך מתן הלוואות.

כל החישובים האלה של בנק ישראל מתבססים [illegible] שהתחרות בין הבנקים תגבר. זהו התנאי היסודי לניסיון [illegible] לשוק הכסף לפעול בתנאים חופשיים יותר מאשר עד כה. [illegible] היא, שכבניסתו של צדיק בינו לבנק לאומי תרחוק את המערכת [illegible] זו.

כאמור, בבנק ישראל אומרים שהשינויים הם בלתי נמנעים בעקבות המבוי הסתום אליו נקלעה המדיניות המוניטרית. אך שמלת המפתח היא עדיין זהירות. התנאים של שוק הכספים [illegible] של "ליברליזציה" היא תופעה לא מוכרת במשק. הבנקים [illegible] המוניטארית יצטרכו עוד להתרגל אליה.

אילן אבנר

שחל: חברות הדלק נוהגות כקרטל
חברות הדלק: השר נוהג בחיפזון

יש הסכם על מבנה המחירים של הדלק, עליו חתומים הממשלה ושלוש חברות הדלק המשווקות אותו לצרכנים. שר האנרגיה והתשתית משה שחל לבדו אינו יכול לשנות את ההסכם. על ההסכם חתומים בשם הממשלה שר האנרגיה והתשתית, והחשב הכללי, המייצג את האוצר. כל עוד החשב לא הביע דעתו, אין תוקף להכרזות שחל על רצונו לשנות את מבנה המחירים — אלה הן מקצת מהטענות של עו"ד ד"ר מישאל חשין, היועץ המשפטי המיוחד של חברות הדלק במכתב ששיגר השבוע לשר האנרגיה, שהחל להפעיל צעדים ראשונים ברפורמה בשוק הדלק. העתקים מהמכתב נשלחו לראש הממשלה, ממלא מקומו, שר האוצר ובעלי־עניין אחרים.

בשיחה עם עו"ד חשין הוא מלא תמיהה על הופעת השר ב"מבט" ביום שלישי האחרון, בה הגיב בזעם על מכתבו. עו"ד חשין לא היה מוכן לפרט תוכן מכתבו. עם זאת, הוא אמר כי המכתב מנוסח בלשון קרה של עורכי־דין ולכן אינו מבין את הבהילות בתגובת השר, שכן במכתבו יש דרישה כי הנושא יידון בישיבת הקבינט הכלכלי.

דובר משרד האוצר, יצחק פיינברג, אמר כי טרם ראה את מכתבו של עו"ד חשין ואינו יכול להגיב על חלקו של החשב הכללי באוצר בהסכם המחירים של הדלק.

שחל מגיב ברוגז

במשרד האנרגיה השיבו, כי לדעתם המידע שנמסר על־ידי חברות הדלק לידי היועץ המשפטי המיוחד איננו מדוייק, כבודו של החשב הכללי במקומו מונח, אך לא ידוע להם שמו"מ לקביעת מחירי דלק לצרכנים מתנהל עימו. הם סבורים, כי במכתבו של עו"ד חשין יש משום טעות. פניית עו"ד חשין לא תמנע משר האנרגיה מלבצע את הרפורמה עליה הכריז והודיע פעמים רבות מאז החל לכהן בממשלה. נמסר, כי לאחר שקיבל את המכתב פנה השר למבקר המדינה ובקשו לבדוק האם אין בהתאגדות שלוש החברות נגד הרפורמה משום פעולה קרטלית העומדת בניגוד לחוק. מאחר שבוטלה תחרות השוק בין החברות, אין זה מובן מדוע החברות מנסות להופיע כגוף משפטי אחד בעל אינטרסים זהים. השר ביקש כי המבקר יבדוק גם מי הם בעלי המניות של חברות הדלק. האם אין שליטה מונופוליסטית באמצעות בעלי המניות.

כן ביקש מהמבקר לבדוק את [illegible] חברות הדלק בתחומים כלכליים שלא [illegible] הדלק, והאם אין בכך כדי להעמיס על [illegible] עלויות נוספות. הוא גם רוצה לדעת מה [illegible] השכר של מנכ"לי חברות הדלק, ומהם [illegible] הוצאותיהם, מתוך הנחה שהממשלה [illegible] לחברות הדלק על בסיס קוסט פלוס.

השר פנה לחברות הדלק וביקש כי [illegible] את מאזניהן לציבור, ואת גובה [illegible] שמקבלים עובדי החברות, כדי להבין [illegible] המניעים האנטיים העומדים מאחורי התנגדותן לרפורמה שהוא מציע. השר אמר ב"מבט", כי הוא שוקל הקמת חברה [illegible] נוספת ובכך הוא יניע את שלוש [illegible] הוותיקות להתחשב בצעדיו.

אחד מראשי חברות הדלק, אריה [illegible] מנכ"ל חברת הדלק הממשלתית "פז", [illegible] חברות הדלק הן בעד הרפורמה ומסכימות [illegible] מטרותיה, כמו ייעול משק הנפט, [illegible] מעורבות הממשלה והרחבת התחרות [illegible] מרכיביו השונים. הוא חולק על [illegible] מהצעדים של הרפורמה שיחדירו את [illegible] וכל זאת משום שהשר שחל נוהג בחי[פזון]. רפורמה במשק כה חשוב כדלק [illegible] להיעשות במתינות תוך בחינת הצעדים [illegible] לדבריהם. שחל נחפז ולכן החלה [illegible] שתזכה להדים בימים הקרובים.

חיים מרגלית

מבזקים כלכליים

■ בקבוצת הטקסטיל "לודזיה רוטקס" התקבלה בימים אלה הזמנת יצוא מארה"ב בהיקף של כ־1.5 מיליון דולר. מהחברה נמסר, כי זו הפעם הראשונה שבמסע מכירות אחד מתקבלת הזמנה בהיקף כזה. עיקר הפריטים נרכשו על־ידי רשתות אופנה מובילות בארה"ב, ב"מייסיס" ו"ברוקס" וכוללו בעיקר חולצות מיזע, מכנסיים וחצאיות.

■ מחזור המכירות של קונצרן "גבור־ספורטנה", לשנת 1986 היה כ־54 מיליון דולר, עלייה של כ־20% לעומת שנת 1985. בה היה המחזור 45 מיליון דולר. 12.8 מיליון דולר היו מכירות המיועדות ליצוא — מסר חיים רוזנר, מנכ"ל החברה. תחזית המכירות לשנת 1987 היא כ־60 מיליון דולר. סה"כ נמכרו בשנת 1986 כ־60 מיליון זוגות גרבונים. כ־19.5 מיליון זוגות תחתונים וגופיות, כ־4.6 מיליון זוגות גרבי ספורט ו־4.6 מיליון זוגות גרבי גברים.

■ מיתקן בדיקה הידראולי למערכת המעצורים של מטוס ה"אף 16" יוצג לראשונה בתערוכת "טכנולוגיה 87" שתיערך בחודש מאי במרכז הירידים בתל־אביב.

מערכת הבדיקה, המסוגלת לבצע גם בדיקות של אביזרים הידראוליים אחרים, מורכבת ממנועים חשמליים, משאבות לחץ, שסתומים ואלמנטים נוספים. בתוך המערכת ההידראולית משולבת מערכת אלקטרונית המיועדת לבדיקת עמידות. המערכת פותחה על־ידי חברת "י. ביכאס" מתל־אביב.

■ החל מ־23.4.87 תונהג שיטת מסחר חדשה בבורסה. שיטת המסחר הדו־צדדי ("המשתנים"). בנק דיסקונט נערך על מנת לאפשר ללקוחותיו להשתתף באופן פעיל ויעיל במסחר. כל מוקדי ההשקעות בבנק יצויידו במחשבים אישיים שיאפשרו לקבל מידע בזמן אמיתי לגבי המתרחש במסחר ולהגיב בהתאם. לקוחות הבנק יוכלו לדעת על ביצוע ההוראות באמצעות מחשבים אלה מיד עם ביצועם.

■ החל מהיום ירדו שיעורי ריבית [illegible] בחשבונות עו"ש וחח"ד בבנק [illegible] הריבית הבסיסית (הפריים) בחשבונות [illegible] תהיה 27% לשנה, שהיא ריבית אפקטיבית [illegible] 30.32% לשנה. ריבית החריגה תעלה [illegible] לשנה. בחשבונות מקבלי משכורות [illegible] מקצועות חופשיים תהיה הריבית החל [illegible] לשנה, שהיא ריבית אפקטיבית של [illegible] לשנה.

מכתבים לעורך הכלכלי

מי הם החוטאים?

הוויכוח שלך עם כדאהרון (על המכתב 6.4) הוא לגיטימי בהחלט ואולי יותר מזה. [illegible] שלא הבנתי זאת הערת ה"אגב" שלך.

פישפשתי בתוך החטאים של [illegible] הקיבוצית, החל ממלחמת ששת הימים [illegible] לקו הירוק) ועד היום, ולא אכחד כי [illegible] הרבה — אך חטא זה לא מצאתי. [illegible] תהיה מוכן להאיר את עיני למה [illegible]

מגדל־שרל, [illegible]

הערת העורך: נאמר שם "התנועות ההתיישבותיות [illegible] הכוללות את תנועת המושבים. [illegible] לישובים שהוקמו בבקעת הירדן [illegible] הגולן, המהווים המאגר הגדול [illegible] חובות בריבית גבוהה.

מזווית אחרת

רביב על הצוואר

● הצעות ועדת ההיגוי להבראת המושבים אינן מושלמות

מי שניחש שהכותרת מתייחסת אל ד"ר שמעון רביב, אליו נשואות עיני המושבים, צודק. את התמריץ להתייחס לנושא העדין סיפקו לי שני פיטים: של ראיון עם ד"ר רביב שפורסם במדור זה, והמסמך המקורי של רביב, מאוקטובר 1986, ההדהד היום שמעוררים שני פרסומים אלה אינם מרנינים.

הדבר הראשון שצריך לציין הוא, כספק אם היה זה מן התבונה למנות את ד"ר רביב למשימה העדינה של הצעת פתרון לבעית המושבים. אין כאן, כמובן, משום רצון להטיל דופי בכישוריו או טוהר כוונותיו של שמעון רביב. הבעיה נובעת מכך שהסוכנות היתה זו שכנתה את מערכת המושבים הנתונים היום בסכנת התמוטטות. היא גם עשויה להפסיד כסף רב. אם לא תוכל לגבות חובות מן המושבים. טבעי, לפיכך, שהסוכנות תשאף להטיל את מירב העסקה על שכם הממשלה. ד"ר רביב, המחזיק בתפקיד השני בחשיבותו בסוכנות, צריך להיות מלאך כדי לבודד את עצמו לחלוטין משיקולים סוכנותיים, ואסור להעמיד אדם בניסיון כזה.

יתירה מזו, אין גם כיום שום סימן להחלפה של רשת המושבים, רענן וייץ, או יורשיו במחלקת ההתיישבות של הסוכנות, מבינים שהארגון המושבי, במתכונתו הנוכחית, הגיע לקצה הדרך וכי יש להשתית את צורת ההתארגנות על נכסים שונה. גם בעניין זה נדרש רביב להעצמות נפש שמעטים נחנו בהן. לפיכך, הוא הושם במצב כבלתי אפשרי.

משפטים מסורבלים

אחד הסימפטומים של הדילמה בה מצא עצמו רביב הוא מידת אי־הבהירות במסמך שהגיש לראש הממשלה. המסמך גדוש במשפטים מסורבלים עד כדי כך, שלעתים לא ברור אם הדברים כתובים עברית. למשל: "המחזיקה של חוב תיע־זה בקומבינציה של מקור עם סבסוד ריבית מצד אחר. לחוב פרוש בהתאם לכושר התשלום של האגודה, ולהלוואה צמודת מאידך, הצוברת ריבית מסחרית המנוחקת רק לאחר זמן קצוב ועמידה בכל התנאים, או לחילופין, במקרה של הפרת הסכם, עומדת בכל היקפה לפרעון מיד באמצעים משפטיים וכו'". אתם מבינים מה כתוב פה? הנני מודה שאני לא.

משפט "פוליטי" מהסוג ששמעון רביד לא יכול היה להתחמק ממנו הוא זה: "אך ברור הוא, שאם לאגודה בת 60 החברים יש 20 או 25 בעלי־חוב ענק (העברית במקור — י.פ.) שאין שום סיכוי לגבותו, הרי אין טעם בהתייחסות לאגודה כזו כאל יחידה עצמאית העומדת בפני עצמה". הוועדות האזוריות תצטרכנה איפוא לבנות את כושר התשלום של האגודה כפי שנאמדים מיכולת התשלום של הפרטים המרכיבים את האגודה". אז מה, מפרקים את האגודה או לא? ואיך "בונים" כושר תשלום? האם הכוונה היא שיתחשבנו עם כל מושבניק? ואם כן, האם זה יגמר במחזור החיים הנוכחי של חברי הוועדות?

אין לי לא היכולת ולא הכוונה לכתוב דו"ח חלופי. יש עמיתים שהתמחו בקואופרציה ויכולים לתרום הרבה יותר בעניין הנדון. אבל יש דברים שכדאי להבהיר, אם רוצים להבין על מה הוויכוח.

מקורות המשבר

הדבר הראשון שיש להבהיר הוא, שהמשבר במושבים נוצר משני מקורות. הרכיב הראשון הוא חוב המושבים לארגוני הקניות. ארגונים אלה החלו את חייהם בפעילות קואופרטיבית בשלושה מישורים: אספקת תשומות למושבים, שיווק התוצרת וגיוס אשראי. לענייננו, חשוב התחום האחרון. הארגונים קיבלו אשראי אומנם יקר, אך זול באופן יחסי מספקים ומבנקים, בהנחה שמאחורי הארגונים עומדת מערכת כלכלית שגודלה מקטין את הסיכון שבאשראי, ולכן ניתן להלוות יותר בזול. המלווים גם סמכו בוודאי על כך, שאם יגיעו מים עד נפש לא תעמוד הממשלה מנגד. אבל שיקולים כאלה אינם מיוחדים למגזר המושבי. מכל מקום, למושבניק הבודד יש שיקולים שונים, וכשמחיר האשראי נמוך, הוא לווה יותר ומשקיע בפרוייקטים עם תשואות נמוכות יותר. יתרה מזו, אותו האשראי העומד לרשות המושבניקים גם למטרות תצרוכת (כגון הרחבת דירה, קניית מכונית וכו'). תוצאה — רמת חיים עולה בכמהירות גדולה ממה שהיקף ההכנסות מאפשר לתמוך בה. נוצר, איפוא, מצב בו מושבים לא יכלו לפרוע את החוב לארגוני הקניות, ולפיכך אין האחרונים יכולים לפרוע את חובם לספקים ולבנקים.

אין בסיס לביקורת

בנקודה זו כדאי להעיר, שהתיאור הזה משמיט להלוטין את הבסיס מן הביקורת שמשמיעים דוברי הליכוד. אלה דורשים שהכסף יינתן ישירות למתיישבים, ולא לארגוני הקניות. אין הם ראשונים בעניין זה: דרישה כזאת הועלתה גם ע"י יעקב גדיש בהיותו הממונה על התקציבים. הבעיה היא, שמתן הכסף למתיישבים לא יפתור את בעית החוב שלהם לארגוני הקניות, וכך לא יוכלו גם הבנקים לקבל את כספם. יש אומנם גם ספק רב אם יש לתת את הכסף לארגוני הקניות, שכן לא ברור מה אלה יעשו בו. אך מתן הכסף ישירות למתיישבים בוודאי לא יפתור את הבעיה. זו איננה מתמצית בשאלה על חשבון מי רישום החוב, אלא למי חייבים את הכסף. התשובה היא, ברוב המקרים — לבנקים. המושבים וארגוני הקניות (ולא רק הם) הם הברזול והארגנטינה של הבנקים הישראלים.

המקור השני לבעיית החוב קשור בארגוני הקניות עצמם. אילו נשארו הללו במסגרת הראשונית שלהם, לא היתה בעית החוב נמנעת, אבל היא היתה קטנה יותר. בפועל, התרחבו הארגונים לתחומי פעילות נוספים, שעיקרם הקמת מפעלים אוזוריים. אלה כללו בתי־אריזה, אסמים, משחטות ובמקרה אחד בית־כבד. אילו הוקמו המפעלים הללו על בסיס מפוקח של תחשיבים כלכליים, היה נמנע חלק הגון מן המשבר. אלא שהמניע להקמתם לא היה כלכלי בעיקרו. הכוונה היתה להקים אימפריות שכוח פוליטי בצידן. ארגון קניות רב־פעילות מקנה כוח לעומד בראשו, וכך הוא גם מהווה תחנה אפשרית בדרך לכנסת. תוצאה — במרבית המקרים סובלים המפעלים הגרועים מעודף קיבולת כה גדול, שאין שום סיכוי לכסות את עלותם ביום מן הימים. שאין שום סיכוי לכסות את עלותם ביום מן הימים.

שיבוש במבנה הקואופרטיבי

וכעת לשורש העניין: האמת היא שמה שעמד למבחן, ולא עמד בו, לפחות בחלק מן המושבים, הוא עקרון הקואופרציה. במבנה הקואופרטיבי יש שיבוש של תמריצים. אם המתיישב יכול ללוות מן המושב סכומים שאינם מוצדקים, על־פי מה שיוכל להחזיר למושב מהכנסתו — יש סכנה שהמתיישב לא יקפיד על משמעת עצמית מספקת ויסתבך. אלא שכאן נעוצה הבעיה, שכן לא המתיישב הבודד הוא המסתבך, אלא המושב, ולבסוף ארגון הקניות. מכאן נובעת מסקנה מרחיקת־לכת: הסדר האשראי המרוכז המוצע ע"י ד"ר רביב לא יפתור את הבעיה. יתר על כן, הדו"ח שלו אף לוקה בסתירה פנימית, שכן בד בבד עם הנהגת אשראי מרוכז, מציע הדו"ח את הגבלת תחולתה של הערבות ההדדית. יוצא איפוא, שבנק לא יוכל להסתפק בבחינת מצבו הכספי של המושב בכללותו. הוא יצטרך לבדוק את מצבו של כל מתיישב כשלעצמו. אם בדיקה כזאת תעלה במושב פלוני מתיישב בעייתי, לא יוכל כל המושב לקבל אשראי, מחשש שהמתיישב האמור יסכן את המושב. אבל זו הרי ערבות הדדית למהדרין.

משמעות העניין היא, שהמבנה הנוכחי מסורבל והמונח מבנה מכוון לסוג הקיים של קואופרציה. זו הנקודה בה אני מגיע לקצה כישורי בנושא זה, שכן איני יודע אם יש מבנה קואופרטיבי שיוכל להשאיר את צורת המושב בעיקרה על כנה. המשימה היא למצוא מבנה תמריצים שיכריח כל מושבניק, במסגרת הקואופרטיבית, לעשות חשבון־נפש של יכולתו ולא לחרוג ממנה. בעולם הפרוע של שוק חפשי התמריץ הוא ברור — לא תתאפק, אז אתה מסתכן בהתרוששות. כלומר, אפשרות המקל מרתיעה מגזר מוגזם. האפר לארגן הסדר חלופי במושב?

מאת ד"ר יקיר פלסנר

טור החדשות

בנק ישראל מוריד הריבית אך סופג את הנזילות

בנק ישראל הוריד את ריבית החובה על ההלוואות המוניטריות שהוא מעמיד לרשות הבנקים החל מהיום. מבנק ישראל נמסר, כי הורדה זו בריבית באה על רקע האטה צפוייה בקצב עליית המחירים בתקופה הקרובה.

במקביל להורדת הריבית על ההלוואות המוניטריות מוריד בנק ישראל את ריבית הזכות שהוא משלם על הנכסים הנזילים המוחזקים אצלו ב־3% (על בסיס שנתי).

כן מצמצם בנק ישראל את הגרעון המוכר על פקדונות בבנקים [illegible] וכזכור, ניתן הגרעון המוכר במקביל להעלאה האחרונה בריבית. פעולה זו באה להקטין את עודפי הנזילות, שנצברו בחודש האחרון בבנקים, במגמה למנוע הרחבה מופרזת באשראי.

להלן שיעורי הריבית החדשים (באחוזים על בסיס שנתי):

ריבית על תלונות האשראי	עד־8.4.87	מ־9.4.87
הלוואה מוניטרית רגילה	34	30
הלוואה מוניטרית מיוחדת	37	33
הלוואה מוניטרית לבנק הבודד	40	35
ריבית על הנכסים הנזילים		
מדרגה (1)	0	0
מדרגה (2)	31	28
מדרגה (3)	31	28

הצעה למורטוריום למושבי הגולן והבקעה

ב־49 ישובי הגולן והבקעה מצויות 1883 יחידות משק. ההובות הישירים והעקיפים של ישובים אלה הגיעו ב־30 בספטמבר 1986 לסכום של כ־370 מיליון ש"ח נתונים אלה הונחו על שולחנה של ועדת ההיגוי העליונה לנושא המושבים בראשותו של ד"ר שמעון רביד.

ועדת רביד מצאה, כי כושר ההחזר הכנתי של ישובי הגולן והבקעה הוא כ־25 מיליון ש"ח לשנה. לפיכך, כושר ההחזר במסגרת פריסת חובות ל־15 שנה, כולל ריבית צבורה של 7%, מגיע לכ־200 מיליון ש"ח, נותרה יתרה שאין לה כיסוי, בהיקף של כ־130 מיליון ש"ח. לכן הוועדה הגיעה למסקנה כי יש לישפר את תנאי הפריסה ל־20 שנים.

ועדת רביד מציעה לממשלה לאשר מורטוריום זמני לחובות הייישובים ברמת הגולן ובקעת הירדן, כדי להגיע להסדר עם הנושים. עם זאת הרגישו בוועדה, כי הבטחת פיתוח נוסף בשני האזורים היא בעלת חשיבות רבה ולא פחותה מהסדר עם הנושים ומסיבה זאת הם מבקשים פסקיזנין.

כן ביקשה הוועדה מ־משרד האוצר אישור שיאפשר לחטיבת ההתיישבות בסוכנות הקצאה של 100 מיליון ש"ח ואישור נוסף לפריסה של כ־200 מיליון ש"ח ל־20 שנה כ־7 אחוזי ריבית.

חיים מרגלית

תפוסה מלאה בבתי המלון בפסח

מדיווחים של בתי־מלון ברחבי הארץ מסתבר, כי בחול המועד פסח השנה תהיה התפוסה בהם גבוהה ביותר, במרבית המקרים — 100%.

מסקר שערכה המחלקה לשיווק תיירות בהתאחדות המלונות בישראל עולה, כי גם באזורים שבהם חלה בחודשים האחרונים ירידה ניכרת בתפוסה הביא הפסח להתאוששות. המלונאים מקווים, כי תנועת התיירים והישראלים תימשך בקצב דומה גם לאחר החג.

בירושלים תהיה התפוסה בחג בשיעור של 95%־100%. כאשר לקראת סוף חג הפסח, מועד בו יחול חג הפסחא הנוצרי, ישנה כבר הרשמת־יתר לחדרי המלון בעיר. כ־80% מהלינות בבתי המלון בבירה בפסח השנה הם של תיירים. בתל־אביב התפוסה במרבית בתי המלון היא 100%. גם כאן, מרבית האורחים, קרוב ל־90%, תיירים.

בחיפה המלונות מלאים. כ־70% מהאורחים הם תיירים מחו"ל. באילת, שבה זה זמן רב קשה להשיג חדר במלון. כל המלונות מלאים בתפוסה של 100%, כ־60% מהלינות של ישראלים ורק כ־40% מהאורחים הם תיירים מחו"ל.

בטבריה — תפוסה של 90%־100%. כאשר החלוקה בין תיירים לישראלים נופשים שווה פחות או יותר. בנתניה, שסבלה משבר קשה בתיירות בעונת החורף, המלונות יהיו מלאים בפסח. כ־80% מהלינות הן של ישראלים נופשים. באשקלון התפוסה היא 90%־80% וגם כאן מרבית האורחים הם ישראלים. כ־60%. בנהריה תפוסת המלונות בפסח תנוע בין 90% ל־100%, 80% מהלינות תיירות פנים. בבתי האירוח של הקיבוצים התפוסה בחג מתקרבת ל־100%, מחציתם ישראלים ומחציתם תיירים מחו"ל.

לדברי מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, תנועת התיירים המתגברת לישראל היא ההוכחה הטובה ביותר שרמת המחירים בישראל לתיירים היא סבירה ומאפשרת לתיירים מכל הרמות לבוא ולבלות בארץ.

גלגלי הבורסה

מחזור גדול ועליות שערים

בשוק המניות עלו אתמול 102 ניירות לעומת 108 שירדו ו־122 שנשארו בלי שינוי, תוך מחזור גדול של כ־30 מיליון ש"ח. הביקושים למניות הפשטות סלקטיביות נמשכו אתמול, בהשפעת סכומי הכסף הגדולים הזורמים מן הציבור ובאמצעות קרנות הנאמנות. במניות ההסדר היה עודף ביקרש של 1.5 מיליון ש"ח ותשואותיהן השנתיות נער בקרבת 17%. על המסחר באג"ח השפיע הידיעה שלראשונה, לאחר תקופה ארוכה לא ינפיק בנק ישראל ביום ד' השבוע שום סדרה חדשה של אג"ח.

בשוק איגרות החוב היה עודף ביקוש של 5 מיליוני ש"ח בצמודות למדד. בנק ישראל מכר כ־3 מיליוני ש"ח. בצמודות לדולר היה איזון בין הביקושים לבין ההיצעים.

הציבור השקיע אתמול בקרנות הנאמנות 16.5 מיליון ש"ח.

המטבעות ירדו אתמול ב־0.03%, ל־1.6786 ש"ח. בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.25%, ל־1.6078 ש"ח. הדולר נוסעים היה 1.9044 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.58 ל־1.59 ש"ח.

במניות ההסדר היו יותר עליות שערים — בין 0.4% (אי די בי רג') ל־1.1% (מזרחי) ו־45 הפועלים למוכ"ז עלו ב־0.9%.

בפועלים ע"ש היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשער.

במניות הבנקים המסחריים שמחירן להסדר עלו (ב־%): אוה"ה — 2.9; הספנות 0.1 — 2.7; הספנות 0.5 — 4.9. לעומתן ירדה פי כי ב־0.6%. למניות הבינלאומי היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשערן.

במניות החופשיות בלטה העלייה ב־15% במניות מ.ל.ל. 1, ב־10% עלו: רפק, מלונות דן, סהר החוק' 5, פראויל ב'. לעומתן ירדו ב־10%: אמגונים 1, מורגן 1, מלט 1. דרוקר 5 ירדה ב־10.1%. ביום המסחר הראשון אחרי פרסום הדו"חות הכספיים עלו ב־%: ספנות 0.1 — 8.2; ספנות 0.5 — 6.9; קרור 0.1 — 4.4; ערובה 0.5 — 1.4. בערובה 0.1 ובקרור 1 היו היצעים, שנקלטו ללא שינוי בשעריהן.

בשוק איגרות החוב הסתכם המחזור ב־7.6 מיליון ש"ח, מזה 1.2 מיליון ש"ח בסוג "שגיא", 1.8 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.96% ל־2.52% והתשואות השנתיות בין 26.15% ל־34.5%, תוך מחזור של 7.3 מיליון ש"ח.

"צים" הודיעה על גידול מרשים ברווח הנקי שלה, מכ־2 מיליוני ש"ח בשנת 1985 לכ־25 מיליון ש"ח בשנת 1986. יתרת ההפסדה פחת מ־98 מיליון ש"ח בסוף 1985 ל־73 מיליון ש"ח בסוף 1986.

"הכשרת הישוב" הודיעה, שמתנהל מו"מ בדבר מכירת זכויות במלון השרון. ערך ההשקעה של מלון השרון בספרי "מלונות הכשרת הישוב" מסתכם ב־2.7 מיליון ש"ח. "מלונות הכשרת הישוב" מחזיקה ב־72.6% ממניות חב' מלון השרון. "מלונות הכשרת הישוב" הינה בבעלות מלאה של חברת הכשרת הישוב.

"הפניקס הישראלי" הודיעה בדבר מכירת מניות "הפניקס" מ"אליהו חברה לביטוח" לחברת "נכסי שלמה אליהו", שתמורת העסקה הסתכמו ב־9.6 מיליון ש"ח.

"גלי זוהר" הודיעה, שרואה החשבון של החברה התפטר. ובמקומו מונה יגאל ברייטמן כרואה החשבון של החברה. רואה החשבון הקודם, אליהו יפה, התפטר עקב חילופי הבעלים בחברה.

חברת שניידר הודיעה על מו"מ מתקדם עם חברה גדולה בצפון אמריקה למכירת עצים נגסיים (עץ הבקבוק) בהיקף של כמיליון דולר לשנה. בכוונת הצדדים לחתום על חוזה בשבועות הקרובים. במסגרת עיסקה זו הוזמנו כבר עצים נגסיים בהיקף של כ־150 אלף דולר להספקה בחודשים הקרובים. כן מסרה החברה על ביצוע מכירות בהיקף של 500 אלף דולר באירופה ובישראל בתקופה שבין אוקטובר 86 ומארס 87. צפויות מכירות ב־3 החודשים הקרובים באירופה ובישראל בהיקף דומה. לעיסקאות אלו תהיה השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של החברה.

חברה לפיתוח מיזודו של מרכז הקבלנים הודיעה, שואב סוקולובסקי התפטר כחבר מועצת המנהלים שלה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

אלחנן הורוביץ

"אלביט" רוכשת בחזרה יחידות המו"פ שמכרה לציבור

חברת "אלביט" יוצאת במכרז לציבור לרכישת יחידות המו"פ שנמכרו על־ידה ב־1985. החברה החליטה על צעד זה, של רכישה בחזרה של יחידות המו"פ שבע שנים לפני המועד עליו התחייבה. לאור שינוי מדיניות האוצר והפסקת הנפקות המו"פ שהיו אמורות לשמש כלי מרכזי למימון המחקר והפיתוח התעשייתי המיועד ליצוא.

נשיא חברת "אלביט", עמנואל גיל, מסר כי יחידות המו"פ, שערכן כיום בשוק הוא 1.92 דולר ליחידה יירכשו מהציבור המחזיק בהן במחיר מיכרז הנע בין 2.15 ליחידה ל־2.30 דולר ליחידה. הדיווידנד הצפוי בחורש יוני יעמוד על כ־15 סנט ברוטו ליחידה, שהם כ־12.8 סנט נטו, שכמובן לא ישולם למשקיעים שיענו להצעת הרכש.

הצעת הרכש תהיה פתוחה לציבור המשקיעים בין 10 ל־30 באפריל והיא תתבצע באמצעות חברי הבורסה. "אלביט" תרכוש את כל כמות היחידות אשר תוצענה למכירה עד למקסימום של 3.4 מיליון יחידות, מתוך 3.8 מיליון היחידות שנמכרו לציבור.

צעד זה של "אלביט" אושר ע"י הרשות המוסמכת והבורסה ונעשה על דעת הנאמן לאיגרות החוב.

גיל ציין, כי רכש יחידות המו"פ בסכום של כ־7.5 מיליון דולר ייעשה ע"י שימוש במקורות עצמיים של החברה, בלי שהדבר ישפיע לרעה על מצבה הכספי.

■ ממשלה אשר אינה מקטינה בפעולותיה, את תנאי אי־הוודאות, ואשר מצמצמת את יכולת ההערכה והחיזוי אשר להתפתחויות הכלכליות־משקיות, פוגעת ביוזמות ומבריחה יוזמים למדינות אחרות — אמר פרופ' יצחק אדיג'ס בכנס המועצה לתכנון לאומי שבמשרד הכלכלה והתכנון. לדבריו, העדר יציבות כלכלית, עד כה, מסביר במידה מסויימת את תופעת הירידה מן הארץ.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון | כובשים נאורים

„מעולם לא יריתי בפיל" — שני מערכונים מאת ורקור ואורוול בתיאטרון נוה-צדק

פטר גדיש (מימין) ועמי כץ ב„מעולם לא יריתי בפיל" – האם יש כובש נאור

מאת יוסי ונונו

„אין לך אנשים בורדים יותר מאנשים ששולטים, וכשאנשים בורדים הם מסוגלים לכל דבר". נשמע מוכר. כמעט יום-יומי: אלא שאת המשפט הזה אומר קצין גרמני, שפלש לקירות כפר בצרפת ומשבש את החיים המשובשים ממילא של פרופסור צרפתי ובת אחיו. לעומתו הקצין האנגלי, סיפור אחר, לא כל-כך מעוניין לשלוט. „אין לי שום זכות שבעולם לתת לך פקודות", הוא צועק על נושא כליו הבורמזי.

שני מערכונים, שני עולמות ואותה דילמה: האם אפשרי בכלל דו-קיום בין שולט ונשלט והאם אפשרי כובש נאור. רניאלה כרמי („הפיצוץ ברחוב אהלן") עיבדה את סיפורו של ורקור, „שתיקת הים". ואת מאמרו של אורוול, „להרוג פיל". עיבוד רחוק, עסוק במקומות אחרים. ועם זאת ההשוואות בלתי-נמנעות, נעשות כמעט אוטומטית במוחו של הצופה.

המערכון הראשון מספר, כאמור, על קצין גרמני, נאור כביכול, מוסיקאי, עם יחס אמביוולנטי לכל מה שמריח צרפתיות. „תמיד אהבתי את צרפת", הוא אומר לפרופסור הצרפתי חוקר הספרות, וכמקביל משתלט על הבית. כל נסיונות ההתקרבות שלו נתקלים בשתיקתה של בת האח. מצוקותיו של הקצין הולכות ונחשפות עם כל שתיקה או נסיון התקרבות, המציגים אותו באור מגוחך, אבסורדי. „גדלתי בכפר בדיוק כמו שלכם", הוא מספר ברגע נוסף של נסיון ליצור קשר. בחוץ נשמעות יריות. „זה בטח מטווח", אומר הקצין. „איך אפשר להיות בטוח שזה מטווח?" עונה לו הפרופסור. הוא אדם תרבותי, מכיר ספרות. „לגרמנים יש גתה", הוא אומר „ולאנגלים שקספיר ורק לצרפתים יש בודלייר, וולטר, רסין, מולייר, כל כך הרבה, שקשה לבחור". צרפת וגרמניה נועדו לדעתו להינשא, אבל לפני כן צריכים הגרמנים להיכנס לצרפת חבושים בכובע פלדה. הוא מרבה לדבר, מנסה לכסות במילים על המבוכה: מתעקש להשוות את מצבו לאגדה על „היפה והחיה". „גם לחיה יש נפש שמתגעגעת", הוא אומר לנערה השתקנית. „אילו רק רצתה היפה". אבל היפה מתעקשת לשתוק. הוא נכנס לחדר בתירוץ שאצלו קר, יושב ומרבר מול התנור. בחוץ שורפים ספרים. יחסי התלות, מסתבר, הדדיים. כשהוא נוסע לפאריס הם מתגעגעים אליו. הוא חוזר ומודיע שמימש את זכותו לנסוע להילחם בחזית הרוסית. „אני שמח שגרתי בבית הזה", הוא אומר להם. „רציתי להודות לכם על הכל".

מצבו של הקצין האנגלי, במערכון השני, שונה במקצת. הוא עילג יותר, פחדן, אין בו הכוח של הקצין הגרמני והוא גם אינו רוצה בו. כל מה שהוא רוצה זה לחזור הביתה בשלום. אלא שהטלפון תופס אותו אורז והוא נשלח לצוד פיל שמשתולל. יחד איתו משרתו הנאמן, בן המקום. בשטח, בשדות האורז של בורמה, מתהפכים היוצרות. הארון זקוק למשרת ותלוי בו, אבל המשרת מעדיף להישאר משרת וכשניתנת לו ההזדמנות לירות באדונו הוא מוותר עליה. הקצין מתגעגע לאשתו שבאנגליה. בינתיים מסתפק בנושא הכלים. „למדת לבשל כמו אשה נאמנה", הוא אומר לו. ככל שמתארכים החיפושים הולך הקצין ומאבד את עשתונותיו. „אולי גייסו אותך לחסל אותי", הוא צועק על משרתו. „כל הסיפור על הפיל מעשייה מצוצה מהאצבע. אני הייתי הפיל, אני היער האמיתי".

שולי כהן, הבמאי, בחר לביים כל מערכון באופן אחר, מבחינת התפאורה, התלבושות ובמיוחד המשחק. הסיפור הראשון מבוים כמו סרט שחור-לבן אילם, קצב איטי, רומנטי, מתמשך, עם הרבה שתיקות ומוסיקה וסצינות ללא מילים. הסיפור השני בנוי כמו קומיקס, בדיחות סלפסטיק, מהיר, קצבי, גרוטסקי כמעט. השחקנים: עמי כץ (קצין גרמני, משרת) פטר גדיש (פרופסור, קצין אנגלי) וחוה אורטמן אלקיים (בת האח). במערכון השני מצטרף מאיר גבאי בתופים. למוסיקה, שכתב אלדד לידור, יש במערכון השני תפקיד כמו לשחקן נוסף. לערב קוראים, אגב, „מעולם לא יריתי בפיל" והוא בא אחרי תקופה די ארוכה של שתיקה מצד תיאטרון נווה-צדק, שזכה בזמן האחרון לשיפוץ האולם הגדול, שיהיה נוח לשבת למי שהדילמות בהצגה יישמעו לו מוכרות מדי.

מקבץ מוסיקה

ביצוע בכורה ל„היות היופי"

מאת דוד אור

ערב מעניין מארגן עוזי ויזל במוזיאון ת"א. ביצוע בכורה ליצירת המלחין הגרמני הנודע הנצה. החוגג בימים אלה את יום הולדתו ה-80. זוהי קנטטה בשם „היות היופי", לפי שיר של רמבו והיא כתובה להרכב מיוחד. סופרן קולרטורי נבל ו-4 צ'לים.

תפקיד הסופרן הקשה לביצוע, בוצע על-ידי אווה בן-צבי ישראלית שאינה מוכרת בארץ. את תפקידי הצ'לו מבצעים 4 מתלמידיו של ויזל ואת תפקיד הנבל אליס גיילס מהנבלניות הצעירות הטובות בעולם. יצירת „כמעט בכורה" אחרת שתבוצע, היא הריצ'רקר מאת מרדכי סתר. יצירה שהוקדשה לרביעיית ת"א. הקונצרט במוצ"ש 11 לאפריל.

אמנים צעירים מבצעים יצירות ישראליות

חטיבת המוסיקה ברדיו ואיגוד הקומפוזיטורים מארגנים תחרות אמנים צ[...] לעידוד היצירה הישראלית. [...] השלישית הנערכת מדי שנתיים. [...] פתוחה לנגני פסנתר, כלי נשיפה [...] קבוצות גיל. הפרסים הם קונצרטים [...] יבצעו את היצירות הישראליות [...] כהן 35 אמנים צעירים.

התזמורת הפילהרמונית הצעירה מניו-אינגלנד

80 נגנים צעירים מבוסטון יוצאים [...] לסיור קונצרטים החל מ-16/4. [...] המצטיינים של קונסרבטוריון ניו-אינגלנד. המנהל האמנותי והמנצח הוא בנג'מין [...] קונצרט ראשון יהיה בנעילת פסטיבל ה[...] לתיאטרוני ילדים פסח 17/4, וכן קונצרטים בכל חלקי הארץ. זהו סיור של [...] התזמורת, שתופיע בכל העולם [...] רומניה, צרפת ואפילו לחוף המזרחי של [...] הגיעו (ניו יורק). מן הבקורות: איכות [...] הינה ברת-תחרות לנגנים מקצועיים [...] ידעו לא רק מה שהם מנגנים, אלא [...]

תיאטרון חו"ל

וינה מנסה לנער קורי עכביש

מאת גיורא מנור

איני יודע את טעמם של „כדורי-מוצארט" השתנה (כי אסור לי לטעום אותם במצות הרופאים), אבל ברור למדי. שוינה, עמוסת המסורת, מנסה להתנער, ובמקום להביט כרגיל בגעגועים לימיה של האימפריה שעל הדנובה, בשהיתה מטרופולין של ממלכה גדולה וגם מרכז תרבותי חשוב, היא מאמצת עתה את שרידיה התרבותיים כדי להתקדם עם הזמן.

ה„בורגתיאטר" זכה בשנה שעברה למנהל אמנותי חדש. במאי שהוא אחת הדמויות היותר שנויות במחלוקת בתיאטרון הגרמני. זהו קלאוס פיימן, ש„עף" מניהול התיאטרון של שטוטגארט, כי תלה על לוח המודעות רשימה של תורמים למען הגנתם של הטרוריסטים מקבוצת „באדר-מיינהוף", ושמו בראש הרשימה. מאז מלווה אותו שובל של סקנדאלים, מה שאינו מפריע לו להיות אחד הבמאים המוכשרים והמבוקשים.

בשנה שעברה הוזמן לוינה, וכימים אלה ממש הוא הכריז „שביתת-בימוי", אם חברי ועד השחקנים לא יוותרו על הסעיפים הסבוכים בחוזה-העבודה שלהם, הגורם לכך, שקשה לקיים חזרות, בשל כל מיני זכויות יתר וכללים והטבות, שהוועד השיג במשך השנים. פיימן הכריז, שעד לשינוי החוזה, שיאפשר עבודה רגילה ומאומצת עם הצוות, הוא עצמו לא יביים עוד, ויש כבר מי שרואה אותו עוזב את וינה בעונה הבאה.

יש להודות, שהשיטה הנהוגה באמת משונה למדי. החוזה הקולקטיבי קובע למעשה, שהמשכורת הבסיסית משולמת עבור לא-עבודה, ואילו תמורת כל חזרה או הופעה יש לשלם לשחקנים, לרקדנים ולתזמורת בסכומים נוספים, המסתכמים למעשה ביותר מהשכר הבסיסי. זה מייקר כל הפקה ומכניס את הבמאי לסד של אילוצים, שאין לעמוד בהם. יוצא, שעבור חזרה של 20 דקות מקבל השחקן משכורת של יום עבודה פלוס 100 אחוז „תוספת" ושאר אבסורדים.

לוינאים יש טענות על כך, שהוא מכניס לרפרטואר שלו יותר מדי הצגות גרמניות חדשניות, אבל הצעירים נוהרים שוב לתיאטרון הממלכתי המכובד, וזה הישג לא מבוטל.

עוד לפני שהכריז על שביתת-הבימוי שלו, הכין פיימן ב„תיאטרון האקדמיה לאמנויות" (שהיא במה „שניה" של הבורגתיאטר) את הקומדיה המקסימה של גיאורג ביכנר „לאונס ולנה" (LEONCE UND LENA). זו מין אגדה סאטירית של בן מלך, היוצא לחפש את בחירת-לבו, לנה, ופוגש בה „איקוגניטו" בדרכו, כשהיא במסע אחרי אהובה... כל זה קליל ומאוד מוצארטי, בעצם כמעט בסגנון הרוקוקו, עם רמזים סאטיריים על ממשלות ושלטון חזקים המטופשים.

ביכנר היה צעיר, שעד מותו בגיל 22 הספיק לא רק להיות רופא, אלא לחבר את מיטב המחזות של ראשית המאה ה-19, ביניהם יצירות מופת כגון „מות דנטון", ו„וויצק". הוא נאלץ לברוח מגרמניה, כי הוצאה נגדו פקודת-מאסר בשל דעותיו המהפכניות, ובדרך בריחתו חלה בדלקת-ראות ונפטר זמן קצר אחר-כך.

האולם היה מלא מפה אל פה, ותור ארוך של ממתינים לכרטיסים מוחזרים ה[...] הקופה. בעיני היו הבימוי והמשחק [...] אותה קלילות מתבקשת, וההומור [...] כמעט בסגנון הקומדיה-דל'ארטה, [...] להשתעשעות המשחקית של הטקסט.

ציבור אוהבי התיאטרון בארץ זוכר [...] את החדשני והמעניין שבתיאטראות [...] „סראפיון", שהופיע אצלנו לפני [...] במופע המרשים, אבל המטופה, „[...] וכפילי", שהצטיין בהמצאות בימתיות [...] שהיה כמעט ל„תיאטרון המכונות" [...] מימי הבארוק.

קבוצתו של ארווין פיפליץ מופיעה [...] קולנוע ישן, שאנשי „סראפיון" שיפצו [...] חדש ומפתיע, הנושא את השם המוזר [...] „BAQ A QU", שאיני יודע מה פירושו [...] המילולי, אבל הוא מרשים ומרגש מאוד [...] בסגנון שונה מאוד מההצגה [...] הביאו כשעתם לארץ.

נושא המופע החדש הוא התיאטרון עצמו. בתוך האולם שלהם הם בנו במה [...] רוט לתזמורת, ולצדה גרם-מדרגות [...] דרך המדרגות הללו באים השחקנים [...] בידיהם נרתיקים של כלי-נגינה [...] גנגסטרים, המסתירים תת-מקלעים במקום של כינור או חצוצרה. השימוש [...] יותר אווירה של פחדים ואימים, [...] השחקנים, וכייחור בין הגברים [...] אכזוריים ואלימים. זה מזכיר מאוד [...] פינה באוש ו„תיאטרון המחול" שלה.

השחקנים נופלים אל רוט התזמורת [...] וקופצים משם (בעזרת טראמפולינה [...]) שוב אל הבימה, מסכים עולים [...] מצוירים וחצי-שקופים, והרמזון [...]

כמעט שאין טקסט, והמופע מרתק [...] מזעזע, מבלי שאפשר יהיה (וזה גם [...]) להגדיר את הנושא במלים.

שוב ושוב משליכים השחקנים [...] רעהו (רעותו...) אל הקיר, ממש כמו [...] מילר" של פינה באוש. אכזוריות סוריאליס[...] שולטת ביצירה זו.

הקטעים הבודדים חזקים אולי [...] והפרטים מרשימים יותר מאיזה רעיון [...] המונח ביסוד ההצגה.

כשם שקלאוס פיימן מנסה לשנות [...] את להקת ה„בורגתיאטר", כך מנסה [...] ברונר, במשך עשר שנים, מאז נתמנה [...] „הבאלט של האופרה הממלכתית" של [...] ליצור אווירה של יצירה ועבודה [...] בלהקתו. ביקור הבאלט של וינה בארץ [...] לכיסוי נרחב בעיתונות האוסטרית. [...] כמה מבקרי-מחול עם הלהקה, [...] המבקרים הישראלים ובכלל שיוותה [...] אופי של אקט מדיני. האוסטרים חשים [...] הבאלט בישראל שיפר במקצת את [...] שסבלה מכך, שנשיאם, הדר' ואלדהיים [...] אחריו שובל של האשמות על עברו [...]

מדי שנתיים מתקיים בוינה פסטיבל [...] מחול מודרני, ומנהלו של מפגש זה [...] היה למסורת צעירה, גרהארד ברונר [...] להקדיש את הפסטיבאל של שנת 1990 [...] שלש שנים, למחול האימפרסיוני[...] והאקספרסיוניסטי של שנות ה-20 וה-[...] לקראת כך מכינים שחזורים של מחול[...] מאותה תקופה. בין היצירות [...] להחיותן, במתכונת שעשה הבאלט [...] האופרה עם המועצה לתרבות ואמנות [...] בהכנות לקראת שחזור שלש מעבודותיה [...] גרטרוד לקראת השנה הבאה. במלאת [...] שנים למותה. ויתכן שהמופע [...]

קולנוע | סבא, מה הסוד שלך?

„קשוחים שכאלה" — בקולנוע „אסתר" בת"א

איפה הם הקשוחים ההם?
קירק דאגלאס וברט לאנקסטר ב„קשוחים שכאלה"

מאת יעל ישראל

הוא רוקד בדיסקוטק לצד גבריתנים תפוחי שרירים בכרבולות צבעוניות ובגדי עור. לצידו נערה רעננה, שלא מצליחה להדביק את הקצב שלו. והוא בן שישים ושבע. קירק דאגלאס בכבודו ובעצמו. מכנים לכיס הקטן את רפאל לצ'יקין המקפיץ בתשדיר השירות למוצרי חלב — והוא אפילו לא שמע על יוגורט.

„כבר לא עושים אותם קשוחים כמו פעם" — אומר שיר הנושא בקומדיה „קשוחים שכאלה" בבימויו של ג'ף קניו. קומדיה שעוסקת במיתוס הגברים הקשוחים של הכר האמריקני, שחלפו עברו מהעולם. אז איפה הם הקשוחים ההם. הקשוחים המקסימים ההם עם הלב של הזהב. גיבורי הסרט „קשוחים שכאלה" שניהם גיבורים מהסוג הקשוח והנערץ ההוא, ממנו קורצו גרי קופר וג'ון ויין, קירק דאגלאס וברט לאנקסטר. השניים הראשונים שייכים מזמן לעולם הזכרונות. אבל לנקסטר ודאגלאס הם עדיין בשר ודם. כוחם עוד במותנם וליחם לא נס, והם מפגינים את קסמם הגברי המובא בסרט „קשוחים שכאלה", התפור על פי מידותיהם.

שני כוכבי הכבד הגדולים והוותיקים הללו עברו ביחד במערבונים ההוליוודיים של שנות ה-40. עתה הם שבים לגלם גיבורים שכאלה עם קריצה מחויבת. שהרי המיתוס כבר שייך מזמן לדפי ההיסטוריה, הסממנים הגבריים המובהקים מתמוססים בעולם, שאט אט שובר את הסטריאוטיפים הישנים, ומשאיר געגועים לאותו זן נכחד של קשוחים מהסרטים.

לנקסטר ודאגלאס מגלמים את דמויותיהם של זוג גנגסטרים עליזים וקשישים, שזה עתה שוחררו מהכלא לאחר שלושים שנה בהם ישבו על שוד רכבת מזויין. היום כל ינוקא שחושב שהוא גבר לעניין יצחק לכם בפנים אם תזכירו, שפעם מי ששדד רכבת נחשב לגדול הגנגסטרים. הרי דוייל (לנקסטר) וארצ'י לונג (דאגלאס) מתקשים להסתגל לעולם המודרני של שנות ה-80. הם מתגעגעים לימים בהם גבר היה גבר והכל היה פשוט וברור. לשנות ה-40 העליזות בהן גברים לבשו חליפות חומות ולא סמרטוטים צבעוניים. במסבאה ישבו גברים אמיתיים, ובחדר הכושר לא היה מקום לנשים, לימים בהם היה אפשר להבדיל בין גבר לאשה.

הגנגסטרים, שהפכו לאגדה בחייהם, הם עדיין גברים שבגברים, אבל כולם מתייחסים אליהם כאל מוצגים ארכיאולוגים ולא נותנים להם להזדקן בהדרת כבוד. את לנקסטר שולחים לבית אבות ומצפים ממנו שיאכל מחית תרד רכרוכית ומוזנה במחיצת כל הקשישים, בעוד הוא רוצה לנגוס במשהו עסיסי כמו אומצת בשר נא רוויית שומנים ומתפרצת מכולסטרול. אבל לנקסטר לא מוכן שיתייחסו אליו כמו אל ילד, ויגידו לו מתי ללכת לישון. דאגלאס הצעיר ממנו נשלח למכור גלידת יוגורט, כשהוא בכלל לא מבין מה זה הדבר החדש הזה שנקרא יוגורט. שניהם משתדלים להיות בסדר ולהסתגל לכללים של העולם החדש שנגלה להם. דאגלאס אפילו מתיידד עם נערה צעירה, אבל אינו עומד בקצב התובעני והמסחרר של תאבונה המיני.

אבל לא גברים כלנקסטר ודאגלאס — שדומה שהם המציאו את המיתוס הגברי, השחוק בסרטיהם — יוותרו. והם עושים בסרט כבשלהם ומוכיחים שהם עדיין הטובים מכולם. ביחד עם פול ניומן בן ה-62 שמציג גבריות מוכחות ורבת קסם בסרטו „צבע הכסף" וקלינט איסטווד הנושק לששים אביבים עם כריזמטיות ועודף הורמונים גברים בסרטו „המקצוען — לוחם". מה הסוד שלהם? סמלי המין של פעם לא מוותרים לסמלי המין של שנות השמונים: לטרוולטה, לריצ'ארד גיר, לדה-נירו, לפאצ'ינו ולרוב לאו הינוקא. הסרט מצדיע לאותו דור של גברים קשוחים. שהולך ונעלם מהעולם.

בעריכת צביה בן-שלום

זכרונות אפריקה ובגדי ילדים

דבורה מבליצי ראש משלחת של מועצת נשים שחורות בדרום אפריקה, שבאה כאורחת של נעמת והמכון האפרו-אסיאני של ההסתדרות, סיפרה לי בדרך לבית-מלונה: „אני ושלושת אחי גדלנו בגטו של יוהנסבורג. אך לא רק גטו, כינינו אותו ועדיין זה שם השכונה: אלכסנדר טאון שיפ סלאם. אנחנו לא ידענו מה זה בגד חדש. קשה לומר, שהיום המצב השתפר. אבל יש יותר מודעות לחינוך ילדים. תלבושת אחידה לילדי בית-הספר הוכה. לא לכולם יש כסף לרכוש את התלבושת שבסופו של דבר היא - חלוק שחור או אדום. אשר מכסה את מה שהילד לובש מתחת. זה מה שחשוב. לא להראות את הבגדים הקרועים ובלויים של חלק גדול מתלמידי בית-הספר. אנחנו לא רוצים שילדים, שהוריהם יכולים לרכוש להם בגדים חדשים וטובים, יתחרו עם חבריהם העניים". עוד סיפרה דבורה: כשנכנסתי לכיתה א' חיפשתי מנהל, כי לא יכולתי להאמין שאשה יכולה להיות מנהלת בית-ספר. כשראיתי שהיא אשה, אשה נאה ומלובשת נקי ויפה, בכיתי ואמרתי לאמא: למה אין לי בגדים יפים, המנהלת בטח היתה אוהבת אותי לו הייתי מלובשת כשימלה לבנה...

השיחה הזאת, הלא כל כך שיגרתית, בי זאורחת ומארחת התנהלה, כאשר הראיתי לדבורה כמה צילומי אופנת ילדים שהיו ברשותי. סיפרתי לה על תלבושת אחידה שלנו וכמה ההורים מפנקים את ילדיהם. בחלקם רוצים לתת להם מכל טוב הן במשחקים והן בלבוש. דבורה הביטה בצילומי האופנה במבט משועשע ואמרה: אשרי לעם שיכול לתת לילדיהם בגדים יפים כאלה.

מפרנקפורט. עיצבה ריטה רייפרט

„טריקי" מציג את בייבי-טריקי. שמלות, מכנסיים, גופיות וחולצות מגיל יום עד 14. בצילום אנו רואים את מור בת השנה וחצי בקו החדש של בייבי-טריק ולפי דברי ההנהלה: אופנה לתינוקות שאוהבים להתלבש... דרך אגב, המחירים נעים בין 45 ש"ח-60 ש"ח.

בתצוגת אופנת ילדים, אשר התקיימה בחודש מרץ בפרנקפורט, גרמניה, הוצגו פריטים, שלפי דעתי יהיו מאוד מקובלים על הילדים. מעצבת האופנה, ריטה רייפרט לקחה בחשבון, שילד אוהב שהבגד נוח, רחב ואין צורך לשמור שחס וחלילה יתקמט. הבדים, כותנה וכותנת ג'רסי, נראים מהתחלה מקומטים וזרוקים. ועם זאת יש להם חן ילדותי.

קולקציית קיץ חדישה תחת השם „גולף", ברשת חנויות טתה כוללת בגדי ילדים יפיפים. חולצת טריקו, מכנסיים קצרים, ברמודה וארוכים מכותנה נקיה ותחורת גומי, המאפשרת תנועה חופשית בשלל צבעים וגדלים שונים. המחירים: חולצות כ-40 ש"ח מכנסיים — נעים בין 60 ש"ח-70 ש"ח.

הפיצפונת בבייבי של ריקי

מעצבות הקולקציה הן שתי בוגרות מכללת שנקר: שלי רפואה ואסנת אפרימה.

חיה יוסף

מרשמים למחברת

סדר לצמחונים

הצמחונים החיים בינינו, רבים מהם צעירים ומגיע להם לשבוע בארוחת הסדר, למרות שלפי המסורת היא בשרית. חיפשנו משהו „במקום".

דגים צמחוניים

4 ביצים מופרדות; כ-2 כוסות קמח מצה; 2 בצלים קצוצים, מלח, פלפל; סוכר – לפי הטעם. לציר: 3 גזרים פרוסים; מלח; פלפל; סוכר.

מרתיחים במים מלוחים את פרוסות הבצל והגזר, מתבלים בפלפל ומעט סוכר. אפשר להוסיף קליפת בצל חום, בשביל הצבע. אחרי הרתיחה מקטינים את האש ומבשלים עד שהגזר רך. בינתיים מקציפים את החלבונים לקצף נוקשה. מקפלים לתוכו את הקמח, מוסיפים את החלמונים, הבצל הקצוץ והתבלינים. משהים כחצי שעה. מביאים את הציר לרתיחה חזקה, צרים מהעיסה כופתאות מאורכות ומניחים בתוך הציר הרותח לקה. מקטינים את האש ומבשלים כשעתיים, מקפידים שהכופתאות יהיו מכוסות בציר מסירים מהאש, מצננים ורק אז מפרידים את הכופתאות. לבל יתפוררו. מקשטים בפרוסות גזר ומגישים עם חזרת.

סלט ביצים ואגוזים במקום כבד קצוץ

(מספרה של נירה רוסו „כשר לפסח", הוצאת מודן)

1 בצל קצוץ; 6 כפות שמן או שומן עוף; 1 כוס אגוזי מלך קלופים; 6 ביצים קשות; 1 כפית מלח.

מטגנים את הבצל בשמן או בשומן עוף עד שיתרכך ויזהיב. מוציאים בכף מחוררת ושומרים את השמן במחבת. קוצצים את האגוזים ומטגנים אותם טיגון מהיר מאוד (כדקה) בשמן שבמחבת. מוציאים בכף מחוררת. טוחנים במטחנת בשר או במעבד מזון את הביצים, הבצל והאגוזים. מערבבים במלח ובשמן שבמחבת. מגישים קר.

מרק ירקות צח

3-4 גזרים; 3-4 קשואים צרים וארוכים; כחצי כרובית בינונית; כ-1/4 ק"ג שעועית ירוקה או צהובה; כרישה (רק החלק הלבן); שורש סלרי קטן, (או חלק מגדול). שורש פטרוזיליה; זר עלי פטרוזיליה ושמיר. כ-4 כוסות מים. כף גדושה אבקת מרק זהב. או כל הירקות המתאימים למרק שבהישג יד, ואפשר לוותר על אחדים שברשימה אם אין או שלא אוהבים.

מנקים את הירקות, חותכים את הגזרים לרבעים לאורך: את הכרובית מפרקים; את השעועית משאירים שלמה; קולורבים חותכים לפרוסות. קישואים לחצאים – לאורך. שמים את כל הירקות בסיר, מכסים במים ומרתיחים. מקטינים את האש וממשיכים לבשל כ-20 דקות. שולים בזהירות את הירקות. לבל יתפוררו ומרתיחים את הנוזל שנית. מוסיפים את אבקת המרק ואם צריך – מתקנים את הטעם במלח, פלפל ועשבי תיבול. מגישים עם כופתאות, כמו מרק עוף.

פשטידת ירקות

ירקות שבושלו במרק, חוץ מהעלים ומאלה שלא אוהבים; 4 ביצים; שמנת צמחית; אגוז מוסקט; מלח; פלפל לבן; מרגרינה לשימון התבנית.

את הירקות הארוכים חותכים לרצועות, את האחרים – לחתיכות. משמנים תבנית מאורכת, של עוגה אנגלית ומסדרים בה את הירקות לסוגיהם, בשורות ובשכבות – רצוי לגוון בצבעים. בוללים את הביצים בשמנת, מתבלים ושופכים את הירקות, שיהיו מכוסים. מכסים בנייר אלומיניום או במכסה של התבנית. שמים את התבנית בגדולה ממנה, עם מים חמים, ואופים בתנור, בחום גבוה, כ-45 דקות, או עד שהביצים נקרשות. מצננים ופורסים לפרוסות עבות.

צלי ירקות עם כופתאות

(מ„כשר לפסח" של נירה רוסו)

3 בצלים; 3 כפות שמן, 1 כפית סוכר; 2 גזרים; 2 פלפלים אדומים; 400 גרם שעועית ירוקה קפואה; 400 גרם שעועית צהובה קפואה; 1 קופסה רסק עגבניות; 1 כפית מלח; פלפל שחור 2 כפות פטרוזיליה קצוצה. לכופתאות: 2 ביצים, כוס וחצי קמח מצה; 1 כפית מלח; 6 כפות שמן; 1/3 כוס מים.

חותכים את הבצלים ומטגנים בשמן, בתוספת כפית סוכר, עד שישחימו. בינתיים חותכים את הגזר והפלפלים ומוסיפים לסיר. מאדים כ-5 דקות. מוסיפים את השעועית, רסק העגבניות, המלח, הפלפל והפטרוזיליה. מוסיפים כוס מים ומאיידים כ-10 דקות בסיר מכוסה. עד אז מכינים בצק מחומרי הכופתאות: ניתן לעשות זאת בקערה, בעזרת כף עץ, תוך כדי בחישה לעיסה אחידה או במערבל פלסטי של מעבד מזון. צרים כופתאות גליליות או עגולות ומניחים אותן בזהירות בצלי הירקות. מכסים ומבשלים עוד 30 דקות על להבה בינונית.

כרוכיית פטריות

4 מצות; ביצה; שמן לטיגון; 2 בצלים קצוצים דק, 250-300 גרם פטריות, כף מרגרינה; כף קמח תפוחי אדמה, 1/2 כפית מלח, 1/2 כפית פלפל שחור; 1/2 כוס מים (אם לא מקפידים על שולחן בשרי עדיף להחליף את המרגרינה בחמאה ואת המים בחלב).

מטגנים את הבצל במרגרינה עד שיזהיב. מוסיפים את הפטריות החתוכות לפרוסות ו„מקפיצים" כ-10 דקות. מוסיפים את קמח תפוחי האדמה ומערבבים היטב. מוסיפים את המים (עדיף, כאמור, חלב ועוד יותר שמנת מתוקה) מלח ופלפל ומערבבים עד שהבלילה סמיכה. מסירים מהאש ומצננים מעט. בינתיים משרים את המצות במים חמים, במשך 5 דקות. מוציאים מאוד בזהירות, לבל יישברו. חותכים כל מצה לארבעה, מניחים על כל ריבוע כפית של תבשיל פטריות ומקפלים למשולש. טובלים כל משולש בביצה בלולה ומטגנים משני צדדים בשמן חם לצבע חום-זהוב. במקום פטריות אפשר להכין כרוכית של תרד, תפוחי אדמה – או גבינה מלוחה.

אמור זאת בפרחים

בין שמע פרחים וצמחי נוי, שיוצגו בתערוכת הפרחים בחיפה, לא ייפקד מקומם של הוורדים הנפלאים ממושב נס-עמים באזור נהריה. 25 דונם של חממות זכוכית — „השטח הגדול ביותר בארץ של גידול ורדים. אולי גם בכל המזרח התיכון, מי יודע?" אומר הנס, מרכז ענף ה„פרחיה".

הנס, רכז החממות

לא ככל המושבים נס-עמים. יושביו, גרמנים והולנדים — נוצרים כולם. המניע לבואם ארצה הוא אידיאולוגי בעיקרו: להוכיח שייתכן אחרת, שדו-קיום בין נוצרים ויהודים הוא מצב אפשרי. הרעיון עלה והבשיל בשנים שאחרי השואה אצל אנשים מאמינים, שכל כוונתם היתה להשיב את כבודם האבוד של נוצרים בעיני יהודים. 25 שנה הם כבר כאן. 200 חברי מושב שיתופי. ועוד רבים רבים שעוברים במקום לתקופות זמן קצרות וארוכות יותר.

בסיור בחממות עם הנס, מרכז הענף, לפנינו מלוא העין ורדים: צהובים, אדומים, ורודים בורדו, לבנים וכאלו — עם שני צבעים — „מרסדס", „גואר", „ג'קרנדה" ועוד ועוד. עליהם ירוקים ומבריקים. מה שנקרא: בריאים. השיחה מתנהלת בעברית עילגת שלו, באנגלית עילגת שלי. הנס הוא צעיר בן 27, ונמצא כאן רק שנתיים וחצי, אבל מומחיותו בנושא לא ניתנת לערעור. ממנו אני למדה, שמרבית הפרחים מוצאים דרכם לארצות אירופה — הולנד ובלגיה בעיקר. „מדרך הטבע" אומר הנס „הקשר הבלתי אמצעי שיש לנו עם ההולנדים, מועיל מאוד. אנחנו תמיד עם היד על הדופק במה שקורה בבורסת הפרחים בהולנד, וכמה שקורה בשטחי הגידול שלהם. נסיונות חדשים שנעשים ונראים לנו מתאימים, מיושמים גם כאן ונותנים לנו „פור" ממשי. אין סודות מקצועיים שמורים אצל הנס וחבריו. ההיפך, הם די רוצים לעזור לישראלים להגיע להישגים, להקנות משהו מהידע, הדייקנות והרצינות שלהם, ל„לא חשוב מנטאליטי" שלנו. (בדיוק כך הוא אמר זאת...)

הוורדים הם עסק טוב בדרך כלל, אף שהוצאות גידולם גבוהות. העונה מתמשכת בין סוף אוקטובר לאמצע מאי, ובקיץ נעשות עבודות הגיזום. הוורדים נקטפים כעודם סגורים והם נארזים זהיר זהיר. חלקם נשמרים בבית קירור, חלקם נשלחים מיד. „לוורדים של נס-עמים שם טוב" אומר הנס, „גם בארץ גם בחו"ל". למושב הייחודי הזה בית הארחה משלו, נגריה וחקלאות טובה וביותר עם הפרחים אנחנו מכניסים לא מעט מטבע זר למדינה, וזה נותן סיפוק והרגשה טובה".

רחל שלו

סיפורי יין

שני תרנגולי הכרם

את סיפורי היין של התרנגול הלבן והתרנגול הירוק כדאי למסור, כפי שסיפר אותם עמיאל אפשטיין, המנכ"ל והבעלים של חברת „הכרם", המייצרת תרנגולים אלה.

„הכרם" נוסדה לפני 60 שנה ועסקה מאז ביבוא יינות ומשקאות חריפים אחרים, מן המובחר. כמו בנדיקטין, קמפרי או ביסקוויט. הם הביאו לנו מאיטליה את בוסקה, שהפכה ללהיט עד שיום אחד. בלי כל הסבר, סירבו הרשויות לחדש את רשיון היבוא. ראו בעלי החברה שכך, שמהיום למחר אפשר לסגור את הברז, והחליטו לא לבנות על יבוא בלבד, אלא להיכנס גם ליצור. אגב, בדרך כלל הדרך היא הפוכה — מתחילים בייצור ועוברים ליבוא. לאפשטיין עמדה ידידות רבת שנים עם לואיג'י בוסקה, שהבטיחוהו את מלוא העזרה והדבר התבטא, בהשאלה של היינן הראשי של החברה, ד"ר פייר סטיפנו ברטה, מומחה מספר אחד של בוסקה, המפורסמת בחירושיה.

ראשית חוכמה — הלכו לחפש יקב, ושמו עין על יקבי חברון, יקב קטן, אבל מצוייד בכל החידושים, קומפקטי ומושלם. זהו — אמר ד"ר ברטה — כאן אפשר לעשות יין מעולה. היתה רק בעיה אחת, אבל קרדינלית. איך ייכנס גוי ליקב והלא עצם נוכחותו תהפוך את היין לנסך? כיוון שבעל היקב, יעקב קליין הוא מחסידי בלז שאלו את הרבי וקבלו תשובה מספקת: אם הגוי לא יכנס ליקב, רק יתן הוראות מבחוץ — היין כשר. ישב איפוא ד"ר ברטה בחדר נעול ועמו עמי אפשטיין, שלא הצליח להביא הוכחות, כי הנו שומר שבת. (ועל כן גם נוכחותו פוגעת בכשרות היין), ונתנו הוראות דרך אינטרקום. כשיצאו מהחדר זכו בליווי צמוד, שלא יגעו חלילה באחד הכלים. גם בענבים לא נגעו. רכשו אותם באמצעות כרמל מזרחי. ד"ר ברטה היה טועם ענבים במשאית, ואם החליט שהן מתאימים — הופנו המשאיות הבאות מאותו הכרם ישר לחברון. בייקב התנהלה המלאכה תחת שרביטו של הארון הולוביץ, יינן ותיק ומנוסה, שעבר שלושים שנה אצל סטוק והוא גם יהודי כשר ושומר שבת.

אפשטיין נתן לברטה יד חופשית, שיעשה יין טוב. לא חשוב כמה זה יעלה. היינן האיטלקי נלהב מהאפשרויות שלפניו והתחיל להשתולל. הוא נתן הוראה לסחוט את הענבים בעדינות, שלא יכנסו לדמע קליפות ולכלוכים אחרים. אחר כך סינן את המיץ עד שהיה צלול כמו בדולח ורק אז התסיס אותו. בדרך כלל — מסביר אפשטיין — מסננים את היין אחרי התסיסה ונשאר בו טעם לווי של „שאריות".

והתסיסה עצמה נעשתה בטמפרטורה של 18° מעלות, כמחצית החום המקובל וכך נשמר הניחוח של הענבים. כדי למנוע כל מגע עם החמצן שבאוויר, המקצר את חיי היין הזריקו למכונת המילוי לבקבוקים דו תחמוצת הפחמן (CO_2), שדחק את כל האוויר ורק אחר כך מלאו אותם ביין. ברטה התעקש למזוג את היין לבקבוקים כהים, כדי להגן עליו בפני השמש. הבקבוקים — דקורטיביים מאוד — מובאים מאיטליה והזדמנות זאת גם הפקקים, מהטובים שניתן להשיג — מבטיח אפשטיין — גמישים, עשויים מחתיכה אחת של שעם, לא מעבירים אוויר, לא מתפוררים. יקרים מאוד — מציין היצרן ומוסיף, כי היין עצמו הוא בעצם המרכיב הזול ביותר במוצר.

מה שיצא הוא יין יבש לחלוטין, בהיר מאוד, צלול מאוד, בעל ארומה מיוחדת וטעם חמצמץ, טיפ טיפה תוסס. התווית היא על טהרת העברית. יש עליה ציור של תרנגול והשם, וכל הפרטים כמו סוג היין (לבן יבש), שנת הבציר (1986), סוג הענבים, אזור הגידול (שמשון). שם המגדל, שם היינן מספר סידורי של הבקבוק, כי הבקבוקים ממוספרים. בסך הכל יהיו 60 אלף בקבוקים, מחציתם — תרנגול לבן, מענבי סמיון, ומחציתם תרנגול ירוק, מענבי פרנש קולומבר. אין הבדל בין היינות, פרט לניחוח של הענבים.

למעשה, לא ביקבקו את כל היין, אלא רק 24 אלף בקבוקים, את היתר שומרים במיכלים, ויבקבקו בבוא הזמן. אולי ישמרו לשנה הבאה, כדי לא לצאת מהשוק, כי השנה שנת שמיטה ויקבי חברון לא ייצרו בשנה הבאה יין מענבים שגדלו בארץ ישראל. אפשטיין יחפש ענבים ברמת הגולן, שמבחינת ההלכה היא מחוץ לגבולות ארץ ישראל, ואם לא ימצא - יחזור ליצור התרנגולים שלו בעוד שנה.

למה תרנגול? כדי למשוך תשומת לב. אין לפירמה כסף למסע פירסום, אבל יש לה סחורה טובה, כדי שיבחינו בה היא זקוקה לגימיק. לכן הבקבוק, התווית, השם. לאחר שיחלצו את הפקק ויטעמו — ידבר היין בעד עצמו. ונא לזכור, כשהבקבוק פתוח לגמור בו ביום. מכסימום למחרת. אחר כך הטעם נפגם מאוד ולבסוף היין מחמיץ. אבל אם לא אכפת לכם להפוך יין, שמחירו 15 ש"ח, לבקבוק חומץ — שתו בקמצנות.

צב"ש

מיחיץ' מאוכזב ומעודד
כהן: חבל שלא ראיתם

מאת בנו דויד,
מיוחד ל"על המשמר", בראשוב

"אני מאוכזב מהתוצאה אך מעודד מאוד מהיכולת שהצגנו. המציאה של שלום תקווה שיבשה לנו את התוכניות. בסך הכל הוכחנו שאנו נבחרת שיודעת לשחק ברמה טובה. הגענו למצבים רבים ליד שער רומניה ואף בכם לא ניצחנו כך, מאוכזב", אמר לי מאמן נבחרת ישראל מילאנקו מיחיץ מיד בתום המשחק.

הרגשות בחדר ההלבשה היו מעורבות. בצד משחק טוב באה האכזבה מההפסד. דניאל בריאלובסקי אמר: "כבשתי שער יפה אבל מה זה שווה שלא ניצחנו. התוצאה מקפחת אותנו. יכולנו לנצח. בטח שלעשות תיקו. אני אופטימי כי יש לנו נבחרת עם עתיד".

כדורגלן שמשון ת"א אבינועם עובדיה שאתמול רשם את הופעתו השניה הבין ארצית אמר: "שמחתי להיות שותף לתצוגה נדירה של כדורגל. החזרנו את הכבוד לנבחרת. חבל שהקהל בארץ לא ראה זאת".

על אותו משקל דבר הקפטן אבי כהן: "אם היו רואים אותנו בארץ זה היה מחזיר את הקהל למגרשים". שחקנו שונה לגמרי מהמשחק בארץ נגד מערב גרמניה. חבל שקיבלנו את הגול השלישי".

אחרון דוברי הנבחרת שלנו היה משה סיני: "שנים רבות אני זוכר משחק כזה של הנבחרת. לא כל יום רואים כדורגל אטרקטיבי כזה. היינו ממש מצויינים".

מאמן הנבחרת הרומנית אמריך יניי אמר: "עוד לפני המשחק אמרתי שנבחרת ישראל מתקרבת לרמה אירופאית. לא טעיתי, זוהי נבחרת טכנית מצויינת שזקוקה רק לשיפור הצד הפיזי".

יניי התלהב בעיקר מדניאל ברייאלובסקי, משה סיני ואלי אוחנה.

לידי בתא העתונות לאורך כל המשחק ישב ולנטין צ'אושסקו בנו של ניקולאי. הסיכום שלו היה: "נהניתי מאוד מהמשחק".

הנבחרת שהגיעה אמש, סמוך לחצות, לבוקרשט תשוב הערב, ב־7.30 בערך, לארץ.

היוגוסלבי של רומניה עשה צרות ליוגוסלבי שלנו — 2:3

נבחרת ישראל גילתה יכולת מצויינת במשחקה בבראשוב אך נכנעה ליכולת מעולה של חליברו הרומני, ממוצא יוגוסלבי, שכבש צמד שערים וסייע לרומניה לנצח את הצוות של היוגוסלבי מילאנקו מיחיץ' ● הטוב בנבחרת, דניאל בריאלובסקי

מאת בנו דוד מיוחד,
ל"על המשמר" בראשוב טלפונית

נבחרת ישראל בכדורגל החמיצה אתמול הזדמנות נדירה לנצח את נבחרת רומניה. על אדמתה. הנבחרת שלנו הציגה תכליך משובח ושיחקה כנבחרת אירופאית לכל דבר אבל למרות זאת נוצחה 3:2 בידי נבחרת שאתמול נפלה ביכולתה מנבחרת ישראל.

חבל שלא החזקנו מעמד. דומה שמבחינתינו עשינו את המקסימום ואולם הבעיה היחידה שעליה לא הצלחנו להתגבר היתה מיורוג בלודריץ, כדורגלן ממוצא יוגוסלבי זה הוא למעשה האיש שניצח אותנו. מעמדת הבלם האחורי סייע בצורה מאסיבית לחלק הקידמי של נבחרתו, כבש שני שערים. מנע אחרים נע בכספית על כל המגרש ועשה צרות צרורות למילאנקו מיחיץ, המאמן היוגוסלבי של נבחרת ישראל. לפי משחקו אתמול אין תמיהה בכך שהוא מוגדר כאחד מהטובים ביותר באירופה המבצעים את תפקיד הליברו.

כשהגעתי לאיצטדיון מוניציפאל בעיר בראשוב, כשעה לפני שריקת הפתיחה כבר ישבו 30 אלף צופים צמאים לכדורגל והמתינו לשריקה. אחר כך נרחסו עוד כשלושת אלפים צופים.

קדם למשחק טקס ססגוני מרהיב בהשתתפות מאות רקדני פולקלור ותזמורות שהיקנו למשחק אופי מיוחד במינו. הסדר המופתי וקבלת הפנים פשוט הבליטו את הפערים בינינו לבינם.

הנבחרת שלנו התחילה מצויין. הכדור נע מרגל לרגל ובדקה הי"ט העלה דניאל ברייאלובסקי את הנבחרת ליתרון בן שער. ברייאלובסקי נשלח לכדור באגף הימני וכשהגיע אליו חלף על פני המגן מג'ארו ומעל השוער לונג, מ־7 מטרים, בעט שטוח פנימה. מבצע שאפילו 30 אלף הצופים הרומנים ידעו להעריך במחיאות כפיים.

אבל, היתרון החזיק מעמד רק 2 דקות. בדקה ה־21, בעט בלודריץ כדור עונשין מ־25 מטרים אל בין חיבורי הקורות. אבי רן נותר חסר אונים — 1:1.

הנבחרת המשיכה לשלוט. משה סיני היה מצויין, אורי מלמיליאן הוסיף מכישוריו ואפרים דוידי יחד עם אבינועם עובדיה עשו עבודה דפנסיבית מעולה.

השליטה שלנו במרכז השדה היתה גם בזכות משחקו החלש של הכוכב הרומני לאדיסלאו בלאוני בן ה־34, שחגג אתמול את הופעתו ה־98 בנבחרת.

ברייאלובסקי, הטוב בנבחרת הישראלית. הטריד את ההגנה הרומנית. מבצעים אישיים היו לאלי אוחנה הפעלתן באגף השמאלי.

אבל רומניה היתה זו שעלתה ליתרון 1:2 כאשר בדקה ה־38 בעט שוב בלודריץ והכניע את אבי רן.

במחצית השניה חלה נסיגה מסויימת במשחק הנבחרת. הקשר הרומני מוג'נאי דחף את חלוציו קדימה ואילץ את הקפטן אבי כהן, והמגן ניר קלינגר לגלות שהם בכושר טוב אחרת...

בדקה ה־78 בוצע חילוף ראשון בנבחרת ישראל. שלום תקווה ניכנס במקומו של משה סיני וכעבור שתי דקות בעט אורי מלמיליאן לעבר שער רומניה. ליליאק השוער המחליף. הדף את הכדור הישר לרגלי שלום תקווה שמקרוב בעט פנימה וקבע 2:2.

דקה מאוחר יותר, נפגע תיקווה והוחלף במשה אייזנברג ובדקה ה־82, כבשה רומניה את שער הנצחון: יון קרמר, כדורגלן סטיאווה בוקרשט, ניצל נסיון כושל של ההגנה שלנו להוציא כדור ומרגע מטרים בעט לרשתו של אבי רן.

חבל. שריקת הסיום של השופט היווני גרמאנקוס שניהל את המשחק מצוין מצאה את שחקנינו עצובים. נכון, המזל שוב לא היה לצידנו.

רומניה — ישראל 2:3 (1:2)
● שערים לרומניה: מירונג בלודריביץ (21, 38), יון קרמר (82).
● שערים לישראל: דניאל ברייאלובסקי (19), שלום תקווה (80).
איצטדיון מוניציפאל בבראשוב, 33 אלף צופים. שופט: גרמאנקוס (יוון). קוונים: וסילאקיס וקאנוס (יוון).

רומניה		ישראל	
לונג	6	רן	5
טנילה	6	א. כהן (י"ם)	6
בלודרוביץ	9	א. כהן (ת"א)	6
טומבסקו	5	שמשטנג	5
ויסנבכר	5	קלינגר	6
בלינט	5	דוידי	4
בלאוני	5	עובדיה	7
מוג'נאי	7	סיני	7
מג'ארו	6	מלמיליאן	6
וישקוביץ	5	ברייאלובסקי	4
קמפיאנו	5	אוחנה	7
	63		69
ליליאק	5	תקווה	—
אאוגוסטין	6	אייזנברג	—
קרמר	—		

באיירן הלמה בריאל 1:4

מאת חיים שר,
מיוחד ל"על המשמר"

75 אלף צופים ששילמו שיא הכנסות — 3.5 מיליון מרקים — צהלו אמש במינכן כאשר אליליהם, כדורגלני באיירן מינכן הכניעו את ריאל מאדריד 1:4 (1:3) בחצי הגמר הראשון בגביע אירופה לאלופות.

קלאוס אאוגנטהאלר (11), לותאר מאתאוס (30, בבעיטת 11 מטרים) ורולאנד וולפרט (36) קבעו 0:3 למינכן לפני שאמיליו בוטרגניו צימק ממש לפני סיום המחצית הראשונה.

שבע דקות לאחר פתיחת המחצית השניה קבע לותאר מתאוס את תוצאת המשחק, 1:4, שוב בבעיטת עונשין מ־11 מטרים.

ידיו של השופט ולנטין היו עמוסות והוא הרחיק שנים משחקני ריאל מאדריד. הותיק חואניטו גומז בדקה ה־38 וברנארדינו "מינגי" סראנו בדקה ה־72 לאחר שקודם לכן ספג כרטיס צהוב.

משורות ריאל חסרו שני החלוצים המסוכנים, המקסיקני הוגו סאנצ'ס המושעה והארגנטיני חורחה ואלדאנו החולה.

עד לסיום ניתנו הזדמנות כיבוש נוחות לבאיירן מינכן אך הן לא נוצלו.

כל משחקי הגומלין בגביע אירופה יערכו בעוד שבועיים.

בחצי הגמר השני גברה פורטו על דינמו קייב 1:2.

הפתעות במחזיקות

שתי הפתעות בגביע המחזיקות גביע. אייאקס אמסטרדם ניצחה בסאראגוסה את ריאל המקומית 2:3 לאחר שהוליכה 1:3 עד לדקה ה־69.

גבור הנצחון היה ג'וני בוסמאן. שהבקיע צמד שערים בדקות 47 ו־55.

32 אלף צופים חזו בשער יתרון לסאראגוסה אותו הבקיע רובן סוסה בדקה ה־13. אולם כעבור שלוש דקות הישווה רוב וויטסחגה. חואן סניור צימק את היתרון בדקה ה־69 מן הנקודה הלבנה.

לוקומוטיב לייפציג ניצחה בבורדו 0:1 את מחזיקת הגביע הצרפתי משער שהבקיע אובה ברדוב בדקה ה־64.

42 אלף צופים חזו במשחק.

מיקדמה לגטבורג בגביע אופ"א

בגביע אופ"א השיגה גטבורג השבדית מיקדמה רצינית כשהביסה במגרשה את טירול האוסטרית 1:4 (1:2), לעיני יותר מ־48 אלף צופים.

גלן הייסן (29), מיכאל אנדרסון (34), לנארט נילסון (55) ואיוויצ'ה קאליניץ' (שער עצמי בדקה ה־57) הבקיעו לגטבורג. פטר פאקולט (45) כבש לטירול.

במשחק חצי הגמר השני שהיה בסקוטלנד סיימו דנדי ובורוסיה מינשנגלדבאך בתיקו ללא שערים לעיני יותר מ־15 אלף צופים.

לותאר מתאוס מבאיירן מינכן קובע 0:2 מהנקודה הלבנה בדרך לנצחון 1:4 על ריאל מאדריד אמש בחצי גמר גביע אירופה לאלופות. (תצלום: איי.פי)

הפסד נוסף לבוסטון

האלופה בוסטון סלטיקס נחלה את ההפסד השלישי תוך שבוע, כשנוצחה בקליבלנד על ידי הקאבלירס 107:83.

שני משחקים נסתיימו בהארכה. פיניקס סאנס גברה על סיאטל סופרסוניקס 125:127 ודנבר נאגטס על גולדן־סטייט 126:129.

מילווקי באקס ניצחה את וואשינגטון בולטס על חודה של נקודה 94:95.

תוצאות נוספות: שיקגו בולס־דטרויט פיסטונס 86:116. אינדיאנה פייסרס — ניו ג'רסי נטס 14:128, יוסטון רוקאטס — לוס אנג'לס קליפרס 84:102.

עונש ע"ת להפועל י"ם

מאת אשר גולדשלגר

קבוצת הפועל ירושלים מצמרת הליגה הארצית הורשעה אמש ע"י בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בזריקת רימון עשן במשחק הליגה עם בית"ר רמלה.

ביה"ד המשמעתי הטיל על קבוצת הפועל ירושלים עונש של משחק ללא קהל על תנאי וכן הוטל עליה קנס של 500 ש"ח.

שחקן הפועל ירושלים אשר ששון שהורחק באותו משחק ספג עונש מינימלי של הרחקה משני משחקי ליגה בפועל. בית הדין המשמעתי נמנע מלהטיל עונש כבד יותר על הכדורגלן הצעיר למרות שלחובתו הרשעה קודמת מפרשת "קובלנץ".

שעריים — הנוער 3:4

מכבי שעריים מהליגה הארצית גברה אתמול, במשחק אימון, על נבחרת הנוער 3:4 לאחר 2:2 במחצית.

אורן קרת קבע 0:1 לשעריים אך צמד של אלון נתן הפך את הקערה על פיה 1:2. עד להפסקה איזן תמיר צומן ל־2:2.

במחצית השניה קבע יעקב רוקבן 2:3 לשעריים, מני בסון איזן 3:3 וממש לפני הסיום קבע יצחק צבי 3:4.

● במשחקי השלמה בליגה האנגלית, ניצחה וסטהאם בדרבי הלונדוני את ארסנל 1:3, ואילו ניוקאסל מן התחתית, הכניסה את נוריץ' מהצמרת 1:4.

הפועל ר"ג שלישית
גברה במשחק המכריע על הפועל פ"ת 11:14

● כדוריד

מאת יוסף חכם

במשחק השלישי והמכריע במשחקי הגמר־ויד ניצחה קבוצת הפועל רמת גן את הפועל פתח תקוה 11:14 לאחר 8:9 במחצית.

הרמת גנים זכו בעקבות הנצחון במקום השלישי ובעונת המשחקים הבאה ישתתפו במשחקי גביע ההתאחדות האירופי.

עד לדקה ה־17 התנהל משחק שקול כאשר שער הפועל ר"ג נתן וייס בלט בן הקורות.

במחצית השניה צימקו שחקני אם המושבות את ההפרש עד כדי 10:9 בדקה ה־50.

● שערים להפועל ר"ג: גרא 5, סומך 3, זלינגר 3, טרובטר 2, וזרמנסקי 1.

● להפועל פ"ת: שיבי 6, אמיר 2, זלבינגר 1, טננבאום 1 וברו 1.

שפטו אבנר זינגר ודוד בוקר, לעיני 300 צופים, באולם האוניברסיטה ברמת אביב.

● טניס

ויידנפלד גבר על אורן בן־עזרא

רביב ויידנפלד גבר אתמול על אורן בן עזרא 0:6 1:6 בפתיחת משחקי בית תגמור בתחרות הבינלאומית בטניס להגילאי 18.

אסף שפר הפתיע בנצחון על פרנץ' ויריוס מגרמניה 2:6, 0:6.

רייב הריג (נורבגיה) — יצחק קול 0:6, 1:6. אוהד ויינברג — רונן זאבי 3:6, 0:6. בועז מרנשטיין - רוני בירון 0:6, 1:6.

גיל 16: ניר דקל — מאור מגל 2:6, 1:6.

בנות גיל 18: דליה קוריאט — מרי דרודש 4:6, 0:6. ענת ורון — אפרת אוחנה 2:6, 1:6.

גיל 16: יעל סגל — טלי קרנר 2:6, 1:6.

נצחון לאדברג

המדורג מספר 1 בטורניר שמונת הגדולים בטניס, השבדי שטפן אדברג ניצח לאחר מאבק בן שלוש שעות ו־24 דקות, את האמריקני טים מאיוט 2:6, 7:6, 3:6, 6:3, 6:1.

המאבק בין השניים התבסס על חבטות הגשה אדירות וכדורי־יעף.

המערב גרמני בוריס בקר פרש בשל נסיבות בריאותיות־עיניות, כך מסר מארגן הטורניר ג'ון גרדנר.

את מקומו של בקר יתפוס קווין קארן, יליד דרום אפריקה.

אהרון קריקסטיין נוצח באיטליה

הטניסאי אהרון קריקסטין נוצח בסיבוב הראשון בטורניר בארי, איטליה, על ידי האיטלקי קלאודיו פיסטולסי 5:9, 7:5, 0:6.

שלושה טניסאים איטלקים נוספים עלו לסיבוב השני.

ה"מוסקטר" הראשי הלך לעולמו

מאת ש. סלברט

כוכב הטניס העולמי בשנות העשרים, הצרפתי הנרי קושה, מת בפאריס לאחר מחלה ממושכת. בן 85 היה במותו.

קושה הוליך יחד עם שלושת חבריו, ז'אן בורוטרה, ז'אן רנה לקוסט וז'אק ברוניון, את צרפת, לשש זכיות רצופות בגביע דייוויס מ־1927, ועל־כך כונו "ארבעת המוסקטרים".

קושה זכה פעמיים באליפות "וימבלדון" (1927, 1929), אבל את אליפות "רולאן־גארוס" בפאריס נטל חמש פעמים (1922, 1926, 1928, 1930 ו־1932), כשאת שיאו שבר בראשית שנות השמונים, השבדי ביורן בורג, שזכה שש פעמים באליפות צרפת הפתוחה.

קושה זכה גם באליפות ארה"ב הפתוחה ב"פורסט־הילס" בניו־יורק ודורג כטוב בטניסאי תבל מ־1928 עד 1931, הוא פרש מפעילות סדירה בהיותו בן 43, לאחר שהפך למקצוען ב־1933 וכעבור שנה הופיע בתל־אביב במשחק ראווה נגד וילי דרידמן, אביו של לזר, שזכה כמה פעמים באליפות ישראל.

הנרי קושה נמוך הקומה, חגג ב־1926 נצחון מרשים על האמריקני ביל טילדן גבה הקומה, שאת חבטות ההגשה שלו נאלץ קושה להחזיר בחצי־יעף ("אדוולי").

מבין ארבעת המוסקטרים הנודעים, עדיין בחיים ז'אן בורוטרה בן ה־88 וז'אן־רנה לאקוסט בן ה־82. ז'אק ברוניון מת במרץ 1978.

ניחוש עתונאי של משחקי השבת

בית"ר י"ם תפסיד ובני יהודה תנצח

מאת יצחק ויסהוף

לוי (מורו) מורב, עורך עמודי הספורט ב"על־המשמר", הוא אוהד כדורגל מושבע. מורו אוהד של מכבי תל־אביב משחר ילדותו. זכורה לו תקופת־הפלא של מכבי ת"א כשבהתקפת הקבוצה שיחקו ספו ישראלי (קיצוני ימני), יוסל'ה גולדשטיין (מקשר ימני), שייע גלזר (חלוץ מרכזי), יוסל'ה מירמוביץ (מקשר שמאלי) צבי סטודינסקי (קיצוני שמאלי).

מאז ועד היום לא החליף מורו קבוצה למרות שאינו "מכביסט".

לוי ינסה לנחש את משחקי המחזור ה־24.

● מכבי יבנה — בית"ר נתניה: בית"ר נתניה מטושטשת מהגולים שספגה עד היום, וגם מ"הירידה" הקיימת במגרש ביבנה. שתי הקבוצות צריכות לרדת.

נצחון למכבי יבנה.

● בית"ר ת"א — הפועל לוד: הפועל לוד נרגעה מההתלהבות. גם אם לא תזכה לא תרד ליגה. לעומתה תתאמץ בית"ר ת"א. "לגיון הורים" שלה לא נלחם על כבוד המנורה. אולי שתלמד מועידת חרות...

התחזית: תיקו.

● שמשון ת"א — מכבי יפו: שמשון ת"א טובה יותר. במכבי יפו יש בקושי בולגרי אחד לרפואה. ולכן אין כל סיבה מדוע תשוב על הנסים של השנים האחרונות.

התחזית: נצחון לשמשון.

● בית"ר ירושלים — הפועל באר־שבע: הפתעת המחזור. הפועל באר־שבע היתה היחידה שניצחה את בית"ר ירושלים עד כה בליגה. מאחר שאי־אפשר למלא טוטו ללא גורם ההפתעה, אני לוקח סיכון במשחק זה. בלי סיכונים אין 14 ניחושים.

התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

● מכבי חיפה — הפועל כפר־סבא: מכבי חיפה היא אכזבת העונה, מאחר שנעלמה ממנה הרוח ההתקפית והקבוצתית, וביתה אינו מבצר — יהיה תיקו. אני מקווה לתיקו עם שערים. האוהדים שנותרו למכבי חיפה שידאו לפחות גולים.

מנחש לוי מורב

התחזית: תיקו.

● בני־יהודה ת"א — הפועל ת"א: בני־יהודה היא כיום הקבוצה התל־אביבית הטובה ביותר, לאו דווקא בגלל מיקומה בטבלה. הפועל ת"א היא התל־אביבית החלשה ביותר, ולכן בני־יהודה תנצח, כנראה רק 0:1, כפי שהיא אוהבת. סיבה נוספת לנצחון בני־יהודה נעוץ בהפסדה הצפוי של בית"ר ירושלים, כך שהפער יצטמצם ל־4 נקודות, וזה יכניס שמחה לליגה.

התחזית: נצחון לבני־יהודה.

● מכבי פ"ת — מכבי ת"א: אני חורג מהגיגות האובייקטיבית, ואני חייב לומר לשגרה: שים את ארוז לולו אישית על אייל בכליינטר, וזהו הנצחון בכיס. אנו מחפשים נקמה ולא צריך, רוצים 3 נקודות.

התחזית: נצחון למכבי ת"א.

● הפועל פ"ת — מכבי נתניה: לא תחזור תבוסת ה־4:0 של נתניה מהסיבוב הקודם. משיקולים "פטריוטים" אני נותן למשחק הזה תיקו.

התחזית: תיקו.

הגליל: תמיד יש פעם ראשונה

הערב, ב־8.45 בהיכל־הספורט ביד־אליהו, תתייצב מכבי תל־אביב בפעם ה־25 בגמר גביע־המדינה ה־27. מולה תשחק הפועל הגליל־העליון בפעם הראשונה בתולדותיה ★ מכבי תל־אביב זכתה בגביע 22 ורוצה עוד אבל הגליל־העליון סבורה שניתן לעשות את שכתוב בכותרת ★ וקדם למשחק גמר הגביע לנשים בין אליצור ת"א והפועל גבעת־חיים

רק אחד מהם יצחק הלילה. מאמן הפועל הגליל העליון, אריה מליניאק (מימין) או מאמן מכבי תל־אביב, צבי שרף.

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

לראשונה בתולדותיה תופיע הערב קבוצת הפועל הגליל העליון במעמד גמר גביע המדינה. הגליל העליון תתמודד נגד מכבי תל־אביב שהופיעה עד כה ב־24 משחקי גמר וזכתה ב־22 גביעים. המשחק יחל ב־8.45 בהיכל הספורט ביד־אליהו.

לאחר ההפסד בגמר גביע אירופה לאלופות (71:69) שואפים במכבי ת"א לזכות בגביע המדינה. הבעיה הניצבת בפני המאמנים צבי שרף ויאיר שרון היא כיצד להביא את השחקנים למתח משחק לאחר ההתפרקות הגדולה בתום משחק הגמר בלוזאן.

פציעתו של הווארד לאסוף בגב מציבה סימן שאלה לגבי כשירותו למשחק הערב. קווין מאגי, לעומתו, החל באימונים כלליים יחד עם חבריו לאחר שבימים האחרונים עסק בקליעה לסל. מיקי ברקוביץ' ודורון ג'מצ'י ישחקו שוב יחדיו הערב. צבי שרף יפתח בחמישיה עם חן ליפין, מיקי ברקוביץ', דורון ג'מצ'י לי ג'ונסון וקווין מאגי.

יאיר שרון, עוזר המאמן, אמר אתמול כי מכבי ת"א חייבת פיצוי לאוהדים ברמות וזכיה בגביע. "אנו מאמינים כי האוהדים יחזו ביכולת טובה של הקבוצה. מי שמעמיד אותנו כמועמדים בטוחים לנצחון עושה טעות. המשחק פתוח. בגביע הכל יתכן. זכור לי שמכבי ת"א הופיעה בעבר בגמר ונוצחה. לכן חייבים להתייחס למשחק ברצינות. זה משחק אחד ואי אפשר לתקן אחריו".

שחקני הגליל העליון חושבים כבר על אירוח קבוצות אירופאיות בגליל, אולם עיקר המחשבה של ראשי הקבוצה היא כיצד להרגיע את השחקנים הנמצאים במתח רב לקראת משחק הגמר. כל שחקני הקבוצה מציינים כי לסיים את העונה במשחק הגמר זה ארוע חשוב ומרגש. "המעמד מחייב אותנו. אכזבנו בליגה ואנו רוצים לזכות בגביע, הרבה יותר מרגש להשתתף במפעל האירופאי למחזיקות גביע כשאתה מחזיק בו", אמר המאמן אריה מליניאק.

מליניאק ערך אמש אימון לנחורין בהיכל הספורט ואחר־כך קבע את החמישיה: שמואל זיסמן, ארז חזן, ברד ליף, טרי וייט וקרטיס כרי.

במשחק ישפטו רמי פישר ונפתלי עובדיה.

ב־6.30 גמר הנשים

במשחק המוקדם תשחק, לראשונה בתולדותיה, הפועל גבעת חיים במשחק הגמר נגד אליצור ת"א.

משחק זה יחל בשעה 6 וחצי.

שתי הקבוצות מתמודדות עתה במשחקי ההכרעה של הליגה. במהלך העונה ניצחה כל קבוצה את רעותה לפעם אחת.

אליצור ת"א מחזיקת הגביע והאלופה מהשנה שעברה סיימה את הליגה הרגילה במקום הראשון וגבעת חיים שניה. לצופים שיגיעו למשחק צפוי דו קרב שקול ומעניין.

מאמן אליצור מריק זצלר מסר כי החמישיה שתפתח הערב תכלול את ענת דרייגור, אורלי גרוסמן, איריס בלומנפלד, מיכל גושן ורונית יניצקי.

גבעת חיים תפתח עם רונית דיאמנט, זיוה רון, אלומה גורן, נירית הר־אבן ומאיה רוטשילד.

במשחק זה ישפטו הלל הילמן ומשה רדומסקי.

פנים חדשות בגביע

מאת ישראל סז

פנים־חדשות במראה גביעי הכדורסל הערב. שתי קבוצות יופיעו בהיכל־הספורט ביד־אליהו לראשונה בגמר: הפועל הגליל־העליון, בין הגברים, והפועל גבעת־חיים, בין הנשים. הן יתמודדו עם קבוצות ותיקות, שזכו פעמים רבות בגביע: מכבי תל־אביב, עם 22 זכיות, מתוך 26 פעם, ואליצור תל־אביב, עם 7 זכיות, מתוך 26 משחקי־גמר.

הפתעות? קשה מאוד לצפות. שתי הוותיקות והמנוסות בקבוצות הגמר, מכבי ת"א, בין הגברים, ואליצור ת"א, בין הנשים, הן הפייבוריטיות. אומרים שבמשחקי גמר־גביע יכול הכל לקרות, אבל מסופקני אם אכן מסוגלות קבוצות הפועל הגליל־העליון והפועל גבעת־חיים להגיע לפיסגה. אם תזכה אחת מהן בגביע תהיה זו הפתעה גדולה.

הקבוצות הקיבוציות היוו תמיד גורם נכבד בכדורסל הישראלי, אבל רק שתיים מהן זכו עד כה בגביע־המדינה: הפועל גבת/יגור, בין הגברים, בעונת 1976, והפועל מעגן־מיכאל, בין הנשים, בעונת 1968. קבוצות אלה מההתיישבות העובדת, וכן הפועל גן־שמואל, שהתמודדה בגמר הראשון בין הנשים ב־1959, היו היחידות שהגיעו לשלב המכריע.

הפוגה מזיקה

הפעם יופיעו שתי קבוצות קיבוציות בהיכל־הספורט ביד־אליהו. קבוצת הפועל הגליל־העליון, שלא מיצתה את הפוטנציאל הטמון בה במשחקי הליגה, ודורגה רק במקום ה־7 (לאחר שתפסה את המקום ה־3 בליגה הרגילה), תנסה להיות יריב רציני לכדורסלני מכבי ת"א. זו משימה קשה. הפועל הגליל־העליון סבלה מהפוגה ארוכה. היא סיימה את משחקיה הרשמיים העונה מאז. השתדלו אמנם שחקניה לשמור על מסגרת, אך בהיעדר יריבים ומשחקים עלול הדבר לפגוע ברמתה.

מכבי ת"א, מאוכזבת ממעידתה בגביע־אירופה לאלופות, תבקש ליטול את הדאבל הישראלי. הקבוצה נמצאת בתנופת משחקים, ואם גם קווין מאגי סובל מפציעה לא יפריע לה לזכות בגביע, לאחר הסיום הדרמטי בליגה. כשזכתה בכתר רק אחרי שלושה משחקים מורטי־עצבים נגד יריבתה העירונית, הפועל ת"א.

שתי בבירות

משחק־הגמר בין הנשים יפגיש את שתי קבוצות הנשים הטובות ביותר כיום בארץ — אליצור ת"א והפועל גבעת־חיים. אליצור, עם הכוכבת שלה ענת דרייגור, ניצחה בשני משחקי הליגה — 49:52 בגבעת־חיים ו־67:86 בתל־אביב.

גם הערב תשתדל אליצור ת"א לזכות בגביע, אותו נטלה בשלוש השנים האחרונות, מתוך שבע זכיות מאז 1977. גבעת־חיים תנסה להלחם כדי להפתיע, אך כוכבותיה, ובראשן אלומה גורן וזיוה רון, יצטרכו להיות בשיאן.

בין הגברים זכו רק שלוש קבוצות בגביע: מכבי ת"א — 22; הפועל ת"א — 3 והפועל גבת/יגור — 1. הגליל־העליון תתקשה לעשות היסטוריה, ולהיות הקבוצה הרביעית שתזכה בגביע.

בין הנשים זכו יותר קבוצות, אך בסיכום גם מספרן קטן למדיי: מכבי ת"א — 12 פעם; אליצור ת"א — 7; הפועל ת"א — 3; מכבי דרום/רמת־חן — 2; הפועל מעגן־מיכאל — 1 והפועל חיפה — 1.

משחקי הגמר בגביע־המדינה יורידו את המסך על עונת הגברים, שהיתה מרתקת ומלהיבה. הנשים ימשיכו במשחקי הפליי־אוף, בהם תיקבע האלופה החדשה.

משחקי גביע־הגברים

1956:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	49:52
	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	50:56
1958:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	44:53
1959:	מכבי ת"א	— הפועל חולון	47:53
1961:	מכבי ת"א	— הפועל חולון	46:74
1962:	הפועל ת"א	— מכבי ת"א	48:50
1963:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	51:55
1964:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	47:50
1965:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	47:55
1966:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	62:66
1969:	הפועל ת"א	— מכבי ת"א	70:88
1970:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	52:73
1971:	מכבי ת"א	— מכבי חיפה	51:70
1972:	מכבי ת"א	— מכבי רמת־גן	99:108
1973:	מכבי ת"א	— בית"ר י־ם	79:118
1975:	מכבי ת"א	— הפ.גבת/יגור	74:89
1976:	הפ.גבת/יגור	— הפועל ת"א	76:90
1977:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	77:78
1978:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	90:93
1979:	מכבי ת"א	— הפועל רמת־גן	66:73
1980:	מכבי ת"א	— הפו. רמת־גן	87:105
1981:	מכבי ת"א	— הפו. רמת־גן	95:105
1982:	מכבי ת"א	— הפו. רמת־גן	77:90
1983:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	94:99
1984:	הפועל ת"א	— הפועל רמת־גן	73:79
1985:	מכבי ת"א	— מכבי חיפה	81:121
1986:	מכבי ת"א	— הפועל חולון	86:90
1987:	מכבי ת"א	— הגליל־העליון	?

משחקי גביע־הנשים

1959:	מכבי ת"א	— הפ. גן־שמואל	33:42
1961:	הפועל ת"א	— מכבי ת"א	33:42
1962:	מכבי ת"א	— הפועל י־ם	36:43
1963:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	43:56
1964:	מכבי ת"א	— הפועל פ"ת	46:76
1965:	מכבי ת"א	— מכבי מוצקין	37:71
1966:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	43:62
1968:	מעגן־מיכאל	— מכבי דרום	35:48
1969:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	52:66
1970:	הפועל ת"א	— מעגן־מיכאל	46:87
1971:	מכבי ת"א	— הפועל י־ם	44:57
1972:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	56:57
1973:	הפועל ת"א	— מכבי ת"א	64:74
1974:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	46:50
1975:	מכבי ת"א	— דרום/רמת־חן	47:59
1976:	מכבי ת"א	— הפועל ת"א	59:60
1977:	אליצור ת"א	— מכבי ת"א	70:78
1978:	אליצור ת"א	— הפועל חיפה	59:86
1979:	אליצור ת"א	— הפועל חיפה	84:89
1980:	הפועל חיפה	— אליצור ת"א	82:86
1981:	דרום/רמת־חן	— אליצור ת"א	69:77
1982:	אליצור ת"א	— הפועל חיפה	77:81
1983:	דרום/רמת־חן	— הפועל חיפה	57:59
1984:	אליצור ת"א	— מ.ס. סביון	44:103
1985:	אליצור ת"א	— הפועל חיפה	50:62
1986:	אליצור ת"א	— דרום/רמת־חן	43:112
1987:	אליצור ת"א	— גבעת חיים	?

מזרח־גרמניה ופולין לפני הפועל ישראל

הרצות למרחקים, ערכנו לנקרי משואל הגליל־העליון ואמל עבואללה מהפועל טולם צרה, שיצגו את הפועל באליפות מפרש לסשוש וקבוצתני בבולגריה, זכו אחרי מזרח־גרמניה ופולין במקום השלישי.

במרוץ ל־4 ק"מ זכתה עיבוד קוקי במקום השמיני, ואמל עבואללה במקום העשירי. כ־50 רצים מ־10 מדינות השתתפו במרוץ.

במרוץ ל־10 ק"מ סיים יעקב שליטי מהפועל אשקלון במקום ה־43 מתוך למעלה מ־100 רצים, בזמן של 34 דקות.

נבחרת הגברים יוצאת אופטימית לטורניר־האביב בשוויץ

ישראל רוצה בית ו"8"

● כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הכדורגל של ישראל יכולה לקנא בנבחרות הכדורסל הכדורעף והכדוריד שלנו. לכדורגלנים אין עדיין דריסת־רגל ביבשת אירופה והם מתקשים להשתלב בטורנירים שונים ביבשת. לכדורסל ולכדורעף ולכדוריד אין את הבעייה הזו. השבוע, למשל, יצאו את הארץ שלוש נבחרות יצוגיות של ישראל בכדורעף, שישתתפו בשלוש תחרויות ביבשת.

נבחרת הנשים יצאה כבר שלשום לטורניר־האביב בשבדיה. נבחרת הנוער תצא הבוקר לטורניר בבודפשט ונבחרת הבוגרים תמריא לשוויץ שם תשתתף בטורניר־האביב המסורתי.

מי שמרגיש גאווה, ובצדק, הוא יונה פלר, מזכיר איגוד הכדורעף: "ההופעות של ישראל באירופה הן בעיקר בזכות הקשרים הטובים שיש לנו. בכדורעף אין את הבעיות שיש לכדורגל. באירופה התרגלו שאנו שייכים אליה. בעבר ניסו מדינות המזרח לשים לנו רגלים, אך היו לנו מספיק ידידים ששמרו עלינו. כיום אנו נמצאים באירופה בזכות קשרים מצויינים. הצלחנו ליצור קשרים עם מדינות המזרח כמו הונגריה, בולגריה, רומניה ופולין. גם עם ברה"מ לא תהיה בעייה. אולי ההתקרבות בין ישראל וברית־המועצות תפתח את השערים".

מקום רביעי

יונה פלר סבור כי בעבר היה הכדורעף הישראלי ב"טופ" ואילו כיום ישנה נסיגה: "הכדורעף האירופי התקדם, הפך למקצועני. לעומת ישראל שנותרה חובבנית. עם החובבנות אנו רוצים להגיע לצמרת האירופית, לפחות במערב. אנו עובדים קשה. בעוד שנים לא־רבות יתן הכדורעף הישראלי זינוק אדיר".

יונה פלר מעריך כי נבחרת הגברים תשיג הישג כביר. אם תסיים את טורניר־האביב במקום הרביעי.

"לגבי הנשים אין לי ציפיות. הנבחרת מורכבת מילדות בנות 16־17, הנמצאות בראשית דרכן. לחלק מהבנות תהיה זו הופעה ראשונה בחו"ל. כיום יש לנשים תשתית מעולה ואני מעריך שבעוד מספר שנים יאפילו על הישגי הבנים בכדורעף".

נבחרת הבוגרים של ישראל משלבת שחקנים ותיקים, יחד עם צעירים. קפטן הנבחרת הוא הוותיק יעקב הרשקו מהפועל בת־ים. להרשקו תהיה זו אליפות חמישית והוא סבור כי הפעם יש לישראל את הנבחרת הטובה ביותר: "מהתקופה שאני זוכר זו הנבחרת הגבוהה ובעלת הנסיון הרב ביותר. המיקום הריאלי שלנו במערב־אירופה הוא השביעי. אך אני צופה לתפיסת המקום החמישי. יתרונה הגדול של הנבחרת כיום הוא בשישייה שלה שהיא פחות או יותר קבועה, אולם יש מחליפים ברמה גבוהה. מגוון השחקנים גדול, ולפיכך אפשר להיות אופטימיים".

תשתית טובה

גיורא הלפרין, אחד משני מאמני הנבחרת (השני הוא מאיר בין) מוסיף: "בנינו תוכנית שהשיא אמור להיות בטורניר־האביב. הפליי־אוף פגם בתוכניות. זה מצב נתון. הפליי־אוף גרם שמספר שחקנים יהיו במצב גופני, שלא לפי התכניות שלנו. כמו כן השחקנים המובילים הם מבוגרים יחסית, וייתכן שעברו את השיא. אני מעריך כי מי שיאמן את הנבחרת בעוד מספר שנים יקצור את הפירות עם נבחרת מצויינת. יש לנו תשתית טובה".

על יריבות ישראל אומר הלפרין: "נבחרת שוויץ היא גבוהה, חזקה והופיעה בהרבה טורנירים. ניצחנו אותה פעמיים בשנה האחרונה. ננסה להפתיע אותה בביתה".

מאיר בין, חברו של הלפרין, סבור כי אם הנבחרת תשחזר את המשחקים הטובים שהציגה בארה"ב אנו יכולים להיות אופטימיים: "נוכחנו כי בחו"ל מציגים השחקנים שלנו יכולת משופרת. ייתכן שהיריב העדיף מושך אותנו לכך. מה שנשאר לנו לעשות זה "לחבוש כובע פלדה, ולצאת למלחמה". אנו מנצחים קבוצות שעל הנייר נחשבות לטובות יותר מישראל".

כץ סבור כי בשנים האחרונות חלה מהפכה בכדורעף הגברי בישראל: "עברנו תהליך של תוספת גובה. יש שחקנים שהם מעל ל־2 מטר (ארנון עמיר — 2.06 ודן פרידמן — 2.02)".

כץ סבור כי מטרת ישראל היא להיכנס לבית ו־8. "צפוי להיות טורניר חזק ביותר. יחסית דורגה ישראל בבית נוח. בתנאי שנבחרת צרפת (חמישית בעולם) תשלח את נבחרת־המשנה שלה. הקרב הגדול יהיה נגד שוויץ. קשה לי להעריך את יכולתה. מה שברור כי הצגה של ישראל תביא לנו נצחון על המארחים. אם ננצח את שוויץ נעלה לבית 1־8. עם נצחון, וזה עשוי להוביל אותנו למקום השישי. המועמדות שלי לנצחון בטורניר היא מערב־גרמניה ואחר־כך שבדיה, יוון וצרפת, אם תבוא בהרכבה החוקי".

פלישה ישראלית לאירופה — הבוקר

24 שחקני כדורעף ייצאו הבוקר את ישראל. נבחרת הגברים לשוויץ ונבחרת הנוער להונגריה.

נבחרת הגברים תצא למחנה־אימון קצר בפרדקיר־שאפן, מערב־גרמניה, שם תשחק נגד קבוצת בורנזי, וביום ראשון תגיע לנוישאטל שבשוויץ, שם יחלו משחקי טורניר־האביב. הנבחרת הוגרלה לבית אחד עם צרפת ושוויץ המארחת.

הטורניר יחל ביום שני (ליל־הסדר) כששוויץ תשחק נגד צרפת. ישראל תתמודד ביום שלישי נגד צרפת, וביום רביעי נגד שוויץ. ביום שישי, ה־17 באפריל, יחלו משחקי הדירוג.

12 השחקנים שייצאו לשוויץ הם: אורן שר, אורי חגר (הפועל מטה־אשר): אליעזר כנן, שמאי גלזר, ארנון עמיר (המעפילא): יעקב הרשקו (קפטן), רז בורר, רפי רולניק (הפועל בת־ים): אמיר אקרמן, ארז שכטר (מכבי ת"א): גיל פייטל (הפועל כפר־סבא) ועמיחי כרם (הפועל קרית־אתא).

מאמני הנבחרת — מאיר כץ וגיורא הלפרין; מנהל — איתן הוד; יו"ר — יחיאל דורון, ופיזיוטרפיסט — דן ארטנו. כן יצטרף השופט נתי תרום.

נבחרת הנוער תצא להונגריה שם תשתתף בטורניר־הכנה למשחקי מוקדמות אליפות אירופה. בטורניר יטלו חלק קבוצות הצמרת מהונגריה, ונבחרת הנוער שלה.

השחקנים: ירון טרייבנר, צחי כהן, עמית צוקרמן (הפועל קרית־אתא): רוני כהן, אלון גרינברג, צחי הרה (הפועל בת־ים), טלי כהן ומטה אשרא יניב ברנצר, אביב הלפרין (המעפילא): אילן חמו (העוגן): רונן רורין (רמת־אביב) ויפתח אלון (איחוד עירון).

המאמן — דוד כפרי, ומנהל הנבחרת — מרדכי קיזון. ראש המשלחת — יונה פלר. כן יצא עם הנוער השופט הבין־לאומי מיקי ממרן.

נבחרת הנשים של צרפת בהתעמלות — במשחקי הפועל

הנבחרת הלאומית של צרפת בהתעמלות מכשירים. בנות, תגיע למשחקי הפועל ה־13.

הנבחרת כוללת ארבע בנות: קרול זירו, נטלי לגאל, נטלי רלפרייה ומנואל דורדן.

הנבחרת הצרפתית תופיע במסע־ראווה במסגרת ספורט הפועלים בהתעמלות באולם מנחת בירושלים.

● זוג אקרובטים מבלגיה, האנס ליטמונרה ולניה צופר, יופיע בתה־גילי אקרובטיקה במופע הטלג"ים ובערבי ספורט ומחול. זוג זכה במקום השלישי באליפות העולם באקרובטיקה שנערכה בדצמבר בבודפשט.

● מלון דן־פנורמה ת"א יארח את האח"מים שיבואו כאורחי מטה משחקי הפועל ה־13, ביניהם נשיאי הוועדים האולימפיים של בלגיה, אנגליה, צרפת, גרמניה, חוף־השנהב וסלוואדור.

פרוסט ישפוט בשבת בבלומפילד

מאת יוסף חכם

אריה פרוסט ינהל בשבת במחזור ה־24 בליגה הלאומית בכדורגל, את משחק המוליכה, קבוצת בית"ר ירושלים, מול הפועל באר־שבע, באיצטדיון בלומפילד ביפו.

שאר שופטי השבת בלאומית: יוסף דיאמנט (מכבי יבנה — בית"ר נתניה); עובדיה בן־יצחק (בית"ר ת"א — הפועל לוד); משה אשכנזי (שמשון ת"א — מכבי יפו); יהושע לויה (מכבי חיפה — הפועל כפר־סבא); צבי שריר (בני־יהודה ת"א — הפועל ת"א); גבי כהן (מכבי פ"ת — מכבי ת"א); דאוד סוהיל (הפועל פ"ת — מכבי נתניה).

את המשחק המרכזי בליגה הארצית בין המוליכה, הפועל חיפה, והפועל יהוד, ינהל הבין־לאומי יצחק בן־יצחק.

גוואראני־קוברלואה 0:0

גוואראני מבראזיל וקוברלואה מצ'ילי נפרדו בתיקו אפס בבית מספר 4 בגביע דרום אמריקה.

יותר משבעת אלפים צופים חזו במשחק שנערך בקאמפינאס, בראזיל.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לבניה בחזית בקו הקיים ברחוב בלבן מאיר מס' 8 גוש 6974 חלקה 65
תיק בנין 5/26102
בקשה מס' 570011

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ת.ב. 218

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 120 בגוש 7169 רח' פריישמן מס' 12 חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 4.8% משטח המגרש 600/2 מ"ר בשתי קומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב/1. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר
ויו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה - חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 135 בגוש 8259 רח' סמילנסקי מס' 75 בחריגה. הקלה: יציאה לגג. תכנית מס' 448/86
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אליאור
יו"ר הוועדה המקומית

עירית אום אלפחם
מכרז מס' 1/87
מכרז להחלפה וטיפול במונים ושירותים אחרים

1. עירית אום אלפחם מזמינה בזה הצעות לטיפול בכ־1300 מוני המים של העיריה לרבות מונים איזוריים וביתיים, תיקונם, כיולם והחלפתם במידת הצורך.
2. על המשתתף במכרז לצרף להצעתו אישורים המעידים שהוא בעל ידע ונסיון בעבודת נושא המכרז.
3. עבור כתב הכמויות ישלם כל משתתף - 1000 ש"ח שלא יוחזרו אם זכה הקבלן במכרז ואם לא זכה.
4. הקבלנים יגישו את הצעותיהם במעטפה סגורה עד יום רביעי 22.4.87 שעה 13.00 לתיבת ההצעות של העיריה ברשום "מכרז מדי מים".
5. על כל מציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בסכום של 10% מערך הצעתו בתוקף ל־3 חודשים. ההצעה שלא תצורף אליה הערבות הבנקאית תיפסל.
6. אין העיריה חייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

ראש העיר,
האשם מחאמיד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקו בנין לחזית עפ"י הקיים ברחוב. ברחוב המגיד מס' 6"א' גוש 6936 חלקה 88
תיק בניין 0073"006א בקשה מס' 862342

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל־אביב־יפו

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה העיר
חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' מס' 04-640776

הודעה על־פי סעיף 140 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: גב' מרט חנה לאשר בנין אחורי ברחוב קריניצי מס' 38 חלקה 16 בגוש 10759, הר־הכרמל.
הבקשה כרוכה ביחס שטחי בניה השונה מהמותר בין הבנין הקיים והמוצע.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' — בין השעות: 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציא אה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר ינוביץ — מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בניה 6% ובניה בקו הקיים בחזית ברחוב. ברחוב פתחיה מספר 53 גוש 6623 חלקה 439 תיק בנין 2/829"053 בקשה מספר 870262

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י' בסמי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון ובניה, תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי
שוורקות
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית ומתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שוורקות הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' בר/2/76" ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי תכנית מתאר ושינוי תכנית מפורטת, קביעת גבולות ושינוי יעוד קרקעות במסגרתה, חלוקה מחודשת של שטח התכנית, ביטול, איחוד חלקות קיימות, קביעת איזורים, יעדים תכליות ושימושים. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 5272 חלקי חלקה 1, 2, 16 גוש 5273 חלקות 8"12, 21, חלקי חלקות 20"12 גוש 5274 חלקות 20"8.5.4, 25, 26, 30 חלקי חלקות 2, 3, 6, 7, 11, 21, 23"24, 27"29 גוש 5275 (חלקות) חלקי חלקות 11"14, 1, 2, 4, 16, 17, 21.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנימוקים להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש,
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
תאריך 1987 מרץ 3

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הריני מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת אחוזי בניה, פרגולה, ניצול חלל הגג, שינוי ושמר בנית הנוסף וגובהו ברחוב צה"ל מס' 66 גוש 6336 חלקה 135
תיק בנין 2/0842"066
בקשה מס' 862105

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו

טלוויזיה
09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות. 09.35 היסוד למוסיקה אינמני נבחרות הבנות של מועדון הספורט בלואישם בלונדון. הסרט מרגיש את פיתוח כח הרצון, ההתמדה ובושר הריכוז הנחוצים לעיסוק בספורט. 10.00 ג'ק הולבורן — פרק 5. 10.50 איויס — פרק 5. 11.10 מפרץ הרוחות — פרק 5: אופני אוכמניות — אופניו החדשים של אלטון מרוסקים ע"י משאיות כמה ימים לפני מירוץ האופניים המקומי. טיוואש הזקנה מבטיחה לתקן את האופניים אם אלטון יעזור לה לקטוף אוכמניות. 11.35 וירטואוזים של מוסיקאים — בלה בארטוק — סרט המוקדש למלחין ההונגרי בלה בארטוק. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 קשר משפחתי — בשידור חוזר. 15.00 טאו טאו — טוק ומוק. 15.25 רחוב סומסום. 16.00 שעת כושר. 16.10 נברת פלטלת — פלטלת וצופי. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 באותו עניין — סדרה שבועית המעלה בעיות של צעירים בדרך של פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. 18.00 משפחת קמבל — הפרק העשירי: אוצרו של דאן לפיס. 18.25 פסוקו של מקום — מבט אל ירוחם. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 שבועון טלוויזיה (ערבית). 19.00 מפגש (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 ספאדי — עם ג'ולייט שגרן. 20.30 גמר גביע המדינה בכדורסל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 מחצית שניה של משחק גמר גביע המדינה בכדורסל. 22.15 נקודת מבט — תכנית חודשית. התכנית תעסוק הפעם בבעיות הקליטה של העולים מאתיופיה בתחום המעמד האישי, החינוך, התעסוקה ועוד. 22.55 חרב גדעון — סדרת דרמה קנדית־צרפתית על פעולתו של המוסד הישראלי. הפרק האחרון. חדשות הלילה.

רדיו
קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאונה ניטוחה — לה סיאר: מרש ההכתרה; דבוז'אק: סרנדה בנוי; ברליוז: ויוברלה דיליום; לה קלינגה: שומאן: מבוא סקרצו ופינלה. רדיו שטוטגרט/ ג. מרינר. 09.00 קונצרט בוקר — סיבליוס — פינלנדיה; סוויטה מפלאס ומליסנדה: קונצ'רטו לכנור ותזמורת ברה־מינור: טפילה אופוס 112: קולרנו אופוס 7. 11.57 מגישים שיר. 12.00 מאוצר הסרטיה — באך: פתיחה צרפתית. בטהובן: סונטה בלה מג'ור לכנור ופסנתר. אופוס 47 קרויצר. 13.05 בהאונה ניטוחה: מישל קורט: קונצ'רטו קומי מס' 25 לשני כנורות, חליל, ויולה ובאסון קונטינואו; לאופולד מוצרט: חתונת אכרים. סינפוניה ברה מג'ור לתזמורת קאמרית עם תיבת נגינה וחמת חלילים; אגרנטה ורתרו ההגרי לויולה ותזמורת; יוהן שטראוס (הבן) שתי פולקות: פגניני ואריציות על נושא קומי לכנור ותזמורת; צ'ייקובסקי: לקט מתוך המוסיקה לבלט מפצח האגוזים. 15.00 מפגש. 16.00 אתנחתא — שידור חי מאולם 'מקו"א' בירושלים: עמנואל גרובר - צ'לו; אליקום ולצנן — כנור: באך: סוויטה מס' 1 בסול מג'ור 1007 ברי"ב; ראבל: דואו לכנור וצ'לו; קודאי: סונטה לצ'לו סולו, אופוס 8. 17.30 קשת של צלילים — מגוון מוסיקלי — היידן שלישיית בסול מג'ור, לכנור, ויולה וצ'לו: סונטה לפסנתר ברה־מג'ור; סונטה לכנור וויולה בלה מג'ור. 18.00 אנתולוגיה בצליל — מוסיקה קולית חילונית בספרד, צרפת והנדרלאנדים של המאה ה־16. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 קונצרט הסידרה הסגולה — קונצ'רטו מס' 4 התזמורת הסימפונית י"ם רשה"ש שידור ישיר מאולם הנרי קראון. מנצח: מנדי רודן/ סוליסטית: אילנה ורדי. ברליוז: הפתיחה קרנבל רומאי. בטהובן: קונצ'רטו מס' 5 לפסנתר ותזמורת אופוס 73. הפסקה — אנתולוגיה קטנה לספרות: ברהמס: סימפוניה מס' 4 במי־מינור אופוס 98. 23.00 דור ההוב — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. ורדי: אותלו סיום המערכה השניה והמערכה השלישית.

רשת א'
07.30 הדיויקל — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 חוגה — עם בני הגרל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מבניני האומה בירושלים. 15.00 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 השכלה ודעת לכל — תולדות כוח המגן העברי — ד"ר מאיר פעיל: מן המרות ההסתדרותית אל המרות הלאומית. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.00 חדשות ותכנית באנגלית. 17.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 18.05 מנחת ערב — משדר יומי להווי ודת ומסורת. 19.05 שעור בתנ"ך. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 יש לי חלום — עורך ומנחה: יובב כץ.

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 11.30 סעו לשלום — עם גדעון הוד. 12.10 אלף־אלף ב־בית — עם אושר מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ומוסיקה. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — הווי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — שירים עבריים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על ספרים ואנשים — מגזין המעשה והחברה. 18.00 זרקור — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.30 השבוע בכנסת. 20.10 שירים עבריים. 20.30 שידור משותף גמר גביע המדינה בכדורסל העברה מהיכל הספורט ביד־אליהו. 22.30 מקום אחר. 23.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים בשידור חי — מנחה: אלכס טלמור.

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — פילוסופיה של הטכנולוגיה — על גרעי החברה. מרצה: פרופ' יוסף אגסי. 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר — עם מיכל ניב. 10.55 שירותרום 87 — פינה מיוחדת. 11.05 נכון לעכשיו — עם יוסי עבאדי. 13.05 מקום טוב באמצע — עם אורלי יניב ויצחק בינה. 14.05 רז רה יומי — עם רובי לנג ודני קרפל. 15.05 מה יש — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל — עם רן שילה, יעל דן ונוני סביר. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בעניני השעה. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן — שירים עבריים — עם שירה גרא. 19.50 מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיכום ארועי המשפט. 20.05 יער משורר — מגאזין לענייני צבא ובטחון (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — פילוסופיה של הטכנולוגיה (ש"ח). 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים. 22.55 שירותרום 87 — פינה מיוחדת. 23.05 שיחת חצות — עם מוקי דור חבר קיבוץ עין־גב. 00.05 ציפורי לילה מבלות — עם אלי ישראלי. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM
19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבסס — מידע, רשימים, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות — עם אברי גלעד. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'
06.05 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים. 07.05 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשעה? עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודע. 11.05 אהבה יומיומית עם יוסי סיאם. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 סומן חוזר. 15.05 חדש, וחדש ומחודש עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 קול־בו — שבועון סוס. 20.05 לי ולך — שיר וברכה. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע
תל־אביב
אסתר: קשוחים שכאלה 5, 7.15, 9.40
אורלי: סגור
בן־יהודה: ניפגש בחוף 5, 7.15, 9.30
גת: חנות קטנה ומטריפה 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: שובו של הנוסע השמיני 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: שלושה אמיגוס 7.30
הוד: שלושה אמיגוס 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: הכיתור שאחרי 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה 7.30, 9.30
סינמה 1: עשרת הדברות 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
פאר: ללא רחמים 5, 7.30, 9.30
פריס: בטי בלו 12, 2, 7.15, 9.30
מנהטן 23.30
רב־חן:
חן 1: צבע הכסף 5, 7.10, 9.50
חן 2: הרומן שלי באוקספורד 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: חטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: ג'ושוע אתמול והיום 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: כלא הנשים 5, 7.15, 9.30
תכלת: ריקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן
אואזיס: צבע הכסף 4, 6.40, 9.30
לילי: פלאטון 7.15, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 2: קשוחים שכאלה 5, 7.20, 9.40
גן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.30, 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: 3 אמיגוס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: קשוחים שכאלה 4.30, 9.15
בית אגרון:
היידי בת ההרים 10.00
הסיפור שלא נגמר 11.30
סרט גרמני 16.30
הסיפור שלא נגמר 18.15
נערי הכרך 20.00
רנטון 21.30
מבוקש חלוי או נשוי 24.00
בסירה: פלטון 4.30, 7.00, 9.10
אורגיל: צבע הכסף 4.30, 7, 9.15
סיטשלי: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.00
סמדר: חנה ואחיותיה 7.00, 9.30
הבירה: הקשר הגורוני / אריון 4.30, 7.15, 9.15
אור 1: קרוקודיל דנדי 4, 6.30, 9
אור 2: ג'אק פלאש המקסים 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: סיגליות הן כחולות 6.30, 9.00
אור 5: אזעקת אמת 4.30, 7.00, 9.00
עדן: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: קי"ץ 18.30

חיפה
ארמון: ללא רחמים 4, 6.30, 9.00
אורה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.15
חן: ריקה לחצות 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שלושה אמיגוס 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: ניפגש בחוף 4.45, 7.15, 9.30
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון: כלא הנשים 4, 6.30, 9.00
אמפי: נינג'ה דרקון האש 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: חזרה לנעורים 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: אהבה נדירה 7.00, 9.15

נתניה
שרון: פלאטון 7.15, 9.15
סטודיו: חזרה לנעורים 7.15, 9.15

חולון
סביר: פלטון 5, 7.15, 9.10
מגדל: צבע הכסף 6.00, 9.00
ארמון: זאב אמריקני בלונדון 5, 7.30, 9.10

בת־ים
עצמאות: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.15

הרצליה
היכל: מפרץ מוסקיטו 5.00, 7.15, 9.10
מגדל דניאל (האודיטוריום): מרי פופינס 5.00
הנגל הבורמזי 5.00, 7.15, 9.10

באר־שבע
חן: כלא הנשים 4.30, 7.30, 9.10

פתח־תקוה
היכל 1: שלושה אמיגוס 5, 7.15, 9.10
היכל 2: פלאטון 5, 7.15, 9.10
היכל 3: הזבוב 5, 7.15, 9.10

עפולה
מטמתרון: חלומות מתוקים 8.30

רעננה
אורות: חטיפה נעימה 4.30, 7, 9.00

גבעתיים
תדרו: עיסקה ללא רחמים 4.30, 7.15, 9.10

ראשון־לציון
רון 1: חברי הדרקון אליוט / פלאטון 4.30, 7.15, 9.10
רון 2: קרוקודיל דנדי / עוץ לי גוץ לי 4.30, 7.15, 9.10

תיאטרון
הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 9.4
הדוד וניה: 20.30
איינשטיין — בבימרתף: 17.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 9.4 בשעה 20.30
החילוני האחרון

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים מור — חביבה רייק 20
חולון קופ"ח — ערי־יהב
ירושלים ד"ר בלה — המלך דוד 6
נתניה נתניה — הרצל 11
פתח־תקוה כפר גנים — לוחמי הגיטו 6
רמת־גן המגן — ביאליק 30
תל־אביב אחוה — דיזנגוף 165; בריאות — המלך ג'ורג' 28
חיפה הנשיא — שד' הנשיא 33
רחובות הנשיא - הנשיא הראשון
רעננה־כ"ס הבנים 12, בנין רסקו, חוד השרון

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - ילדים, פנימית, נשים
בקור חולים — ילדים
הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 433500־03, 433500־03.
"יד ביד" - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ירושלים - 243358־02 ת"א - 226027 (24 שעות) חיפה - 229488־04 (11.00-20.00) גליל מערבי - 922222־04
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' דרך - טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 221680־03 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד החוסי לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'-ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר קומה א'. טל': 285822, 294869־03.
מרכז סיוע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 32432־052 בימים א'-ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02. ער"ן תל־אביב — טל' 261111־03. ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 261113־03. ער"ן חיפה — טל' 672222־04. ער"ן באר־שבע — טל' 418111־057. ער"ן נתניה — טל' 35516־053.
סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111־03, רמלה — 101, טל' 221022־08; עפולה טלפון 101 — 93354־065; טבעון — 101, טלפון 931401־04; נהריה — טל' 823333־04; בת־ים — טל' 5611111, באר־שבע — טל' 74767־057.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'-ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

חב' צים גמרה את שנת 1986 ברווח נקי של 38 מיליון ד'
הרווח הנקי ב־1985 — 19 מיליון ד'

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

חברת צים סיימה את שנת 1986 ברווח של 38 מיליון דולאר, לאחר פחת, ריבית והפחתים, לעומת רווח של כ־19 מיליון דולאר ב־1985.
"צים היא חברת הספנות היחידה, כמדומני, אשר סיימה את השנה הזו כששום דבר בסיסי לא השתנה בענף הספנות הנתון בשפל מאז 77", כך אמר אתמול מנכ"ל צים, מתי מורגנשטיין, במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבית אגודת העיתונאים בחיפה, לרגל סיום השנה.
החברה, שהיקף חובותיה עד לפני כשנתיים עמד על כחצי מיליארד דולאר, פרעה בינתיים חלק מחובותיה והיא חייבת כיום 398 מיליון דולאר.
בשנה האחרונה הגיעו הכנסותיה של החברה ל־706 מיליון דולאר כפי שהיה שנה קודם לכן על אף שהחברה צימצמה את צי אוניותיה. תולה זאת, מחד גיסא, בצמצום ההוצאות ומאידך גיסא — בהגדלת ההובלות ב־15 אחוז, הנובעים מיעילות העובדים וההנהלה. לדברי מורגנשטיין, מתכננת החברה להשקיע בשנים הקרובות כ־200 מיליון דולאר ברכש אוניות וציוד.
לדבריו, אין לצים כיום בעיית אשראי, ואם בנקים בארץ לא ימצאו את המימון הדרוש לצים, לא תתקשה החברה להשיג מימון זה בחו"ל.
לדברי מנכ"ל צים נמצאת החברה כיום בתהליך של תכנון להסבתה מחברת ספנות לחברה לתובלות בינלאומיות, במסגרתו תעסוק בכל הטיפולים הדרושים למטענים, כולל הטסה.
בהתייחסו לצמצומים בכוח אדם, אמר מתי מורגנשטיין, כי תהליך הרה־ארגון של החברה נמצא בעיצומו ותיתכן ניידות עובדי חוף בתוך החברה, "אך לא פיטורין".
לעומת זאת אמר, כי אם תרכוש החברה אוניות חדשות יצומצמו התקנים על אניות אלה.

נבון למנהלי התיאטרונים: שנוררו בחו"ל — אבל ביחד
מיליון ורבע ישראלים הולכים כל שנה להצגה; 300 אלף לכדורגל

סגן רה"מ ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הציע להנהלות הציבוריות ולמנהלי התיאטרונים הציבוריים לבדוק את האפשרות להקים גוף משותף, שיעסוק בגיוס תרומות בארץ ובחו"ל למען התיאטרונים. השר חיווה את דעתו, כי על ההנהלות הציבוריות לעשות יותר לאיסוף כספים — על כך הודיע לעיתונות דובר משרד החינוך.
השר אמר דברים אלה בפגישה שקיים בלשכתו עם חברי ההנהלות הציבוריות והמנכ"לים של תיאטרוני "הבימה", הקאמרי, החאן, באר שבע, חיפה ובית לסין, בהשתתפות מנהל אגף התרבות במשרד החינוך אבנר שלו.
שר החינוך שיבח את הפעילות התיאטרונית בארץ ואמר, כי יותר ויותר ישראלים הפכו להם למנהג לבקר בקביעות בהצגות תיאטרון וכמיליון ורבע בשנה הולכים לתיאטרון לעומת כ־300 אלף לכדורגל.
נבון הדגיש, כי קריאתו לתיאטרונים לעשות פעולות נמרצות יותר לגיוס תרומות מחוץ למקורות הממשלתיים אין פרושה שהממשלה תפטור עצמה מאחריות ומנשיאה בעול.
השר הודיע, כי משרדו בודק כעת אפשרויות שונות לכך שההקצבות למוסדות התרבות במדינה לא ייפגעו כל אימת שפורץ ויכוח תקציבי בין משרד החינוך והאוצר.
נבון מסר למנהלי התיאטרונים כי על אף כל הקיצוצים הורה להעביר בשנה האחרונה לתיאטרונים סכום נוסף של כמיליון ש"ח מעבר להקצבה הרגילה שהסתכמה בכחמישה מיליון שקל. השר הדגיש, כי החליט על צעד זה, שנעשה ע"י קיצוץ פנימי ביחידות המשרד השונות והעברת הסכום לטובת התיאטרונים, כדי למנוע את התמוטטותם בגלל המשבר הכלכלי. (עת"מ)

הפוגה ב"שושלת" אצל הליברלים:
מודעי התחייב בביהמ"ש העליון שלא לכנס את מועצת הליברלים
בעקבות ההבטחה, חזר הדיון לבית המשפט המחוזי בחיפה

השר יצחק מודעי התחייב לפני בית־המשפט העליון, שלא יכנס את מועצת המפלגה הליברלית, ובעקבות זאת ביטל בית־המשפט את צו־המניעה הזמני, שהוציא לפני כשבועיים על כינוס המועצה של המפלגה הליברלית.
באמצעות בא כוחו, עו"ד משה רום, הצהיר מודעי, כי לא יכנס את מועצת המפלגה, עם תום הדיון המשפטי בבית־המשפט המחוזי בחיפה, הדן בבקשות שונות, למנוע את כינוס המועצה של המפלגה הליברלית.
לפני כשבועיים הגישו חברי הכנסת, פסח גרופר ובני שליטא, בקשה לבית־המשפט העליון, לאסור על כינוס מועצת המפלגה הליברלית.
המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, הוציאה צו־מניעה זמני, עד לדיון משפטי במעמד שני הצדדים, צו האוסר על השר מודעי ועל יו"ר המועצה הליברלית, יצחק קעטבי, לכנס את המועצה.
אתמול הציע בית־המשפט העליון לצדדים לבטל את ההליכים בבית־המשפט העליון ולהחזיר את הדיון לבית־המשפט המחוזי בחיפה.
באי כוח הצדדים הסכימו להצעה, וכאמור בוטל צו המניעה הזמני.
לאור הצהרת בא כוח מחנה מודעי, שלא יכנס את המועצה עד לתום הדיון המשפטי בבית־המשפט בחיפה. (עתי"ם)

סוויסאיר מחלקת שי לנוסעיה "מיני־אנציקלופדיה"
מאת י. שמי

חברת "סוויסאיר" הכינה לנוסעיה חוברות עם נתונים על דרום אמריקה, אפריקה והמזרח הרחוק.
בחוברות — מידע על עשרות מדינות, החל ממספר התושבים שמות, הערים, תחבורה, בנקים וכלה במספרי טלפונים לשם פניה לעזרה רפואית.
השווייצרים אף מעדכנים את הקורא במידע על התשר שיש לתת לנהג המונית, ואף למתח ברשת החשמל.

בביירות הפוגה ב"מלחמת המחנות"; בדרום - קרבות
ביירות. — קצינים סוריים פיקחו על פינוי 23 פלשתינים פצועים ממחנה הפליטים שאתילה ליד ביירות, בעוד קרבות עזים מתחוללים שוב בין פלשתינים לבין לוחמי אמ"ל, בדרום־לבנון.
אתמול התפרשו חיילים סוריים גם סביב מחנה הפליטים בורג' אלבראג'נה, כדי לשחרר גם אותו מן המצור השיעי. הגנראל הסורי גאזי כנעאן, ראש הביון הסורי בלבנון, הצהיר בביירות, כי מלחמת המחנות ליד הבירה הלבנונית הגיעה לסיומה.

עוד נחת של ארה"ב נעצר בגלל ריגול לטובת בריה"מ
ושינגטון. — נחת אמריקני שלישי נעצר כחשוד בריגול, במסגרת שערוריית הריגול והמין בשגרירות האמריקנית במוסקווה ובקונסוליה האמריקנית בלנינגראד — מסר הפנטאגון.
סמל ג'ון ג'וזף ויריק, בן 26, נעצר ביום ג' בקליפורניה לחקירה, כחשוד בריגול, בשעה ששירת כשומר בקונסוליה האמריקנית בלנינגראד, במשך שנה, החל באוקטובר 1981 — מסר דובר הפנטאגון.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 8.4.87

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.663	1.6871	1.6786
דולר אמריקני	1	1.56	1.64	1.5975	1.6175	1.6079
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8689	0.8798	0.8763
לירה שטרלינג	1	2.53	2.65	2.5760	2.6082	2.5968
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2607	0.2640	0.2634
ין יפני	100	1.07	1.12	1.0879	1.1014	1.0968
גולדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7723	0.7819	0.7768
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0476	1.0606	1.0547
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2504	0.2535	0.2519
כתר נורבגי	1	0.23	0.24	0.2330	0.2359	0.2341
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2311	0.2340	0.2326
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3575	0.3620	0.3598
דולר קנדי	1	1.20	1.26	1.2221	1.2373	1.2302
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.18	1.1324	1.1465	1.1398
ראנד דרום אפריקני	1	0.53	0.79	0.7834	0.7931	0.7884
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4200	0.4252	0.4233
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2400	1.2555	1.2467
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2225	1.2377	1.2380

זהירות: דבש מזוייף!

פקחי משרד הבריאות תפסו אתמול בבוקר כמות של צנצנות דבש מזוייף בראשון לציון. בבדיקה שנערכה במעבדות משרד המסחר והתעשייה בחיפה נמצא, כי החומר הינו סירופ סוכר בלבד. משרד הבריאות מנסה לאתר את מקומות השיווק במטרה להחרים את כל הכמות ששווקה. מנהל שירות המזון של משרד הבריאות, דניאל רייכמן, מבקש מהציבור הרחב לשים לב ולדווח ללשכת הבריאות המחוזית תל אביב, במקרה ויתקל במוצר זה.

בסוף אפריל כנס על יצירת סול בלו באוניברסיטת חיפה
מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

הסופר היהודי אמריקני, סול בלו, בעל פרס נובל לספרות 76' ישתתף בכנס בינלאומי בנושא יצירתו שלו, שייערך באוניברסיטת חיפה החל ב־27 באפר' ועד ה־29 בו.
בכנס ישתתפו עשרות אנשים, המתמחים ביצירות סול בלו, ביניהם אהרון אפפלד, מרטין אימיס מאנגליה ועמוס עוז.
ביום השני לכנס יישא את ההרצאה המרכזית סול בלו והנושא יהיה "ההנחות התיאוריות של הרומניסטן".
בהרצאתו של בלו יהיה נוכח גם מ"מ רה"מ ושר החוץ שמעון פרס.
הכנס כולו מאורגן ע"י אוניברסיטת חיפה בסיוע שגרירות ארה"ב בישראל, המועצה הבריטית ועיריית חיפה.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

בעבודה מכינים את הגיליוטינה/יואל מרקוס

מסעות השבוע
דניאל דגן עם הנשיא, יואב טוקר עם פרס

בן־גוריון ו"מחדל" השואה
שבתי טבת

צלילים צורמים בפילהרמונית
מיכאל הנדלזלץ

מי מממן את נקש/אייל ארליך
שריקה באפילה
מדור אישי חדש של גדעון סאמט

זאב סגל על החסיון העיתונאי ● עקיבא אלדר על הקואליציה והוועידה הבינלאומית ● רומן פריסטר על הבניה בירושלים ● דן כסלו על חסידי אומות העולם
כספת/נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, יונתן שרמן ● הטלוויזיה של השבוע/חדה בושס ● כוסות רוח/ב. מיכאל

פקידים אמריקנים בוושינגטון:

מקווים להתקדמות בשיחות הפיקוח על החימוש בביקור שולץ במוסקווה

וושינגטון. — פקידים אמריקנים מקווים, כי תושג התקדמות בשיחות הפיקוח על החימוש, בעת ששר החוץ של ארה"ב, ג'ורג' שולץ, יקיים בשבוע הבא שיחות עם מנהיגי בריה"מ, במוסקווה.

הם מאמינים, כי הסיכוי הטוב ביותר הוא להגיע לעיסקת פשרה בנוגע לפינוי הטילים הגרעיניים לטווח בינוני מאירופה. אפשר שעיסקה כזאת תושלם בעת ששולץ ייפגש עם עמיתו הסובייטי, אדוארד שוורדנאדזה, ועם פקידים סובייטים אחרים, באמצע אפריל.

פקיד אמריקני, אשר ביקש להישאר בעילום שם, אמר לכתב "רויטר": "אני חש, כי העמדה הסובייטית פתוחה למו"מ, וגם בעמדתנו אנו יש מידות מסויים כדי לשאת ולתת".

פקיד אחר אמר, כי שולץ יהיה מוכן לשאת ולתת "על הכל", לרבות הסכמים אפשריים על כלי־נשק אסטרטגיים וכימיים.

כן נמסר, כי אפשר שמעצמות־העל ינסו להשיג התקדמות גם בצמצום הניסויים הגרעיניים.

הנשיא רייגן, הנאלץ לפעול על רקע שערוריית הריגול והמין שנחשפה בשגרירות האמריקנית במוסקווה, עם מעצרם של שני אנשי־אבטחה מחיל־הנחתים, הורה לשולץ להעלות את נושא הביטחון כעניין מרכזי בשיחות. משרד החוץ האמריקני הגיש לקרמלין מחאה רשמית, שהאשימו את בריה"מ בניצול נשים רוסיות כדי לפתות צעירים מחיל־הנחתים לעסוק בריגול.

בריה"מ הביעה אתמול תרעומת על מה שהגדירה כ"הערות עוינות" מפי הנשיא רייגן בעניין שערוריית הריגול והמין. בהקשר זה מאשימים הסובייטים את וושינגטון בנסיון להרעיל את האווירה לקראת השיחות הקרובות בענייני הפיקוח על החימוש.

כזכור, אמר רייגן לכתבים, כי הוא נתן הוראות לערוך בדיקה מחדש של מצב הבטחון בשגרירות האמריקנית במוסקווה. של שני אנשי אבטחה מחיל הנחתים. הדיפלומטים הסובייטים לא יורשו להיכנס לבניין החדש של השגרירות הסובייטית בוושינגטון עד אשר יובטח הביטחון בשגרירות האמריקנית במוסקווה, אמר רייגן. (ע"ד)

שולץ ישתתף בסדר

ניו־יורק. — במחווה של סולידריות עם יהודי בריה"מ, עומד שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ להשתתף בסדר־פסח בעת ביקורו הקרוב במוסקווה, ואפשר שייפגש גם עם ירובי־משטר יהודיים ואחרים — מסר אתמול "ניו־יורק טיימס".

עוזרו של שר החוץ לענייני זכויות־האדם ועניינים הומניטריים, ריצ'ארד שיפטר, אמר, כי הסדר יתקיים בשגרירות האמריקנית במוסקווה.

"אני מקווה, שהדבר יהיה בגדר של מסר, אשר ימחיש את כוונתנו ואת רגשי ההומניות שלנו", אמר שיפטר. בהתייחסו לתוכניות בדבר השתתפות שולץ בסדר.

העתון מצטט את דבריו של פקיד אמריקני, אשר שמו לא נזכר, שאמר, כי אם יאפשר זאת הזמן, ינצל שולץ את ביקורו בבריה"מ בשבוע הבא לא רק לפגישות עם יהודים, אלא גם עם הלוחם לזכויות־האדם אנדריי סאחארוב וירובי־משטר אחרים, הנאבקים למען הרחבת זכויות־האדם בבריה"מ.

העתון מציין, כי נוכח צעדי הליברליזציה הננקטים עתה על־ידי משטרו של מיכאיל גורבאצ'וב, יש סיכויים שהמחוות הללו לא יתפרשו כעוינות. (ע"ד)

סא"ל צ. מפרוייקט ה"לביא":

כמעט כל המערכות האלקטרוניות ב"לביא" מיוצרות בישראל

תא"ל עיני: הטייס לא צריך להזיז את גופו בזמן ירי תוך כדי טיסה

סא"ל צ. מפרוייקט ה"לביא" גילה אתמול, כי כל המערכות האלקטרוניות של ה"לביא", ל־מעט שתיים מהן, מיוצרות בישראל.

ראש מינהלת הלביא במשרד הביטחון, תת־אלוף מנחם עיני, אמר, כי המערכות המתוחכמות במטוס מאפשרות טיסה ושיגור ירי מבלי שהטייס יצטרך לשנות את מצב גופו, או להסיר עיניו מיעד הטיסה.

תא"ל עיני אמר, כי בדור הזה אין מדברים על מטוסים צבאיים, שטסים גבוה יותר או מהר יותר, אלא על כושר תמרון טוב יותר. על "אוויוניקת הלביא — עקרונות ומימוש" — הדברים נאמרו בכינוס ה־15 של מהנדסי חשמל ואלקטרוניקה במרכז הקונגרסים שבגני התערוכה בת"א.

תא"ל עיני הסביר, כי ישנם השואלים כמה מהר וכמה גבוה יכול הלביא לטוס. הוא הוסיף, כי בעבר מטוס שטס מהר יותר וגבוה יותר, היה משוכלל יותר. "כיום פני הדברים שונים" אמר עיני. מטוס פ.16, למשל, טס פחות מהר ממטוסי הפנטום או המיראז' ומגיע למהירות של 1.7 מאך בלבד.

המרצה הסביר, כי המטוסים המשיכו להשתכלל במערכות נשק והוכנסו בהם "אוויוניקות, שהפכו אותם לכלי מלחמה. היום שמים את הדגש על הישרדות המטוס בשדה הקרב, וזו גם המשימה העיקרית של הלביא. האוויוניקה של המטוס מתבטאת במשקל, מיזוג והחשמל ושלושה אלמנטים אלה מגבילים את האוויוניקה במטוס. במטוס פ.16 יש אוויוניקה פי 6־10, פחות מאשר בלביא.

תא"ל עיני אמר, כי אפשר לשים אוויוניקה רבה במטוס. מושגי היסוד באוויוניקה הם, בין היתר, הניווט, כינון החימוש, מחשבים לחישוב ההפצצה, במקום הכוונת במטוס.

המרצה הסביר, כי עומס העבודה על הטייס נהפכה לבלתי־נשלטת ולכן היה צורך לעשות אינטגרציה בין כל המערכות.

אשר לכינון החימוש אמר המרצה, כי חיישנים (סנסורים) של המטוס בלילה, משגרים, כמעט אוטומטית, חימוש בעת הצורך. הסנסורים שבמטוס מאפשרים לטייס לדעת את כל המתרחש סביבו. מערכת ארבע התצוגות של הלביא, מאפשרת לטייס לראות את כל העולם החיצון. הטייס גם אינו צריך להוריד ידו מן ההגה, בזמן הטיסה ואינו צריך להתכופף, כיוון שהמכשור במטוס מאפשר לו להשתמש, בזמן הטיסה, בלי לשנות את מצב הגוף, ובכך קטן העומס מהטייס. הטייס גם אינו צריך להסיר את עיניו מיעד טיסתו. (עתים)

ה"לביא" כבר הבטיח לתעשייה האווירית חוזים בסך של כמעט 100 מיליון דולר, בצורת תכנות ותת־מערכות, הניתנות לשיווק — על יסוד הידע והניסיון שנרכש בקידום הפרוייקט — אמר אתמול משה קרת, מנכ"ל התעשייה האווירית לישראל לתא עורכי החדשות של אגודת העיתונאים

קרת דחה בצורה נמרצת ביותר גרסאות שפורסמו בעיתונות, לפיהן הוליכה התעשייה האווירית שולל גורמים ממשלתיים על ידי הערכות אופטימיות ביחס לעלות הפרוייקט וציין, כי מה שהודלף, כביכול מדו"ח מבקר המדינה בנושא זה, אינו אלא "שקר וכזב". (עתים)

"הונדה" מציגה מכונית שאפשר לכוון את ארבעת גלגליה ימינה ושמאלה

טוקיו. — החידוש האחרון בתעשיית הרכב היפאנית הוא מכונית בעלת מערכת היגוי לכל ארבעת הגלגלים.

חברת "הונדה" הציגה מכונית נוסעים חדשנית, שבה יכול הנהג לכוון את כל ארבעת הגלגלים ימינה ושמאלה.

אף־על־פי שהחידוש התקבל בהסתייגות, בטענה שהוא עלול לסכן את הבטיחות, יש להניח, כי יצרני המכוניות במדינות אחרות ייאלצו ללכת אף הם בעקבות היפאנים, במקרה שהשיטה החדשנית הזאת תנחל הצלחה בקרב ציבור הנהגים.

יצרני הרכב היפאניים טוענים, כי היגוי בכל ארבעת הגלגלים מאפשר לנהג לתמרן בקלות רבה יותר לתוך מקומות חנייה מצומצמים, וכן לנהוג ביתר קלות כאשר יש צורך לפנות פנייה חדה. לדבריהם, משפר הדבר גם את שליטת הנהג ברכב בשעת נסיעה בכבישים מושלגים וחלקלקים. כן מגבירה שיטת ההיגוי את יציבות הרכב בשעת נסיעה על משטחים לא ישרים או בעת רוחות צד חזקות.

לעומת־זאת, טוענים המתחרים במדינות אחרות, כי השיטה עלולה להיות מסוכנת, כיוון שיש בה כדי "לבלבל נהגים בלתי־מנוסים".

אולם למרות כל ההסתייגויות, מתכוננים כל יצרני הרכב היפאניים הגדולים לצייד בעתיד את מכוניותיהם בשיטת ההיגוי החדשנית הזאת.

מחשב בסנדלים

מעתה יחיו המסונדלים הכרוניים נתונים לחסדו האישי של מסוף הסינדול במחשב של עיריית תל אביב. המחשב יענישם בחומרה ויאריך את משך הזמן שרכבם יהיה מסונדל. (תצלום יפפא/יוסי אלוני)

מה הוא מעשן?

לא. הוא לא מעשן. הוא רק מקשיב לנאומים במיסה שנערכה אתמול בוויידנה, ארגנטינה: ווייטילה סיים סיור בן ארבעה ימים בלב הארץ (צילום: איי.פי)

בטולדו מתחיל היום סימפוזיון על התרבות היהודית־ספרדית

טולדו. — סימפוזיון בין־לאומי על התרבויות היהודית־הספרדית ייערך היום וביום ו', מטעם מועצת אירופה, בעיר הספרדית טולדו, 70 ק"מ דרומית למאדריד הבירה.

אחת המטרות של הסימפוזיון תהיה לקדם את ייסודו של מרכז אוניברסיטאי לחקר התרבות היהודית בעיר זו. בטולדו התגוררו יהודים, מוסלמים ונוצרים בדו־קיום עד המאה ה־15.

בסמינר צפויה השתתפות של אינטלקטואלים רבים ומומחים לתרבות היהודית, וביניהם משה אדיל מהאוניברסיטה העברית בירושלים, רון ברקאי מאוניברסיטת תל־אביב ורוברט פריינטה מן הקרן האירופית למדעים, לאמנויות ולתרבות, שבראשה עומדת סימון וייל.

עוד 83 גופות חולצו מהמעבורת הבריטית הטבועה

זבריגה, בלגיה. — 83 גופות נוספות חולצו עד כה בידי אמודאים מן המעבורת הבריטית "הראלד אוף פרי אנטרפרייז", שהתהפכה בחודש שעבר ליד חופי בלגיה, שעה קלה לאחר שהפליגה מנמל זבריגה בדרכה לאנגליה.

עבודת פינוי הגוויות התאפשרה לאחר פעולת חילוץ ממושכת, באמצעות שלושה מנופים ענקיים צפים וחמש ספינות חילוץ גוררות. במבצע זה הורמה הספינה למצב כמעט זקוף, ואז התאפשרה כניסתם של הצוללנים לשם פינוי הגופות.

במשך הלילה הקודם חילצו הצוללנים 63 גוויות בעבודה לאור זרקורים, ואילו אתמול בבוקר נמצאו 20 גוויות נוספות.

לפי אומדן ראשון, יש עדיין עשרות גוויות בתוך האניה.

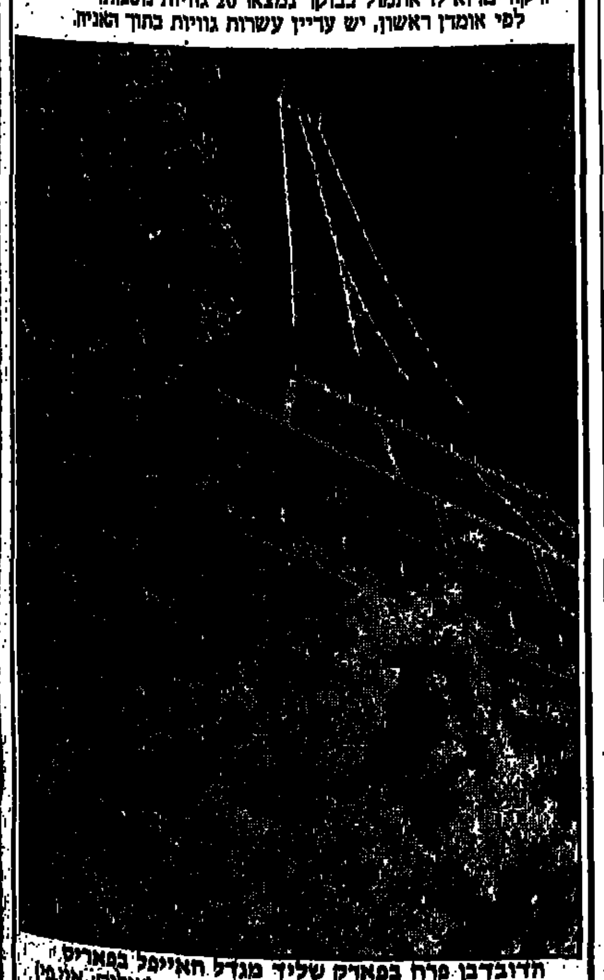

הדובדבן פרח בפארק שליד מגדל האייפל בפאריס (צילום: איי.פי)

אסיר נהרג מפיצוץ "מטען" סמים שניסה להבריח בגופו

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

אסיר שניסה, כנראה, להבריח סמים בגופו, מת לאחר שעטיפות הסמים התבקעו וגרמו לו להרעלה.

ראוד חסן טברג'ה, בן 29 תושב יפו שריצה 24 חודשי מאסר על פריצות ותקיפת שוטרים, נמצא אתמול בבוקר מת בתאו בכלא שאטה. יום קודם לכן חזר האסיר משלושה ימי חופשה ועבר את כל הבדיקות המקובלות.

אתמול בבוקר הבחין מפקד האגף שבו היה כלוא, כלאי גבי רפאל, שטברג'ה שוכב במיטתו ללא הכרה. הוא קרא לרופא ולחובש, אך לא נותר להם אלא לקבוע את מותו של הצעיר.

גופתו של טברג'ה הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

יצויין, שזהו מקרה שני השנה בו מת אסיר בכלא שאטה מהרעלת סמים.

האיש היה מוכר כצרכן סמים וזה היה מאסרו הרביעי.

נציב שרות בתי הסוהר גונדר דוד מימון מינה ועדת חקירה פנימית לבדיקת האירוע.

נעמת נחלצה לעזרת... האב

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע הורה אתמול לאפשר לסרג' לוקטור, אזרח צרפתי נוצרי לבקר את שלושת ילדיו שאותם לא ראה כבר יותר משמונה חודשים.

בכך הגיעה לסיומה פרשה שבמהלכה הגישה נעמ"ת סיוע חריג לאב, במאבק שניהל נגד אשתו וחמותו.

בבקשה נאמר כי לפני כ־10 שנים נשא האיש בצרפת צעירה ישראלית. כעבור 4 שנים עלו ארצה עם שלושת ילדיהם. מחמת סכסוכים בין בני הזוג הוכרזו ילדיהם כבר לפני שנתיים כקטינים נזקקים והועברו לביתה של קרובת משפחה של האם. הדודה ואם הילדים, נאמר, מנעו מהאב להתראות עימם.

גם נסיונותיו להיעזר בשירותי הרווחה לא הועילו. הוא ביקש איפוא מבית־המשפט להתערב ולאפשר לו לקחתם לביקורים בביתו אחת לשבועיים ובית־המשפט נעתר לו.

עונשי מאסר כבדים למבריחי הרואין מהולנד

עשר שנות מאסר, מתוכן שבע שנים בפועל, ושש שנות מאסר, מתוכן ארבע שנים בפועל, נגזרו על שני יבואני הרואין.

השניים — יוסף עזרא וזכי נחום הורשעו ביבוא הסם מהולנד אשתקד ובסחר בסם בישראל. כמו כן, הואשמו בגרימת חבלה חמורה בנסיבות חמורות, לאחר השותפים שלהם — עזרא מרכוז, ואמר כי לקחו אותו לפרדס, קשרוהו לעץ וחבלו בו במוטות ובחבלים.

יוסף עזרא נידון לעשר שנים מאסר, מתוכן 7 בפועל.

בתגובה לבקשת הסניגור להתחשב במצבו המשפחתי של האיש, אמר השופט, אליהו מצא, כי הוא מודע לעובדה שהנאשם בן 33, נשוי ואב לשלושה ילדים. הוא ציין כי יש לו שש הרשעות קודמות, אך מאז חלפו יותר מעשר שנים. עם זאת, ציין, היבוא של סמים מסוכנים הפכו לצרה צרורה מבחינתו של הציבור. לפיכך, הוא אינו רואה מנוס מהטלת עונשי מאסר כבדים.

זכי נחום נידון ל־6 שנות מאסר, מתוכן 4 בפועל.

נחום בן 52 ואב ל־11 ילדים, ולחובתו 23 הרשעות קודמות, רובן על מעשי תקיפה ואיומים.

מאסר למחזיק קוקאין

שלוש שנות מאסר בפועל ושנה על תנאי נגזרו אתמול בבית־המשפט המחוזי בת"א על עמרם ביטון בן 28 מרמת־גן, שהורשע בהחזקת 5 גרם קוקאין.

השופט אורי שטרוזמן ציין בגזר־הדין, כי ביטון נידון כבר בעבר למאסר על תנאי על החזקת סמים. (עתים)

תלמיד ששרף ספר תנ"ך הורחק לצמיתות מביה"ס

תלמיד כיתה י"א בבאר־שבע, שקרע ספר תנ"ך ושרף אותו בהוכחה לכפירתו, יצר בעיה חינוכית ממדרגה ראשונה בבית ספרו ועל אף נסיונות להתמודד עם הבעיה, הוחלט בסופו של דבר להרחיקו לצמיתות מבית־הספר.

מנהלת ביה"ס התיכון המקיף ג' בבאר־שבע, רחל רוזנברג, סיפרה כי עם קבלתו, בתחילת השנה, חתמו התלמיד ואימו על התחייבות להתנהגות הולמת שאם לא כן יורחק התלמיד, כפי שהורחק מבית־ספרו הקודם. המנהלת אמרה, שכבר בחודשי הלימודים הראשונים התנהג התלמיד באופן חריג, מבחינה לימודית והכרתית.

לפני כשלושה חודשים נוצרה בעיה חדשה כאשר, אחרי שעות הלימודים ניצב התלמיד על מדרגות בית־הספר וניהל ויכוח סוער עם שתי תלמידות על קיום האלהים. כהוכחה לאי אמונתו באלהים, הוא קרע ספר תנ"ך ושרף אותו.

הנהלת בית־הספר דנה במעשה החריג ולאחר לבטים רבים החליטה לתת לתלמיד הזדמנות נוספת. הוא הורחק מכיתתו וחויב להכין בספריה עבודה על משמעות שריפת ספרים בהיסטוריה היהודית. העבודה הוכנה כנדרש, התלמיד הוחזר לכיתתו, אך התנהגותו החריגה נמשכה, על רקע זה הוחלט להרחיקו לצמיתות.

ראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן, שניהל את ביה"ס המקיף ג' בעבר הגיב על כך באומרו "זהו דבר חמור מאוד לתלמיד שמסולק, אבל אם הוא מסב נזק ל־1,300 תלמידים אחרים, יש להביא זאת בחשבון, וזה מה שקרה. (עתי"ם)

חשודים בנסיון להבריח משאית למצרים

נשיא בית־המשפט השלום בבאר שבע ציווה אתמול לעצור ארבעה חשודים, שנתפסו בגבול ישראל־מצרים בחשד שניסו להבריח למצרים משאית, שנגנבה מרמלה.

המשטרה ביקשה מהשופט להאריך את מעצרם של ארבעה צעירים תושבי רמלה שנתפסו ביום ב' בידי חיילי צה"ל, ליד מעבר הגבול למצרים. נציג המשטרה טען, שתצפיתני צה"ל הבחינו במשאית, בה נהג כפי שהוברר מאוחר יותר, איברהים אלפקיר (22). מאחוריה נראה צועד סמיר לולו (21) ומטשטש את העקבות בעזרת ענף שאחז בידיו. במכונית פרטית שנסעה בעקבות המשאית נסעו אחיו של אלפקיר עלי (23) ורביה אל האג' (21). (עתים)

● ישראל תשתתף בהקמת בי"ס בינ"ל בארה"ב

ישראל הוזמנה להשתתף בהקמתו של בית ספר תיכון בינלאומי בארה"ב, כך מסרו בשובם סמנכ"ל משרד החינוך ד"ר גדעון בן דרור ומנהל המרכז, מר יאיר לוין, שהשתתפו בדיוני צוות ההקמה של המוסד. (שע"ח)

90 אלף ש"ח — פיצוי לילד שהתעוור בבי"ח

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

פיצויים בסך 90 אלף שקל יקבל ילד בן 7 שהתעוור ממשרד הבריאות מתוקף הסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק־דין בית־המשפט המחוזי בחיפה.

בכתב התביעה נטען כי הילד נולד בבי"ח בנהריה כפג, שבמשקל קילו ושש מאות גרם וסבל מקשיי נשימה. הוא הועבר לביה"ח רמב"ם בחיפה שם שהה באינקובטור והוזרם לו חמצן. כשהשוחרר הפג מרמב"ם והוחזר לביה"ח בנהריה הורו רופאי רמב"ם לבדוק את עיניו.

עו"ד יוסף רענן טען, כי ההוראה לא בוצעה והתברר כי הילד התעוור כתוצאה מהחמצן שהוזרם לאינקובטור.

בכתב ההגנה נטען, כי החמצן לא פגע בעיניו של הילד. בסופו של דבר הגיעו הצדדים לפשרה, כאמור.

נעצרו מניפי דגל סוריה בגולן

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

משטרת מרחב הגליל עצרה אתמול לפנות בוקר 7 דרוזים בכפרים מג'דל שמס, בוקעתה ומסעדה בגולן, החשודים שהניפו דגלי סוריה במהלך ההפגנות והשביתות שהיו בסוף השבוע. המשטרה פשטה על עשרים בתים אולם ברובם לא נמצאו החשודים המבוקשים.

נמסר כי צפויים עוד מעצרים. יצויין ששלושה מן העצורים הינם מכפר בוקעתה, יישוב שעד היום כמעט ולא היה מעורב בהפגנות לאומניות.

טלקס

● תפוסת שיא במלונות בפסח

התפוסה במלונות בחג הפסח ובחול המועד הגיעה לשיאים שלא ידעו מזמן. בירושלים תגיע התפוסה ל־90% עד 100%, בטבריה כמעט 100%. באילת תכל מלא עד אפס מקום. באשקלון עברה התפוסה את ה־90%, מצב דומה בנהריה. רק בחיפה ובנתניה התפוסה נמוכה במקצת — 80% — 70%. המלונות מייחסים את התעלות לשילוב של עליה בתיירות־פנים ושיפור בתיירות־חוץ. מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, אומר כי הגיאות מעידה שהמחירים בבתי־מלון קיימים אינם מופרזים, אלא סבירים. יוסף שמי

● נחנך סורק אלקטרוני בבי"ח "ביקור חולים"

סורק חדיש מתוצרת "אלסינט" לאבחון מהיר של גידולים ומחלות דלקתיות נחנך בבית החולים "ביקור חולים". מעריכים שהסורק ישרת אוכלוסיה של כמיליון נפש.

את הסורק מפעיל צוות של 15 איש מכלל רופאים, 24 שעות ביממה.

מחירו של הסורק כמיליון דולר והם גויסו ממקורות פרטיים, ללא סיוע מכל גורם ציבורי.

בעתיד מתוכנן להקים במכון יחידה לאיבחון מוקדם של סרטן השד. המעלית סורק אולטרסאונד ובו סורק נ.מ.ר המבוסס על סריקת הגוף באמצעות מגנט רב־עוצמה. (שע"ח)

● בני־ברק — העיר הפחות אלימה בישראל

בבני ברק היה שיעור האלימות אשתקד הנמוך ביותר בארץ, בהשוואה לערים אחרות.

כך עולה מסקר שערך הקרימינולוג גדעון פישמן מהחוג לקרימינולוגיה באוניברסיטת חיפה. בין הישובים היהודיים הקטנים, עד עשרת אלפים נפש, עומדת נווה במקום הראשון, כישוב שבו האלימות נמוכה.

בין ישובי הערבים עד עשרת אלפים נפש — עומד הכפר הדרוזי דלית אל כרמל במקום הראשון, ובין הישובים הגדולים יחסית נחשבת עיירת הבדואים רהט שנבנה לישוב הפחות אלים.

ראשי הישובים הפחות אלימים יקבלו מוועדת הסקר, תנועת למען ארץ ישראל טובה, מגינים לאות הוקרה. (עתי"ם)

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית
מה־9.4—15.4.87
חג שמח!!

מח' הסברה

יום חמישי — 9.4
סניף רמת־גן — 10.00 — צבי אטלס — מועדון ותיקים — מסיבת חג
סניף ערד — 17.00 — דוד שטוקפיש — מועדון יידיש
סניף בני־ברק — 19.30 — דב פלג — אסיפת הסניף
סניף שדרות — 21.30 — חנן ארז — אסיפת חברים
מושב עין־המפרץ — 21.00 — ח"כ מוחמד וותד — אסיפת חברים
אוניברסיטת תל־אביב — 21.30 — ח"כ חייקה גרוסמן — מפגש לאיגודות עם סטודנטים

יום שישי — 10.4
סניף חיפה — 10.30 — וולדי מורג, סימה שוויצר — רכזי אזורים ומזכירי סניפי הצפון עם פעילים בקרב עולי בריה"מ

יום א' — 12.4
סניף חדרה — 18.00 — לני פרטוש, וולדי מורג — פגישת פעילים

יום רביעי — 15.4
סניף שדרות — 18.00 — יוסי מרציאנו — ישיבת מזכירות הסניף
סניף פתח־תקוה — 19.30 — אילן גילאון — אסיפת חברים חגיגית
בית המרכז — 16.00 — ועדת הכנה למועצת "נוער מפ"ם" שלב ב'

האיגוד המקצועי

יום חמישי — 9.4
ועד הפועל תל־אביב — 11.00 — מזכירי האיגודים המקצועיים — בנושא: הסכמי עבודה

יום שישי — 10.4
מועצת פועלים, חיפה — 08.00 — יחזקאל יחזקאל — סיעת מפ"ם להיערכות ל־1 במאי

מועצת ותיקי התנועה
של סניפי מפ"ם בעיר ובקבה"א
מתכנסת ב־21.4.87 בשעה 9.30, במרכז מפ"ם
בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות, חנן ארז

בפלילים

סמ"ר שהכניס טירון לפח אשפה הורד בדרגה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מדריך טירונים בדרגת סמ"ר הורד לדרגת רב"ט לאחר שהורשע בבית־הדין הצבאי של פיקוד צפון בהתעללות בטירון.

בכתב־האישום נטען, כי המדריך אילץ את הטירון להיכנס לפח אשפה כשנשקו מורם ולצעוק "אני זבל".

המקרה אירע כאשר הטירון ניסה להשתמט ממסע בטענה כי נפגע ברגלו. המדריך ניסה תחילה לשכנעו בדרכי נועם לצאת למסע אך בסופו של דבר פרץ דין ודברים בין השניים והטירון צעק למדריכו "הצבא הוא זבל".

המדריך טען בבית־המשפט, כי הביטוי פגע בו, כאילו הופנה אליו אישית, ולכן ציווה עליו לרוץ ולהכנס לפח הזבל ולצעוק "אני זבל".

השופטים, אב בית־הדין אל"מ נילי פלר, רב סרן מוטי קריץ ורב סרן יצחק מיגלמן התחשבו בעברו הנקי של הנאשם ובכך שהמדובר היה בהדרכת יחידה גדולה של טירונים, 60 במספר, שחלק מהם היו סרבני גיוס ואחרים בעלי עבר פלילי. לפיכך החליטו להסתפק בהורדתו לדרגת רב־טוראי.

מאסר ללבורנט שעשה מעשים מגונים בחולה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

9 חודשי מאסר בפועל ו־9 חודשי מאסר על תנאי גזר אתמול בית־משפט השלום בחיפה על לבורנט מביה"ח רוטשילד בחיפה, מוחמר סרוג'י ממוריעה, לאחר שהרשיעו בהתחזות לרופא ובביצוע מעשים מגונים בנערה בת 16 שהיתה מאושפזת בביה"ח.

בכתב־האישום נטען, כי הנאשם בדק את הנערה בפברואר השנה, תוך שהוא מתחזה לרופא, ועשה בה מעשים מגונים.

בגזר־דינו אמר השופט איתן מגן, כי הנאשם ניצל את מעמדו כאיש סגל בבית־החולים על מנת לספק את יצריו.

השופט הרגיש, כי מעשיו של הנאשם עלולים לגרום נזק נפשי כבד לנערה, אולם בהתחשב בעברו הנקי ובכך כי נענש כבר על־ידי פיטוריו ומעצרו, הוא גוזר עליו רק 9 חודשי מאסר בפועל והשאר על תנאי.

המשטרה: חוסים מציעים סמים למדריכים

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"עישון סמים בתוך המוסד לנערים חוסים 'גילעם' הפך לנגע וחוסים במוסד זה אינם חוששים להציע סמים למדריכיהם".

כך אמר אתמול בבית משפט השלום בחיפה, נציג המשטרה, בעת שביקש להאריך את מעצרם של שני נערים בני 16 ו־17 החוסים במוסד.

לטענת נציג המשטרה, עישנו השניים סמים בשטח המוסד ואף הציעו "שכטה" למדריך.

השופט עמירב נעתר לבקשת המשטרה והורה לעצור את שני הקטינים ל־5 ימים להמשך החקירה.

חשוד באונס הפילגש

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

תושב חיפה נעצר בחשד באונס המאהבת שלו לאחר שהודיעה לו כי בדעתה לנתק את קשריה עמו.

האשה, גם היא תושבת חיפה, נשואה בת 40, והתלוננה כי הגבר, שהיה מאהבה בארבע השנים האחרונות, אנס אותה באכזריות לאחר שהודיעה לו שאין בכוונתה לראותו יותר.

לדבריה הוא התנפל עליה, חבט אותה בחגורה וחנק אותה, ומשהתעלפה בעל אותה בניגוד לרצונה.

קנס בתשלומים לחובט במקל על ראש אשתו

150 ש"ח קנס, בשני תשלומים חודשיים. זהו העונש שגזר אתמול שופט שלום בבאר־שבע על אדם שחבט עם מקל על ראשה של אישתו.

איגון פריילינג בן 45 מבאר־שבע, הודה בפני השופט יצחק זלצמן בעבירות שיוחסו לו. בכתב־האישום נטען שלפני כשנה ו־3 חודשים הוא תקף בשעת בוקר מוקדמת את אשתו ליאונורה, שעה שבני הזוג היו בדירתם וחבט עם מקל על ראשה.

השופט ציווה להחתים את הנאשם על התחייבות של אלפיים ש"ח, לבל יכה את אשתו שוב בשלוש השנים הקרובות. ואילו את הקנס הכספי, חילק השופט לשני תשלומים חודשיים שווים של 75 ש"ח לכל תשלום. (עתים)

ליוסי ולטר והמשפחה
משתתף בצערכם במות
האם
אבי בנידור

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו של
אריה גרייסמן ז"ל
אשתו, בנו, כלתו ונכדיו